

Kadernota 2022

Corsa nummer: 21bij08764

Foto: Foto Suzan

gemeente **Overbetuwe**

Inhoud

I.	Inleiding	5
II.	Programmadeel	7
	Beleidsvoornemens per programma	7
	Programma 1 Openbare orde en veiligheid	7
	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	7
	Programma 3 Economische zaken	8
	Programma 4 Onderwijs.....	8
	Programma 5 Cultuur, sport en recreatie	8
	Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.....	11
	Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	14
	Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	15
	Programma 9 Financiën en bedrijfsvoering	16
	Programma 10 Algemeen bestuur	17
III.	Financieel deel.....	19
1.	Algemeen.....	19
2.	Financiële positie.....	23
	Omvang algemene reserve.....	23
	Financiële indicatoren	23
3.	Opbouw financieel perspectief conform Document Ombuigingen	25
4.	Risico's, kansen en onzekerheden.....	33
5.	Financieel technische uitgangspunten begroting 2022	37
6.	Personeel en organisatie	39
	Ontwikkeling p-budget	40
IV.	Ombuigingsvoorstellen	43
	79Overzicht Quick wins	44
	Overzicht Ambities	73
	Overzicht Lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen	95
	Bijlage 1: Financieel effect beleidsplan sociaal domein	103
	Bijlage 2: Uitgangspunten begroting 2022	107
	Bijlage 3: Overzicht structurele en incidentele lasten en baten	109

I. Inleiding

Met dit document biedt het college de gemeenteraad de kadernota 2022 aan. Het college is van mening dat zij met deze kadernota een robuuste basis biedt voor Overbetuwe om ook de komende jaren een financieel gezonde gemeente te blijven.

In deze kadernota verwachten we een structureel begrotingsoverschot voor de jaren 2023 en verder. Het begrotingsjaar 2022 vertoont nog een tekort. Zoals gebruikelijk gaan we ook in deze kadernota in op de beleidsvoornemens en financiële kaders; we leggen u hiermee de uitgangspunten voor die van belang zijn voor het opstellen van de meerjarenbegroting.

De kadernota staat dit jaar echter in het teken van het doorvoeren van noodzakelijke ombuigingen. Immers, uw raad heeft de opdracht gegeven om te komen tot een begroting die meerjarig structureel in evenwicht is. Gezien het financiële perspectief ontkomt onze gemeente er niet aan om daartoe besparingen door te voeren. De ambtelijke organisatie heeft de afgelopen maanden een traject doorlopen waarbij de mogelijkheden voor het doorvoeren van ombuigingen zijn onderzocht. Deze voorstellen zijn opgenomen in deze kadernota en met de vaststelling daarvan geeft de raad deze voorstellen mee als kader voor de inrichting van de meerjarenbegroting vanaf 2022. Bij het opstellen van de ombuigingsvoorstellen is het uitgangspunt steeds geweest dat bezuinigingen zo min mogelijk effect hebben op goed wonen, leven en werken in Overbetuwe. In de voorstellen worden daarom verenigingen en kwetsbaren ontzien, en de gemeente blijft ook investeren in de samenleving.

Leeswijzer

Deze kadernota kent de volgende opbouw: het eerste deel is het programmadeel waarin op basis van het Coalitieprogramma 2018-2022 en de Uitvoeringsagenda 2018-2022 de beleidsvoornemens per programma kort worden toegelicht. Vervolgens beschrijven we in het financiële deel de opbouw van het verwachte financiële perspectief, de financiële ontwikkelingen en onzekerheden die we verwachten voor de komende vier jaar, op welke wijze we die verwerkt hebben en wat dit betekent voor onze financiële positie. Tevens informeren we u zoals gebruikelijk over personeel en organisatie. Als laatste onderdeel treft u in deze kadernota de ombuigingsvoorstellen aan, verdeeld naar quick wins, ambities en lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen. Als bijlage zijn toegevoegd de uitwerking van het beleidsplan Sociaal Domein, de uitgangspunten begroting 2022 en het overzicht incidentele lasten en baten.

Beslispunten kadernota 2022:

1. De kadernota 2022 vaststellen
2. De financiële uitgangspunten conform bijlage 2 vaststellen waaronder:
 - De lasten en baten zijn gebaseerd op constante prijzen;
 - De lasten van de kunstgrasvelden zijn gebaseerd op de kortere levensduur van de toplagen van deze velden en de langere levensduur van de onderliggende funderingen
 - De afschrijvingstermijn voor investeringen in de openbare ruimte is 40 jaar met uitzondering van investeringen die een kortere levensduur hebben;
3. Vaststellen dat de kosten van het Sociaal Domein voor de onderdelen WMO (basisvoorzieningen en individuele voorzieningen), Jeugd wet en Participatiewet, gelijk zijn

aan de daadwerkelijk gemaakte kosten 2020 minus de in dat jaar geldende taakstelling die door de raad is vastgesteld.

4. Het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte bepalen op basis op orde
5. Ten aanzien van de financiële beleidsuitgangspunten
 - a. Het streven naar een jaarlijks begrotingsoverschot van € 1 miljoen vervangen door het sturen op structureel evenwicht;
 - b. Het sturen op een minimale omvang van de algemene reserve vervangen door de sturing op de weerstandsratio in combinatie met de BBV indicator solvabiliteit;

II. Programmadeel

Beleidsvoornemens per programma

In het Coalitieprogramma 2018-2022 'Overbetuwe in bloei' hebben we een voorzet gegeven om de gemeentelijke ambities uit te werken naar 10 thema's t.b.v. uitvoering in de periode tot en met 2022. Deze ambities hebben wij vervolgens verder uitgewerkt in de 'Uitvoeringsagenda 2018-2022'. De financiële vertaling daarvan voor het komende begrotingsjaar 2022 (en periode 2022-2024) geven we een plek in de 10 programma's in de Programmabegroting 2022. Hieronder lichten we onze beleidsvoornemens per programma in het kort toe.

Programma 1 Openbare orde en veiligheid

Veiligheid

De basis voor het huidige veiligheidsbeleid ligt vast in het Integraal Veiligheidsplan 2021-2022. In dit plan, dat is vastgesteld in de raadsvergadering van 8 december 2020, zijn de volgende prioriteiten benoemd: aanpak ondermijnende criminaliteit, terugdringen en bestrijden High Impact Crimes, versterken verkeersveiligheid (vergroten bewustwording en gedragsverandering) en het vergroten van de weerbaarheid van digitale dreiging.

Naast deze prioriteiten zijn er de zogenaamde overige veiligheidsthema's. Deze zijn in sterke mate 'going concern' en blijven dus continue onderdeel uitmaken van de uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid. Ook in 2022 zullen onze activiteiten gericht zijn op het creëren van een balans tussen preventie en repressie. We helpen waar nodig en pakken aan waar dat moet.

Handhaving

De basis voor het handhavingsbeleid vormt het in 2021 nieuw vast te stellen samenhangende handhavingsbeleid. Het nieuwe beleid vormt de kapstok voor het handhavingsjaarprogramma 2022. Hierin wordt concreet aangegeven welke toezichts- en handhavingstaken in de fysieke leefomgeving in 2022 worden uitgevoerd en waar de focus op ligt.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Vervoer vervult een sleutelrol in het bereikbaar, aantrekkelijk en leefbaar houden van onze gemeente, zowel voor onze inwoners als onze bedrijven. We zetten in op een compleet, samenhangend en veilig verkeers- en vervoersnetwerk waarin iedereen in Overbetuwe zich van A naar B kan verplaatsen op een manier die past bij zijn of haar reisbehoefte.

In het ambitiedocument 'Overbetuwe 2030 sociale, slimme en schone mobiliteit' (vastgesteld op 8 december 2020) zijn onze ambities en opgaven geformuleerd. De ambities en opgaven geven richting aan hoe we om gaan met de ontwikkelingen die op ons afkomen zoals het aanbieden van vervoer op maat (van aanbodgericht naar vraaggericht), de transitie naar duurzame mobiliteit en de toename van verkeersdruk waardoor de bereikbaarheid onder druk komt te staan. In 2022 gaan we aan de slag met de uitvoering van de actieagenda. Dit doen we samen met onze inwoners, bedrijven, Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen en provincie.

We geven verder uitvoering aan de fietsagenda uit de fietsnota 'Overbetuwe fietst verder', naar een optimaal fietsnetwerk tussen de kernen. De optimalisatie van de fietsroute langs de Boven-Linge maakt hier onderdeel van uit. De heroverwegingsvoorstellen van het college hebben geen effect op deze werkzaamheden.

Programma 3 Economische zaken

Gedurende de gehele coalitieperiode zetten wij de komende jaren in op 3 speerpunten:

Ondernemersvriendelijke dienstverlening

Voor de vestiging van bedrijven en vragen van het bedrijfsleven zoeken wij naar maatwerkoplossingen en denken mee met de ondernemers. We zetten maximaal in op lokaal ondernemerschap en stimuleren startende ondernemers.

Samenwerking

In de regio en lokaal zoeken wij de samenwerking om te zorgen dat er een sterk ondernemersklimaat is in Overbetuwe. Dit betekent met omliggende gemeenten gezamenlijk de regio promoten. Binnen onze eigen gemeente pakken we samen met ondernemersnetwerken diverse projecten op.

Sterke en vitale werklocaties

We vinden het eveneens van belang dat de gemiddelde hoge kwaliteit van onze werklocaties (bedrijventerreinen, centra en het buitengebied) op peil gehouden wordt en toekomstbestendig is. Door regelgeving, veranderend consumentengedrag en duurzaamheidsopgave is het erg belangrijk om hier samen aan te werken.

In 2021 is het economisch uitvoeringsprogramma 2019-2022 geactualiseerd. Lopende projecten zijn afgesloten en nieuwe projecten zijn toegevoegd. Ook voeren wij met u het gesprek over de wensen ten aanzien het economisch beleid. Wij richten onze daarbij vooral op een goede aansluiting tussen ons lokaal beleid op die van de regio. In 2022 zal een nieuw beleidsdocument worden opgesteld.

Programma 4 Onderwijs

Onderwijs

Door Corona is er extra aandacht nodig voor onderwijsachterstanden. We benutten de regionale samenwerking om deze aandacht te realiseren. Wanneer er middelen voor het verhelpen van onderwijsachterstanden beschikbaar komen vanuit het Rijk, benutten we die in regionaal verband omwille van de effectiviteit.

We zetten in op een versterking van de samenhang tussen onderwijs en jeugdhulp. Die versterking betreft preventie en vroegsignalering in het (regulier) onderwijs, en een betere verbinding van onderwijs (leerplicht / zorgplicht) en dagbesteding. Op dat laatste punt voorzien we winst in de integraliteit van dienstverlening en de dagbesteding.

Huisvesting onderwijs

Ter uitvoering van strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP) zullen de voorbereidingen plaatsvinden voor de bouw van twee nieuwe scholen voor basisonderwijs, nl. De Meeuwenberg in Driel en SamSam in Oosterhout. De overige onderdelen die zijn opgenomen in het SHP zijn verwerkt in de voorliggende kadernota.

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Sport

In 2021 staat de besluitvorming over de sport- en beweegnota (2021-2025) gepland. De uitvoering van de sportnota start in 2021 en loopt parallel met de uitvoering van het Overbetuws Sportakkoord. Zowel de sportnota als het Overbetuws Sportakkoord kent dezelfde thema's en bijbehorende

ambities. In de sportnota is verder uitgewerkt hoe die ambities te bereiken en op basis van welke indicatoren de gemeentelijke inspanningen in de uitvoering worden geëvalueerd. Daarnaast is in de sportnota aansluiting gevonden op de ambities vanuit het Gelders Sportakkoord. Een kanttekening bij de uitvoering van de sport- en beweegnota is dat die wordt beïnvloed wanneer het ombuigingsvoorstel voor Overbetuwe Beweegt wordt gehonoreerd. Overbetuwe Beweegt benoemen we als onze belangrijkste- en grootste partner in de uitvoering, die we een stevige positie geven in de lokale sportinfrastructuur door als activator en verbinder op te treden richting o.a. inwoners en sport- en beweegaanbieders.

Cultuur

In 2022 staan te realiseren ambities uit de Cultuurvisie op de agenda. Als gevolg van Corona heeft de sector kunst en cultuur zware klappen te verduren. De inzet van Overbetuwe is om een bijdrage te leveren aan dit herstel vanuit de beleidskaders en speerpunten die de cultuurvisie biedt.

Recreatie en toerisme

In 2022 worden samen met Lingewaard de laatste actiepunten uit de huidige beleidsnota Recreatie en Toerisme 2017-2022 gerealiseerd. Dan vindt ook de realisatie en vaststellen van de nieuwe gezamenlijke beleidsnota Recreatie en Toerisme 2023-2028 plaats. Centraal daarin staat de promotie van De Betuwe, een dijk van een landschap.

Verder zetten we in op de realisatie van de acties binnen speerpunt 'Duurzaam Toerisme' van de Groene Metropoolregio. Ook staat het afronden van Gelderland Herdenkt gepland. Hierin zijn tal van projecten opgenomen, ook in Overbetuwe, die als onderdeel van de pijlers herdenken, beseffen (educatie) en beleven (ervaren) een (blijvende) herinnering achter moeten laten.

Spelen

In 2021 staat besluitvorming over het vernieuwde speelbeleid gepland. Vanaf 2022 is de uitvoering van dit plan voorzien. In Overbetuwe beslissen inwoners mee over de inzet van speelbudgetten in grote speelprojecten per kern. Dat zorgt voor meer cohesie en draagvlak voor de besluiten op speelgebied. Voor de uitvoering van de plannen zijn extra middelen nodig t.b.v. de Participatie projectcoördinator (per 2022) en Verbetering Jongeren ontmoetingsplekken (per 2023). Deze kunnen binnen de huidige budgetten worden gedekt mits er budgetten voor vervangingsinvesteringen beschikbaar worden gesteld vanuit het IKP OR.

Tevens zullen in 2021 nog beheers- en onderhoudsplannen worden opgesteld, waar onder de vervangingsinvesteringen voor de speeltoestellen. Het speelbudget maakt geheel deel uit van de in de IKP OR opgenomen middelen. In het IKP OR is voor vervangingsinvesteringen een bedrag genoemd van € 3,4 miljoen per jaar. In het najaar zijn alle beheers- en onderhoudsplannen bekend en zullen besluiten genomen worden over de totaal benodigde vervangingsinvesteringen.

Beheer openbare ruimte

Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) is beleidsmatig door de gemeenteraad vastgesteld. Het IKP OR begint bij een goede kwaliteit waarin het onderhoud netjes wordt verzorgd. Deze kwaliteit, uitgaande van de voorkeur basis op orde, is geraamd in de kadernota (€ 345.000). Maar uiteindelijk vraagt het integraal Kwaliteitsplan om een bredere blik, zo hebben onze inwoners en ondernemers ons massaal geholpen bij het maken van de ambitie- en inrichtingskeuzes. Ook de Omgevingsvisie heeft hierin de nodige uitgangspunten meegegeven. Er liggen belangrijke opgaven zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid die een plek vragen in de openbare ruimte. Dit

heeft geleid tot dit IKP OR dat ons als gemeente aanspoort om de openbare ruimte te blijven zien als een waardevol bezit en een plan dat onze inwoners uitdaagt om ook hun steentje bij te (blijven) dragen. Het college kijkt ernaar uit om komende jaren samen nog meer waarde toe te voegen aan de openbare ruimte. Denk aan de maatregelen die we gaan nemen om via het beheer de biodiversiteit te verbeteren en door bij vervangingsprojecten samen met onze inwoners te werken aan een gezonde, veilige en toekomstbestendige openbare ruimte. Kortom, aan het mooier maken van onze gemeente.

Het tempo van realisatie van deze ambities is afhankelijk van de beschikbare financiële middelen. Voor de realisatie van de ambities in het laagste tempo is er een investering van € 200.000,00 per jaar noodzakelijk (zie tabel 7 van het IKP OR). Hiervoor is geen ruimte in het financieel perspectief. In de komende jaren zal er dus naar alternatieve financiële dekkingsmiddelen gezocht moeten worden. Een oplossingsrichting hierin is om de ambitie- en inrichtingskeuzes in te bedden in de beschikbare middelen van de ontwikkelingsprojecten en de vervangingsprojecten. Omdat ieder project uniek is, zal men per project samen met de inwoners en ondernemers moeten gaan kijken welke ambitie- en inrichtingskeuzes haalbaar zijn. Mocht er helemaal geen ruimte binnen het project zijn om deze ambities te realiseren, kunnen we ruimte elders in de gemeente ter beschikking stellen om hier door de ontwikkelaar een compensatie te laten realiseren.

Stand van zaken financieel effect IKP OR

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	Geraamd in KN
Regulier onderhoud	254	254	254	254	Ja
Areaaluitbreiding	72	144	216	288	Ja
Vervangingsinvesteringen (bandbreedte)	85-175	170-350	255-525	340-700	Nee ¹
Ambities	200	200	200	200	Nee

¹ Zie hoofdstuk "Risico's, kansen en onzekerheden"

Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Beleidsplan Sociaal Domein

Kader

De uitgaven in het sociaal domein zijn hoger en groeien sneller dan begroot; met name de uitgaven aan individuele voorzieningen voor de Wmo en Jeugdwet. De raad heeft uitgesproken deze toename van kosten te willen terugdringen en beheersen. Eind 2020 zijn daartoe door de raad 18 maatregelen vastgesteld die gezamenlijk gericht zijn op het beheersbaar maken en terugdringen van uitgaven in het sociaal domein. Deze maatregelen zorgen én voor kostenbeheersing én passen binnen de kaders en doelen van het beleidsplan sociaal domein (vastgesteld 10-11-2020).

Het beleidsplan heeft integrale dienstverlening voor het hele sociaal domein (naast Wmo en Jeugdwet ook de Participatiewet en wet Schuldhulpverlening) als doel. Alle financiële maatregelen zijn, conform de opdracht van de raad, in lijn met het beleidsplan geformuleerd. Dat betekent dat ook maatregelen geformuleerd zijn die (mede) betrekking hebben op de dienstverlening en financiën Participatiewet en wet Schuldhulpverlening.

Door de inhoudelijke verbinding tussen beleidsplan en financiële maatregelen kunnen inhoudelijke en financiële doelen gelijk oplopen en integraal afgewogen worden: kwaliteit van dienstverlening en kostenbeheersing. Deze afweging gebeurt binnen de kaders van de wettelijke bepalingen en verantwoordingsvereisten die hierbij gelden.

Uitgangspunt 1

Voor de meerjarenbegroting is het beoogde meerjarig kostenniveau 2022-2025 in ieder jaar gelijk te stellen aan de daadwerkelijk gemaakte uitgaven 2020 minus de in dat jaar geldende taakstelling die in de begroting 2020 door de raad is vastgesteld.

Dit is de operationalisering van het voornemen dat door de raad bij de vaststelling van de 18 maatregelen is uitgesproken.

Uitgangspunt 2

Conform het beleidsplan sociaal domein, dit uitgangspunt toe te passen op de uitgaven op basisvoorzieningen en individuele voorzieningen voor Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

In bijlage 1 “Financieel effect beleidsplan sociaal domein” is het financieel effect op het niveau van de onderliggende kostenplaatsen in beeld.

Maatregelen

De 18 maatregelen zijn ingezet om te waarborgen dat de uitgaven passen binnen de uitgangspunten. De maatregelen hebben impact op de begroting sociaal domein als geheel en prioritering van de inzet van middelen gebeurt op basis van integrale afweging. Waar we eerder werkten met deelbudgetten werken we vanaf 2022 met een totaal budget zodat we de synergievoordelen over de verschillende aandachtsvelden kunnen verdelen.

De maatregelen geven het volgende resultaat aan besparingen:

**Besparing per maatregel
per begrotingspost**

	2022	2023	2024	2025
TOTAAL Besparing	-1560	-1920	-2230	-2230
TOTAAL Investerings	630	460	400	400
Saldo maatregelen	-930	-1460	-1830	-1830

De besparing die hier getoond wordt is ten opzichte van een meerjarenbegroting 2022-2025 zonder maatregelen. De maatregelen dempen de kostenstijgingen en brengen daarmee het kostenniveau op het niveau van realisatie 2020. Hierbinnen zijn de investeringen én middelen voor risicobeheersing verdisconteerd. Met andere woorden, er wordt enige marge aangehouden om eventuele tegenvallers op te vangen. De risico's zijn hieronder gepresenteerd.

Te zien is dat de besparingen in de loop der tijd oplopen en de investeringen afnemen, hetgeen leidt tot een grotere besparing. We voorzien vanaf 2024 een positief saldo van € 100.000; met andere woorden de maatregelen brengen meer op dan nodig om op uitgavenniveau 2020 uit te komen.

Per maatregel is een realisatieplan opgesteld; samen vormen deze het maatregelenplan. Daarin zijn kosten, baten, specifieke risico's en mitigerende maatregelen beschreven voor de betreffende maatregel. Via de kwartaalrapportage sociaal domein wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de maatregelen.

Effect op kadernota

Toepassing van deze grondslag en het effectueren van de maatregelen heeft het volgende effect op de kadernota:

Jaar	2022	2023	2024	2025
Actuele raming o.b.v de uitgangspunten	35.462	34.962	34.962	34.962
"oude raming" 2021-2024 ²	35.214	34.813	34.913	34.913
Positief saldo maatregelen	0	0	100	100
Financieel effect kadernota 2022	-248	-149	51	51

Risico's

Instemmen met de beslispunten gebeurt met inachtneming van de volgende risico's:

1. De kadernota is gebaseerd op de realisatie 2020. Voor 2020 geldt dat het, door Corona, een atypisch jaar was. De jaren 2021 en verder staan in het teken van herstel na Corona. Risico is dat de aannames die aan de kadernota ten grondslag liggen en welke gebaseerd zijn op realisatie 2020, niet valide blijken te zijn. Dit risico is niet te kwantificeren.
2. Door realisatie 2020 als uitgangspunt te hanteren worden inflatiecorrecties niet expliciet meegenomen; de maatregelen (zoals het lokaal maken van meerjarige afspraken met aanbieders) moeten de effecten hiervan dempen. In totaal is omtrent € 30 miljoen van de begroting sociaal domein
3. Door realisatie 2020 als uitgangspunt te hanteren worden volumestijgingen niet expliciet meegenomen; gelet op de bevolkingsopbouw in Overbetuwe is dit aannemelijk. De aanname is dat het aantal jeugdigen stabiliseert volgens CBS-cijfers; en het aantal ouderen (kosten Wmo nemen exponentieel toe per leeftijdscategorie vanaf 70) beperkt stijgt. Dit risico is niet te kwantificeren.

² We doelen hier op de raming uit de begroting 2021-2024

4. Voor de Participatiewet geldt dat Overbetuwe in een financieringssysteem van SZW valt waarbij het budget volledig wordt verdeeld via een objectief verdeelmodel. Op basis van realisatie en conjuncturele verwachtingen vindt echter ook op macro niveau bijstelling plaats. Dit kan leiden tot een lager macrobudget en daardoor ook een lager gemeentelijk budget. Om binnen het budget te blijven dient Overbetuwe ieder jaar beter te presteren in voorkomen instroom en bevorderen uitstroom Participatiewet dan op macro niveau het geval is en door het verdeelmodel wordt voorspeld. Dit risico is ter grootte van € 150k; vanuit de aanname dan een bestandsafname op peildatum van 10 per jaar zorgt voor het beoogde resultaat van de maatregel.
5. Er is een groot voordeel ingeboekt door toepassing van het Woonplaatsbeginsel Jeugdwet. Er is nieuwe regelgeving die effect heeft op de mogelijkheid het Woonplaatsbeginsel toe te passen. Deze zorgt voor dit voordeel. Aannee is dat deze nieuwe regelgeving niet leidt tot een aanpassing van het landelijke verdeelmodel dat voor de Jeugdwet wordt gehanteerd. De omvang van dit risico is € 500k.
6. In 2020 zijn incidentele voordelen ingeboekt. Door het hanteren van realisatie 2020 als uitgangspunt voor de kadernota worden deze voordelen meegenomen. Aannee is dat zich komende jaren wederom eenmalige, of mogelijk structurele, voordelen zullen voordoen. Zo is voor 2021 een eenmalige extra uitkering voor bekostiging Jeugdzorg toegezegd door het kabinet. De omvang van dit risico is € 250k; zijnde het totaal aan eenmalige voordelen.

Passende inrichting en passende voorzieningen

De doelstelling om ondersteuning van inwoners (jong en oud) dichtbij, betaalbaar, bereikbaar en kwalitatief goed te organiseren blijft onverminderd van kracht. Investeren in voorliggende mogelijkheden van inwoners en het versterken van gemeenschapszin voegen we hier aan toe.

In 2020 zijn we gestart met Sociaal Team Overbetuwe (STO); de inrichting hiervan is omvangrijk en raakt een groot deel van onze opgaven in het sociale domein. We willen een omslag realiseren van een volume gestuurd stelsel naar een stelsel waarin de mogelijkheden en de resultaten voor de inwoner centraal staan. Voorkomen dat mensen in de problemen komen, eigen mogelijkheden van inwoners versterken, sterke kernen waar mensen elkaar helpen en algemene en collectieve voorzieningen die aansluiten op de behoefte. We werken hierbij samen met onze partners.

Naast de implementatie van het STO zullen we verder investeren in voorliggende voorzieningen en samenwerking met ketenpartners om grip te krijgen op de groeiende uitgaven op het gebied van jeugdzorg en Wmo. Hierdoor denken wij beter in staat te zijn om onze opgaven te realiseren binnen de kaders. Met als resultaat een betere ondersteuning voor onze inwoners én betaalbare ondersteuning. Zodat zij die ondersteuning nodig hebben, dit ook in de toekomst kunnen blijven ontvangen.

Participatiewet

We hebben re-integratiebeleid herijkt. We richten ons nog meer dan voorheen op het voorkomen van werkloosheid en een beroep op een uitkering. We bieden trajecten op maat voor inwoners die werkloos dreigen te raken. Daarnaast begeleiden we ondernemers die in zwaar weer terecht komen. Dit naast onze blijvende inzet voor de groep inwoners waarbij participatie in de samenleving voorlopig het hoogst haalbare is. Verschil met voorheen is dan ook bij die groep we met

de werkplekken goede afspraken maken om inwoners uit die groep op den duur stappen naar een grote mate van participatie te laten maken.

Wet inburgering

De nieuwe Wet Inburgering treedt in werking op 1 januari 2022. Doel van de nieuwe wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. En dat ze zo snel mogelijk participeren naar vermogen bij voorkeur via betaald werk. De gemeente gaat inburgeringsplichtige nieuwkomers begeleiden bij hun inburgering. Zij krijgen een inburgeringstraject op maat aangeboden. Dit gebeurt aan de hand van een brede intake, en via een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie. De gemeente begeleidt ook gezinsmigranten en overige migranten.

Inburgeringsplichtigen leren de Nederlandse taal op een niveau waarmee ze zich goed kunnen redden in Nederland. Zo kunnen zij sneller deelnemen aan de Nederlandse samenleving. En hebben zij betere kansen op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Een combinatie van leren van de taal en participeren in de Nederlandse samenleving is een belangrijk onderdeel van het nieuwe inburgeringsstelsel. Het volgen van een stage of (vrijwilligers)werk zijn daar voorbeelden van.

Armoedebeleid

Met het armoedebeleid richten we ons op het vergroten van deelname aan het maatschappelijke leven en zelfredzaamheid. Dit doen we door samenwerking met lokale partijen, een integrale benadering en stress sensitieve dienstverlening gebaseerd op het “werken vanuit de bedoeling”.

Schuldhulpverlening

Preventie en vroegsignalering van schulden doen we steeds meer vanuit het STO in samenwerking met ketenpartners. Schuldhulpverlening is een specialistisch vakgebied. In 2021 worden de keuzen gemaakt waarmee we bepalen hoe de verhouding tussen zelf doen en het uitbesteden van werkzaamheden eruit gaat zien in 2022.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid

Bij Volksgezond richten we op “Health in all policies” (Gezondheid op alle beleidsterreinen).

De algemene gezondheidstoestand van onze inwoners hangt samen met ons dagelijks leven. Dat wat we eten en drinken, waar we wonen, hoe we werken en hoe we onze vrije tijd doorbrengen kan zowel positieve als negatieve effecten op onze gezondheid hebben. We zetten daarbij steeds meer in op Positieve Gezondheid en preventie.

Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Positieve gezondheid zorgt ervoor dat we verder kijken dan gezondheid alleen. De nadruk ligt op veerkracht, eigen regie en welbevinden en het voorkomen van ziekten. Onze inzet is gericht op de volgende ontwikkelingen:

- Komen tot een Preventieakkoord voor Overbetuwe gericht op rookvrij, overmatig alcoholgebruik, overgewicht en bewegen. Door dit aan te pakken kan de gezondheid van inwoners verbeteren.
- Ouderengezondheidszorg verder bevorderen door 75-plus huisbezoeken te intensiveren, goede mantelzorg te bieden, ontwikkeling naar dementievriendelijke gemeente en in het sportakkoord de ouderen als specifieke doelgroep benaderen.
- Publieke gezondheid als thema binnen de omgevingswet en daarmee het samenbrengen van de thema’s van het fysieke en sociale domein.
- Aandacht voor infectieziekte bestrijding in het Rijksvaccinatieprogramma.

- Verzachten van de gevolgen van Corona door een eenmalige subsidie van het steunpakket voor welzijn en leefstijl.

Duurzaamheid

In 2022 werken we vanuit een in 2021 geactualiseerde routekaart aan de ambities op het gebied van duurzaamheid. Wij zullen ons in tegenstelling tot de nog lopende routekaart niet alleen richten op hernieuwde energie en energiebesparing, maar ons ook richten op circulaire economie, biodiversiteit, mobiliteit en klimaatadaptatie. Duurzaamheid zal op elk beleidsterrein een belangrijk onderdeel gaan uitmaken van de beleidsvoorstellen. Te denken valt dan aan vastgoed, openbare ruimte e.d. Ook zal er een vervolg worden gegeven aan de Transitievisie Warmte. In 2022 wordt gestart met de wijkuitvoeringsplannen

Milieustraat

De raad staat (in meerderheid) achter de doelstelling om, op termijn, een circulair ambachtscentrum (CA) te realiseren, als vervanging van de huidige milieustraten. De doelstellingen om te komen tot een volledige circulaire verwerking zijn passend binnen de duurzame toekomst van de gemeente maar ook ambitieus. Het proces om te komen tot een circulair ambachtscentrum vergt grote investeringen (5-7 miljoen euro) en verdient een zorgvuldige afweging in tijd, geld en mogelijkheden.

Om de volgende stap te zetten om op termijn een circulair ambachtscentrum te realiseren zal een projectplan worden opgesteld. De ambitie om toe te groeien naar een circulair ambachtscentrum vraagt nader onderzoek en studie en zal vanzelfsprekend ook kosten met zich meebrengen. Het projectplan zal meer zicht geven op de activiteiten die wij moeten ontplooiën om dit nadere onderzoek in te richten.

Grondstoffenbeleid

In 2016 heeft de raad het uitvoeringsplan Afval 2017 vastgesteld. In dit plan zijn een aantal maatregelen opgenomen om te komen tot de landelijke doelstelling van 75% hergebruik van het huishoudelijk afval waardoor de hoeveelheid restafval afneemt tot maximaal 100 kilogram per inwoner in 2020. Een volgende stap is nodig om niet alleen de hoeveelheid fijn restafval, maar ook de hoeveelheid grof restafval, nog verder terug te dringen. Daarnaast heeft de raad 3 november 2020 een motie aangenomen om het gebruik van wasbare luiers te stimuleren. Om hier handen en voeten aan te geven is het noodzakelijk dat er nieuw afval(grondstoffen)beleid wordt geformuleerd. Hierbij is de vraag aan de orde welke ambitie de gemeente Overbetuwe heeft. Landelijk is de doelstelling voor 2025 maximaal 30 kilogram restafval per inwoner en volledig circulair in 2050. Het streven is om in de december 2021 het grondstoffenbeleidsplan beleidsmatig vast te laten stellen door de raad en we de uitvoering van het grondstoffenbeleid in 2022 ter hand nemen.

Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Woonagenda

In 2022 beschikken we over een nieuwe Woonagenda Overbetuwe 2022-2025. De woonagenda bevat een concreet uitvoeringsprogramma, waar we in 2022 mee aan de slag gaan. We zetten hiermee in op verdere versnelling van woningbouw. Maar ook op thema's als verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, flexwonen en (betaalbare) huisvesting voor bijzondere doelgroepen. We houden rekening met bouw van nieuwe woningen in alle kernen ten behoeve van het doorlopen van de wooncarrière van onze huishoudens én we leveren een bijdrage aan de regionale woningbouwopgave. Evenwichtig geprogrammeerd over de gemeente, conform regionale afspraken

en met voldoende aanbod voor verschillende doelgroepen. We willen het lopende overleg intensiveren dat we (via de prestatieafspraken) voeren met woningcorporaties én huurdersorganisaties over bijvoorbeeld monitoring van vraag en aanbod, doorstroming en ontwikkeling van de sociale huurwoningvoorraad. Ook werken we vanaf 2022 met meerjarige prestatieafspraken, waardoor we nog beter aansluiten op de opgaven en ambities uit de nieuwe woonagenda.

Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat er veel veranderen. Zo nemen we o.a. afscheid van het bestemmingsplan en gaan we een omgevingsplan krijgen. We kijken kritisch welke beleidsregels of –nota's we nog separaat en vooruitlopend op het Omgevingsplan gaan actualiseren.

Omgevingswet

Mogelijk wordt de Omgevingswet met een half jaar uitgesteld. Dat zou betekenen dat wij in 2022 nog steeds kunnen benutten voor de voorbereidingen die gemoeid gaan met de implementatie. Hiervoor zijn ook incidentele middelen opgenomen in de kadernota 2022. Wij zullen ons vooral richten op het maken van keuzes voor het Omgevingsplan. Ook zal een eerste aanvang worden gemaakt met de actualisering van de Omgevingsvisie, dit mede in het licht van de regionale verstedelijkingsstrategie.

Woonwagenlocaties

Naar de situering van 2 woonwagenlocaties in onze gemeente heeft onderzoek plaatsgevonden. De gekozen locatie in Elst zal nader worden uitgewerkt. Voor het westelijk deel van de gemeente wordt een nieuw onderzoek gestart.

Hoogspanningsdossier

Nu de provincie Gelderland heeft aangegeven dat zij ook financieel zullen bijdragen aan het ondergronds brengen van de hoogspanningslijnen in de provincie kan er een nader voorstel worden voorbereid voor de 3 tracés in onze gemeente die ondergronds gebracht zouden kunnen worden. Op basis van een het plan van aanpak van Tennet zullen wij een en ander nader uitwerken en met een voorstel komen.

Programma 9 Financiën en bedrijfsvoering

Overbetuwe heeft zich ten doel gesteld om vanuit goed rentmeesterschap zorg te dragen voor solide en toekomstbestendige gemeentefinanciën. Als gevolg van stijgende kosten en dalende inkomsten moeten we keuzes maken; een belangrijk deel van deze kadernota behelst daarom voorstellen waarmee we het doel van solide en toekomstbestendige gemeentefinanciën kunnen borgen.

Ook de gemeentelijke organisatie draagt sterk bij aan de bezuinigingen. Het college heeft besloten tot een taakstellende bezuiniging op de organisatie waarmee de formatie in lijn wordt gebracht met de Berenschotnorm. Tegelijkertijd kiest het college er voor om ook te investeren in de kwaliteit van de organisatie. De voorgestelde investeringen gaan naar een kwaliteitsimpuls voor medewerkers en processen en naar ICT.

Hiermee kan de organisatie een volgende stap zetten in de ontwikkeling naar een professionele bedrijfsvoering en een optimale informatievoorziening; we investeren in efficiëntere en kwalitatief betere processen, waarmee we de risico's tijdig en meer gestructureerd kunnen beheersen en bijdragen aan betere dienstverlening binnen de organisatie en aan onze inwoners en ondernemers.

We investeren ook in onze medewerkers en geven daarmee een volgende impuls aan het strategisch HR beleid met als doel een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.

Programma 10 Algemeen bestuur

Interactievisie

De veranderende rol van de gemeente als reactie op de veranderende samenleving zien we al terug op diverse terreinen. De interactie met de samenleving is een dynamisch proces, de interactievisie reikt een kader aan voor de omgang met deze dynamiek. De visie 'Gemeente Overbetuwe: samenlevingsgericht, communicatief en betrouwbaar!' geeft richting aan hoe de Gemeente Overbetuwe in deze ontwikkelingen handelt in interactie met de samenleving. Verder brengt de implementatie van de interactievisie samenhang in de diverse werkwijzen en instrumenten, zoals de interactiewijzer en de participatieparagraaf in college- en raadsvoorstellen, en de inzet van betrokkenheidsprofielen, dorpendeals, flexibel bestemmen, online platforms etc. Ook in de nieuwe visie op de gemeentelijke organisatie is uitgegaan van de visie op de interactie met de samenleving.

Kerngericht werken/dorpsagenda's

Voor alle kernen streven we naar een dorpsagenda. De wijze van totstandkoming zal per dorp variëren en sluit aan op de uitgangspunten van de interactievisie en de omgevingswet. Uitgangspunt is de vitaliteit van gemeenschappen. Door inwoners te faciliteren bij dit proces, hopen we het eigenaarschap van inwoners te vergroten bij de opgaven in hun dorp of buurt. Dit betekent dat inwoners zelf aan zet zijn om het goede gesprek met elkaar, met maatschappelijke organisaties en lokale ondernemers, te voeren. We faciliteren dit gesprek, waarbij we het ritme van het dorp volgen. De gemeente houdt daarbij de verantwoordelijkheid voor de eigen wettelijke taken.

Kinder- en jeugdparticipatie

Jongerenparticipatie is als project gestart door Forte Welzijn in 2020, en krijgt meer vorm vanaf Q2 2021. De tijdelijke container als ontmoetingsplek bij station Elst is een voorbeeld van aansluiten bij de wensen van deze doelgroep. Kinderparticipatie: Door Corona heeft de kinderburgemeester afgelopen jaar niet alles kunnen doen wat beoogd was. Half juni 2021 gaat een nieuwe kinderburgemeester aan de slag.

Bestuurlijke samenwerking

Per 1 januari 2021 is de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen van start gegaan. De ambities van de regio zijn verwerkt in een concept-regionale agenda 2022. De agenda is het inhoudelijk kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in de komende jaren samen te bereiken. Hiertoe zijn de vijf centrale opgaven verder uitgewerkt, speerpunten concreter gemaakt en voorzien van acties en benodigde middelen. Meedoen aan deze opgaven, vraagt om een extra investering die is opgenomen in het financieel perspectief van deze Kadernota.

III. Financieel deel

In dit hoofdstuk beschrijven we de financiële ontwikkelingen en onzekerheden die we verwachten voor de komende vier jaar, op welke wijze we die verwerkt hebben en wat dit betekent voor onze financiële positie. Tot slot informeren we u zoals gebruikelijk over personeel en organisatie.

1. Algemeen

In de loop van 2020 werd duidelijk dat de druk op de begrotingspositie alleen weggenomen kon worden door maatregelen te nemen. Dit inzicht was zowel bij de raad als college helder en werd nog eens bekrachtigd in een brief van de gemeenteraad aan Gedeputeerde Staten van Gelderland. In deze brief deelde de raad het voorgenomen proces om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen.

Dit proces heeft geresulteerd in een kadernota met een financieel perspectief dat, op het eerste jaar na, structureel in evenwicht is. Om dit resultaat te bereiken is er een aanzienlijk pakket aan ombuigingsvoorstellen in deze kadernota opgenomen. Voorstellen waarvan het effect merkbaar zal zijn voor onze inwoners, bedrijven of maatschappelijke instellingen, maar ook voor onze medewerkers.

Resultaat

Op grond van deze kadernota voorzien we een structureel begrotingsoverschot voor de jaren 2023 en verder. Het begrotingsjaar 2022 vertoont nog een tekort.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Structureel resultaat kadernota	-432	999	461	807

Dit meerjarenperspectief 2022-2025 is opgebouwd uit het resultaat dat al met de raad is gedeeld in het document "Ombuigingen"³ aangevuld met een drietal aanvullende mutaties.

a. Resultaat uit Document Ombuigingen

Dit resultaat is een opstelsom van de volgende onderdelen:

- De jaarschijven 2022-2025 uit de lopende meerjarenbegroting;
- De structurele doorwerking van de begrotingswijzigingen 2021 tot en met de 1^e Berap 2021;
- Nieuwe ontwikkelingen en wetgeving
- Planmatig ramen en vervangingsinvesteringen
- Ombuigingen
- Verhoging van de onroerende zaakbelasting

Op basis van dit document voorzagen we het volgende perspectief:

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Financieel perspectief van doc. Ombuigingen	-383	1.066	5	176
Incidentele lasten en baten	224	-673	-350	-175
Structureel perspectief van doc. Ombuigingen	-159	393	-345	1

³ Ten behoeve van de raadsbijeenkomst op 18 maart 2021

b. Aanvullende mutaties

a. Vervallen ombuigingsvoorstel Monumenten

Bij nader inzien blijkt dat met het vervallen van het gemeentelijke subsidie ook de bijdrage van de provincie vervalt. Dit betekent dat wij geen financiële bijdrage meer kunnen leveren aan de eigenaren van monumenten in onze gemeente. Dit is onwenselijk.

b. Aanpassen ombuigingsvoorstel 1.9 Multifunctioneel sportcentrum

Er is nog gedetailleerder gekeken naar de planning van de bouw van de multifunctionele sportaccommodatie. Bij een verwachte start bouw in Q4 van 2023 en een bouwtijd van 18 maanden vindt de oplevering plaats in het eerste kwartaal van 2025. Overeenkomstig de financiële verordening dienen de lasten in het daarop volgende jaar in de begroting te worden opgenomen. Wij kunnen daarom de lasten van € 780.000 euro vanaf 2026 opnemen. In het jaar van oplevering hoeft ook niet de helft van de lasten al te worden opgenomen zoals wij in de eerdere voorstellen hadden opgenomen.

Aangezien de lasten van deze investering door de aanpassing buiten het perspectief van de kadernota vallen heeft deze ombuiging geen incidenteel effect meer op dit meerjarenperspectief.

c. Aanpassen budget Sociaal Domein

In programma 6 van deze kadernota is het financieel kader voor het sociaal beleidsplan gedefinieerd. Dit kader heeft voor de jaren 2022 en verder consequenties voor het financieel perspectief.

Dit alles leidt tot het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Financieel perspectief van doc. Ombuigingen	-383	1.066	5	176
<u>Aanpassingen kadernota:</u>				
Vervallen ombuigingsvoorstel Monumenten	-25	-25	-25	-25
Aanpassen voorstel 1.9 Multifunctioneel centrum			390	780
Budgetaanpassingen Sociaal Domein	-248	-149	51	51
Totaal aanpassingen kadernota	-273	-174	416	806
Financieel perspectief kadernota 2022	-656	892	421	982
<u>Incidentele lasten en baten</u>				
Incidentele lasten en baten uit doc.Ombuigingen	224	-673	-350	-175
Incidentele lasten en baten aanpassing voorstel 1.9		780	390	
Totaal incidentele lasten en baten (bijlage 3)	224	107	40	-175
Structureel perspectief kadernota	-432	999	461	807

Om dit resultaat goed te kunnen duiden, is een link naar de volgende onderwerpen van belang

a. **Sociaal Domein**

De uitgaven in het sociaal domein zijn hoger en groeien sneller dan begroot. De raad heeft uitgesproken deze toename van kosten te willen terugdringen en beheersen. Eind 2020 zijn daartoe door de raad 18 maatregelen vastgesteld die gezamenlijk gericht zijn op het beheersbaar maken en

terugdringen van uitgaven in het sociaal domein. In deze kadernota zijn de uitgangspunten die daarvoor nodig zijn geconcretiseerd en is het financieel effect ervan verwerkt.

b. Integraal Kwaliteitsplan openbare ruimte

Het Integraal Kwaliteitsplan openbare ruimte (IKP OR) is beleidsmatig door de gemeenteraad vastgesteld. Bij de vaststelling van het IKP OR heeft de raad geen financieel besluit genomen. Wel sprak de raad de voorkeur uit voor het onderhoudsniveau basis op orde. Het financieel effect van dit onderhoudsniveau is doorgerekend in deze kadernota.

Daarbij hebben we ook de afschrijvingstermijnen voor investeringen in de openbare ruimte onderzocht. We zijn tot de conclusie gekomen dat de gehanteerde termijn van 20 jaar in veel gevallen korter is dan de levensduur van de meeste activa. De afschrijvingslasten in deze kadernota zijn gebaseerd op 40 jaar. Deze aanpassingen zijn verder geduid in het hoofdstuk “planmatig ramen en vervangingsinvesteringen”.

c. Kunstgrasvelden

In 2008 is er begonnen met de aanleg van kunstgrasvelden. De beschikbaar gestelde kredieten zijn afgeschreven in 30 jaar. De toplagen van deze velden hebben een kortere levensduur en de vervanging ervan was niet voorzien in de begroting. Deze vervangingen zijn, op basis van de componentenmethode, opgenomen in de kadernota. Het voorstel is om de inhaalafschrijving die hiermee gemoeid gaat € 990.000 te dekken uit de algemene reserve. Voor de nadere duiding verwijzen we u naar het hoofdstuk “planmatig ramen en vervangingsinvesteringen”.

d. Onzekerheden

Er is nog een aantal onzekerheden die het saldo van de meerjarenbegroting 2022 kunnen gaan beïnvloeden, zoals de algemene uitkering, de ingangsdatum van nieuwe wetgeving en onderzoek op een aantal onderwerpen zoals de vervangingsinvesteringen. Deze onzekerheden zijn in beeld gebracht in onderdeel 4 “Risico’s, kansen en onzekerheden”.

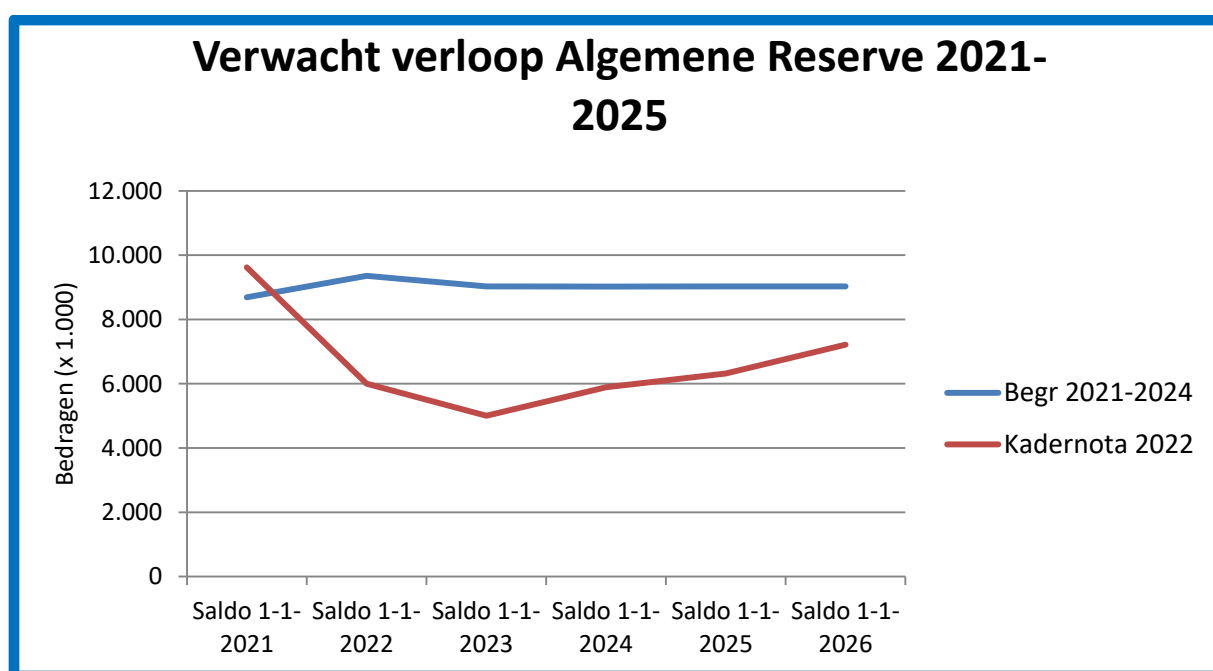
2. Financiële positie

Omvang algemene reserve

Op basis van deze kadernota verwachten we dat de algemene reserve terugloopt naar € 7 miljoen. In deze prognose is rekening gehouden met:

- De bestemming van het voorlopige positieve resultaat van de jaarrekening 2020. Tot de vaststelling van de jaarrekening door de gemeenteraad is dit een onzekerheid van € 6 ton.
- Het verwachte rekeningtekort 2021. Dit resultaat (€ 597.000) is gebaseerd op de 1^e Berap 2021, die in juni door de raad wordt vastgesteld.
- De onttrekking voor de eenmalige inhaalafschrijving voor de kunstgrasvelden van € 990.000 (zie hoofdstuk 3, onderdeel D. Planmatig ramen);
- Het meerjarige resultaat van deze kadernota.

Hoewel we ons pas een echt oordeel kunnen vormen over de omvang van de algemene reserve als er een actueel inzicht is in het risicoprofiel, baart deze voorspelling ons wel zorgen. Richting de begroting gaan wij een scherper risicobeleid voeren overeenkomstig de uitgangspunten van de nota Risicomanagement. Wanneer blijkt dat aanvulling van de reserve noodzakelijk is, zullen wij u daarvoor een voorstel doen.

Financiële indicatoren

Begrotingsresultaat

In 2016 is besloten om in de meerjarenbegroting te streven naar een jaarlijkse overschot van € 1 miljoen. Aangezien de focus voor de komende jaren is gericht op een structureel sluitende meerjarenbegroting, is ons voorstel om het streven naar een begrotingsoverschot te vervangen in het sturen op structureel evenwicht.

Als de ramingen in een begroting volledig en reëel zijn en nieuwe taken integraal afgewogen worden bij de kadernota is dit een goed uitgangspunt, mits er sprake is van een stelpost voor structurele onvoorziene lasten.

Voorstel:

Het streven naar een jaarlijks begrotingsoverschot te vervangen door “het sturen op structureel evenwicht”

Algemene reserve

Voor de omvang van de algemene reserve hanteren we op dit moment een minimale norm van € 10 miljoen.

De noodzakelijke omvang van een algemene reserve is afhankelijk van de kwaliteit van het risicomanagement, de begrotingsdiscipline en de ruimte om binnen de begroting onvoorziene tegenvallers op te vangen.

Het sturen op een absoluut bedrag als minimale omvang geeft geen zekerheid over de toereikendheid. Hierin ontbreekt de relatie met het risicoprofiel en met de ruimte in de begroting om tegenvallers op te kunnen vangen. Deze elementen komen wel in beeld wanneer de omvang van de algemene reserve gekoppeld is aan de weerstandratio en de solvabiliteitsratio.

De weerstandratio geeft zicht op de verhouding tussen het eigen vermogen en het risicoprofiel. In de Nota Risicomanagement 2018 is hiervoor de streefwaarde “ruim voldoende” vastgelegd. Hier hoort een ratio bij die ligt tussen de 1,4 en 2,0.

De solvabiliteitsratio geeft een beeld van de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Hier wordt zichtbaar of er voldoende eigen vermogen is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Deze indicator is een van de wettelijke indicatoren.

Voorstel:

Voor de omvang van de algemene reserve te sturen op de weerstandratio en de BBV indicator solvabiliteit

3. Opbouw financieel perspectief conform Document Ombuigingen

Dit hoofdstuk gaat over de opbouw, de achtergronden en de duiding van het verwachte financiële perspectief 2022-2025 zoals weergegeven in het document Ombuigingen. Het verwachte financiële perspectief is uit diverse onderdelen opgebouwd. Deze onderdelen lichten we toe en we maken inzichtelijk op welke onderdelen specifieke besluitvorming van de gemeenteraad nodig is.

Het actualiseren van het financiële perspectief is opgebouwd uit een zestal onderdelen. De cijfers in het onderdeel “planmatig ramen” zijn in een aantal gevallen gebaseerd op een wijziging van beleid. In die gevallen is er een besluit van de raad nodig. Deze beslispunten zijn in het sub-hoofdstuk “Financiële samenvatting” bijeengebracht.

(bedragen x € 1.000)		inc./str.	2022	2023	2024	2025
Meerjarenraming uit de begroting 2021			-1.358	-1.957	-3.618	-3.618
A Actualisatie reeds besloten						
Aanpassing provincie: raming verkiezingen	s		-50	-59	-40	-50
Septembercirculaire	s		727	-39	-102	-76
MFC Valburg en buitenruimte	s		-40	-40	-40	-40
De Wanmolen	i en s		64	-310	-12	-12
Totaal	i en s		701	-448	-194	-178
B 1e berap 2021						
Spoor 2a: reëel ramen d.d. 2 maart 2021	i en s		-886	62	0	35
Spoor 2a aanvulling reëel ramen 1e Berap 2021			-254	-254	-254	-254
Decembercirculaire 2020	s		4	4	4	4
Totaal	i en s		-1.136	-188	-250	-215
Financieel perspectief obv raadsbesluiten			-1.793	-2.593	-4.062	-4.011
C Nieuwe ontwikkelingen en - wetgeving (was overige)						
Spoor 2a: Nieuwe wetgeving	s		-41	-41	-41	-41
Omgevingswet	i		-140			
Regionale samenwerking	s		-105	-143	-143	-143
Veilig thuis	s		105	105	105	105
Totaal			-181	-79	-79	-79
Actuele stand 15 april 2021			-1.974	-2.672	-4.141	-4.090

Voorstellen 2022-2025						
D Planmatig ramen, vervangingsinvesteringen						
Spoor 2 Voorlopige inschatting Planmatig ramen	s		-326	-398	-470	-542
Verlengen afschrijvingstermijnen openbare ruimte	s		800	800	800	800
Kunstgrasvelden (componenten methode)	s			55	9	9
Totaal			474	457	339	267
E OMBUIGINGEN						
Taakstelling op organisatie (incl. investering in productiviteit en kwaliteit)	s		50	450	800	1.100
--> al verwerkt in meerjarenraming taakstelling*	s		-300	-300	-300	-300
1. Quick wins	i en s		365	1.626	1.168	693
2. Ambities	s		200	350	600	600
3. Lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen	s		471	481	506	501
Totaal			786	2.607	2.775	2.594
Totaal voorstellen			1.260	3.063	3.114	2.861
Stand na ombuigingsvoorstellen			-714	391	-1.028	-1.229
F Verhoging OZB (4x4%)	s		331	675	1.033	1.405
Stand begroting na acceptatie ombuigingsvoorstellen en OZB			-383	1.066	5	176

A. Raadsbesluiten tot en met april 2021

In de eerste maanden van dit jaar is er een aantal wijzigingen vastgesteld die leiden tot een actualisatie van de meerjarenbegroting. Het betreft de raming van de verkiezingen, het effect van de septembercirculaire en aanvullende kredieten voor MFC Valburg en de Wanmolen.

B. Budgetaanpassingen project “Reëel ramen”

In april ontving u de 1e berap 2021. In de berap zijn de resultaten van het onderdeel reëel ramen verwerkt. Dit onderdeel was een van de sporen van het ombuigingstraject. Het financiële effect voor 2021 is verwerkt in de bestuursrapportage die op 22 juni wordt vastgesteld. Het effect op de jaren erna is onderdeel van de kadernota 2022.

C. Nieuwe ontwikkelingen en – wetgeving

Informatiebeveiliging

De aanpassing van de wettelijke eisen voor informatiebeveiliging vraagt om een versterking van de organisatie met 1 fte. Omdat dit onderdeel uitmaakt van de ICT samenwerking met Lingewaard, komt de helft van de formatie-uitbreiding voor rekening van onze gemeente.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt naar verwachting tussen 1 januari 2022 en 1 juli 2022 in werking. Deze nieuwe wet vraagt inhoudelijke keuzes van de gemeenteraad die effect hebben op de kwaliteit van de leefomgeving, tevredenheid van betrokkenen, maar ook op de interne werkprocessen, formatie en legesopbrengsten. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om op basis van deze keuzes het eigen beleid vorm te geven. Wat de structurele effecten zullen betekenen voor gemeenten, is op dit moment nog niet in te schatten. In het onlangs verschenen rapport ‘Integraal Financieel Beeld’ (d.d. 11 maart 2021 Kokx DeVoogd) is getracht een eerste aanzet te geven van de structurele effecten. Maar ook in dit rapport zijn de bandbreedtes nog te ruim om een vertaling te kunnen maken.

Met het mettertijd inzichtelijk worden van de nog te maken keuzes, wordt het financiële effect steeds concreter. Of dit effect positief of negatief uitpakt hangt samen met het te kiezen scenario (dienstverlenend, financieel gestuurd of een combinatie hiervan). Op dit moment is hier nog geen inschatting van te maken. In afwachting van de te maken keuzes brengen we de structurele effecten van de Omgevingswet onder in het risicoprofiel. Zie hiervoor hoofdstuk Financiële positie, onderdeel risico's en onzekerheden.

In 2022 zal het opstellen van het definitieve omgevingsplan, het opleiden van medewerkers en het open houden van de winkel in deze transitieperiode, een extra investering vergen. Een deel van deze kosten kan bekostigd worden uit het reeds beschikbare invoeringsbudget voor de Omgevingswet en budget voor actualisaties bestemmingsplannen. Aanvullende hierop is 140.000 euro als incidenteel budget noodzakelijk.

Regionale samenwerking

Inmiddels is een kostenraming voor de regionale samenwerking bekend en daarom ook toegevoegd. De totale bijdrage voor Overbetuwe hiervoor is 335.000 euro; hiervan is 230.000 euro al beschikbaar in de begroting en daarmee is voor 2022 nog 105.000 euro nodig. Vanaf 2023 vervalt de incidentele subsidie van de provincie waardoor 38.000 euro extra nodig is en daarmee komt het extra bedrag op 143.000 euro. De gemeenteraden geven voor de zomer aan, aan welke opgaven ze de intentie

hebben om mee te doen. In het najaar wordt er een definitief besluit over deelname aan de opgaven genomen.

Veilig thuis

De jaarrekening 2020 en concept begroting 2002 van Veilig thuis laat zien dat zij structureel minder bijdrage nodig heeft voor het uitvoeren van haar taken. Dit levert voor Overbetuwe een meerjarig financieel voordeel op.

D. Planmatig ramen en vervangingsinvesteringen

In dit hoofdstuk worden de meer technische voorstellen omtrent het planmatig ramen en de vervangingsinvesteringen verder toegelicht per voorgestelde post.

Planmatig ramen

Bij de vaststelling van het IKP OR heeft de raad geen financieel besluit genomen. Bij de bespreking van het IKP OR heeft de raad de voorkeur uitgesproken voor basis op orde. Dit stemt overeen met het huidige beleidsniveau voor onderhoud van de openbare ruimte. Tevens is aangegeven dat op basis van het IKP OR in de heroverwegingsopgave voor spoor 2 de voorkeursscenario's kunnen worden bepaald. Volgens het IKP wordt er jaarlijks € 254.000 te weinig geraamd voor groot onderhoud van de openbare ruimte. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de areaaluitbreiding. Voor de berekening van de extra lasten in verband met areaaluitbreiding is voorlopig uitgegaan van realisatie in 2020 (€ 72.000). Dat betekent dat het onderhoudsbudget gemiddeld per jaar met € 72.000 moet stijgen. Voor 2022 wordt het budget voor het onderhoud van de openbare ruimte daarom verhoogd met het tekort van € 254.000 en areaaluitbreiding van 2021. In het totaal komt dat neer op een bijstelling van € 326.000. In 2023, 2024 en 2025 wordt het budget jaarlijks verhoogd met de onderhoudslasten van de areaaluitbreiding (€ 72.000). Dit leidt tot de volgende reeks: 2023 € 398.000, 2024 € 470.000 en in 2025 € 542.000.

Voorstel:

Het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte bepalen op basis op orde

Verlengen afschrijvingstermijnen openbare ruimte

De huidige afschrijvingstermijn voor investeringen in de openbare ruimte bedraagt 20 jaar. De technische en economische levensduur van de diverse onderdelen is echter langer. Voor riolering wordt in Nederland gemiddeld een afschrijvingstermijn van 60 jaar genomen, voor wegen is dat 40 jaar, lichtmasten is dat ook 40 jaar, voor de armaturen is dat 20 jaar en voor groen zit de gemiddelde afschrijvingstermijn tussen de 20 en 40 jaar.

Er is een berekening gemaakt voor het oprekken/verlengen van de afschrijvingstermijn naar 30 en 40 jaar van de bestaande investeringen in de openbare ruimte. De gemeente past een annuïteitenmethode toe en voor de berekening is uitgegaan van een aangepaste rentevoet van 1,5%. In de begrotingsperiode leidt dit tot een gemiddeld voordeel van € 596.000 bij een verlenging naar 30 jaar en € 867.000 in 40 jaar.

Het voorstel is om over te gaan op 40 jaar met uitzondering van investeringen die een kortere levensduur hebben (bijvoorbeeld lichtarmaturen). Deze moeten nog nader bepaald worden. Hierdoor zal het financiële voordeel van € 867.000 in beperkte mate afnemen. In het totaaloverzicht van de bezuinigingen is daarom rekening gehouden met € 800.000.

Voorstel:

Met ingang van 2022 investeringen in de openbare ruimte afschrijven in 40 jaar met uitzondering van investeringen die een kortere levensduur hebben.

Kunstgrasvelden

In 2008 is er begonnen met de aanleg van kunstgrasvelden. De kredieten die hiervoor beschikbaar gesteld zijn, werden in 30 jaar afgeschreven. De toplagen van deze velden hebben een kortere levensduur, de eerste ervan zijn inmiddels aan vervanging toe. Deze vervanging was nog niet voorzien in de begroting 2021. In deze kadernota zijn de vervangingslasten van de nieuwe toplagen gebaseerd op de componentenmethode. Dit betekent dat we voor de vervanging van het component 'toplaag' een afschrijvingstermijn van 14 jaar gaan hanteren en in 2022 te maken krijgen met een inhaalafschrijving van de 'oude' investering van de toplagen.

Door toepassing van de componentenmethode dalen de jaarlijkse lasten in eerste instantie aanzienlijk en wordt er vanaf 2023 enkele jaren zelfs een voordeel behaald omdat er in een inhaalafschrijving gepleegd moet worden van ongeveer € 1.290.000 op het component "toplaag". De kapitaallasten zijn daardoor lager dan geraamd (ongeveer € 100.000). Dit voordeel ebt in de loop van de jaren langzaam weg. De incidentele last van de inhaalafschrijvingen kan uit de algemene reserve worden gedekt (€ 990.000) maar ook voor deel uit de kapitaallastenreserves die voor enkele velden gevormd zijn. Deze kunnen gedeeltelijk vrijvallen omdat de jaarlijkse kapitaallasten dalen. Van de vrijval is een zeer voorlopige schatting gemaakt van € 200.000.

Voorstel

Met ingang van 2022 de componentenmethode hanteren voor investeringen in kunstgrasvelden.

Vervangingsinvesteringen

In het IKP OR wordt ook gesproken over het meer inzichtelijk maken van de noodzakelijke vervangingsinvesteringen. In de begrotingssystematiek tot nu toe werden de kosten voor vervangingen/rehabilitaties veelal via het Programma Nieuwe Lasten (PNL) verwerkt.

Er wordt daarbij onvoldoende verschil gemaakt tussen vervangingen/rehabilitaties versus investeringen als gevolg van een nieuwe beleidskeuzes. Het risico is dat vervangingen soms niet kunnen worden uitgevoerd op het moment dat dit nodig zijn. In de toekomst richten wij ons meer op integrale beheer- en onderhoudsplannen. Hierin zit ook een vervangingsplan van de bestaande openbare ruimte. Een start met het opstellen van deze plannen is gemaakt en de plannen zullen in 2022 ter vaststelling worden voorgelegd. Hieruit zal ook een beter beeld ontstaan van wat er nodig is voor vervangingen/rehabilitaties. De financiële verwerking daarvan kan plaatsvinden in de begroting 2023.

Overigens betekent dit wel dat er nu geen middelen zijn opgenomen voor vervangingsinvesteringen. Echter, een eerdere PNL voor de rehabilitatie van de wegdekken in de Poort van Midden Gelderland is in spoor 1 uitgesteld. In de aanloop naar de begroting zullen wij bezien in hoeverre hiervoor alsnog middelen moeten worden opgenomen in de begroting 2022.

E. OmbuigingenTaakstelling organisatie

Het college heeft onlangs besloten tot een taakstellende bezuiniging op de organisatie. In deze bezuiniging is rekening gehouden met investeringen in productiviteit en kwaliteit, die noodzakelijk

zijn om deze taakstelling te kunnen realiseren. In de in dit stuk weergegeven cijfers is ook rekening gehouden met een geleidelijke formatiereductie en hiermee aldus een opbouw van de te realiseren taakstelling. Een deel van deze taakstelling was al administratief opgenomen in de meerjarenbegroting; eerdere besluitvorming heeft er toe geleid dat de taakstelling van € 300.000 op organisatie van 2021 structureel voor de opeenvolgende jaren is meegenomen. Dit bedrag maakt echter onderdeel uit van de totale taakstelling die de organisatie krijgt, meerjarig lopend tot € 1.100.000. Hieronder wordt de opbouw van de taakstelling weergegeven.

Taakstelling organisatie				
Incidenteel wordt structureel				300.000
(al structureel onderdeel van meerjarenbegroting)				
Verminderen fte's tot Berenschotnorm				1.000.000
Subtotaal structurele taakstelling				1.300.000
	2022	2023	2024	2025
Gefaseerde opbouw taakstelling	550.000	950.000	1.300.000	1.300.000
Investeren om te oogsten: productiviteit, betere ICT	200.000	200.000	200.000	200.000
Investeren om te oogsten: kwaliteit mensen en processen	300.000	300.000	300.000	0
Bijdrage taakstelling op organisatie aan ombuigingen	50.000	450.000	800.000	1.100.000

Uitwerking investeren om te oogsten:				
Productiviteit: betere ICT				
Aanbesteding betere ICT-infra met Lingewaard	100.000	100.000	100.000	100.000
Meer en betere laptops, telefoons	100.000	100.000	100.000	100.000
	200.000	200.000	200.000	200.000
Kwaliteit van mensen en van processen				
Investeren in kennis en kunde, juiste mens op juiste plek	150.000	150.000	150.000	0
Processen, bedrijfsvoering, benutten van applicaties	150.000	150.000	150.000	0
	300.000	300.000	300.000	0

De geïnterpreteerde mogelijkheden omtrent de bedrijfsvoering maken onderdeel uit van de taakstellende bezuiniging op de organisatie en worden voorgelegd aan de directie. Deze zullen tevens met de betrokken portefeuillehouders worden afgestemd.

Ombuigingen in de primaire programma's.

Naast de ombuigingen die we op de organisatie willen realiseren, zijn er enkele tientallen mogelijkheden geïnterpreteerd binnen de drie domeinen. De mogelijkheden die door het college zijn geselecteerd en daarmee zijn verwerkt in het financiële perspectief van de kadernota, zijn in dit onderdeel in beeld gebracht. De geselecteerde voorstellen zijn onderverdeeld naar de categorieën quick wins, ambities en tot slot lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen. Binnen deze categorieën zijn de voorstellen geordend naar programma. Voor een toelichting om de ombuigingen verwijzen we u naar hoofdstuk III Ombuigingsvoorstellen.

		inc./str.	2022	2023	2024	2025
1. Quick wins						
1	Integraliteit middelen jongerenparticipatie	s	0	0	24000	24.000
2	Overtollige verkeersborden	s	15.000	15.000	15.000	15.000
3	Alternatieve invulling coördinator Volwasseneducatie	s	0	0	7.249	7.249
4	Integraliteit middelen lokaal onderwijsbeleid	s	4.067	4.067	4.067	4.067
5	Onderwijs en Arbeidsmarkt	s	0	5.000	5.000	5.000
6	Vervreemden vastgoed	i	100.000	100.000	100.000	100.000
7	Lager onderhoudsniveau gemeentelijke accommodaties	s	14.000	14.000	14.000	14.000
8	Kortere looptijd onderbouwing VZ groot onderhoud accommodaties	s	50.000	50.000	50.000	50.000
9	Verhoging prijs zwembadkaartje	s	60.000	60.000	60.000	60.000
10	Communicatieplatform Overbetuwe Beweegt	s	0	0	5.000	5.000
11	Overbetuwe doet	s	0	0	32000	32.000
12	Vrijval bijdrage Airborne Herdenking	s	7.000	7.000	7.000	7.000
13	Klanttevredenheidsonderzoek	s	10.000	10.000	10.000	10.000
14	Rationaliseren welzijnsubsidies	s	0	100.000	100.000	100.000
15	Bijzondere bijstand - anders organiseren	s	0	75.000	75.000	75.000
16	Slimmer beheren, inkopen en aanbesteden beheer openbare ruimte	s	0	100.000	100.000	100.000
17	Hart van Driel	i	65.000	130.000	130.000	65.000
18	Hart van Oosterhout: deelproject nieuwbouw SamSam	i	0	136.000	0	0
19	Multifunctioneel sportcentrum	s	0	780.000	780.000	780.000
20	Verkoop overtollige gronden / reststroken	i	30.000	30.000	30.000	10.000
21	Juridische procedures, inhuur huisadvocaat	s	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Quick wins			365.067	1.626.067	1.558.316	1.473.316
2. Ambities						
1	Leerlingenvervoer	s	60.000	120.000	180.000	180.000
2	Alternatieve bekostiging PO Jeugd	s	0	0	115.000	115.000
3	Overbetuwe beweegt	s	0	0	55.000	55.000
4	Reduceren budget Kunst	s	0	0	20.000	20.000
5	Kermissen	s	10.000	10.000	10.000	10.000
6	Tarieven voor afvoeren afval bij evenementen	s	15.000	15.000	15.000	15.000
7	Bijdrage ODRA	s	0	90.000	90.000	90.000
8	Duurzaamheidsbudget	s	90.000	90.000	90.000	90.000
Totaal Ambities			175.000	325.000	575.000	575.000
3. Lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen						
1	Hondenbelasting	s	66.188	66.188	66.188	66.188
2	Invoering Toeristenbelasting en forenzenbelasting	s	60.000	69.600	75.000	69.600
3	Begraafplaatsen	s	25.000	25.000	25.000	25.000
4	Kostendekking omgevingsvergunningen	s	300.000	300.000	300.000	300.000
5	Kostendekkendheid leges bestemmingsplannen	s	20.000	20.000	20.000	20.000
6	Kostendekkende leges evenementen Park Lingezegen	s	0	0	20.000	20.000
Totaal Ambities			471.188	480.788	506.188	500.788
Totaal geselecteerde heroverwegingen			1.011.255	2.431.855	2.639.504	2.549.104

Verhoging onroerende zaak belasting (OZB)

Onder aan het totaal overzicht treft u bij F de post aan met het voorstel voor verhoging van de OZB. Voorgesteld wordt om de OZB-opbrengsten de komende vier jaren elk jaar te verhogen met 4% (én de inflatie conform IMOC). Overbetuwe kent op dit moment (met name voor niet woningen) relatief lage OZB-lasten; met de voorgestelde verhoging sluit de gemeente beter aan bij het landelijke en

regionale niveau. De precieze verdeling van de OZB tussen woningen en niet-woningen bepaalt de raad met het vaststellen van de belastingverordeningen aan het einde van dit jaar (in december nadat de begroting voor 2022 is vastgesteld).

4. Risico's, kansen en onzekerheden

Het gepresenteerde resultaat van de kadernota kan richting de begroting nog beïnvloed worden. In dit hoofdstuk lichten we de ontwikkelingen toe die het resultaat van deze kadernota nog kunnen beïnvloeden. Het gaat om ontwikkeling die het resultaat positief (kans) of negatief (risico) kunnen beïnvloeden. Soms is het nog onduidelijk of de ontwikkeling leidt tot een kans of risico. Wanneer het risico nog bestaat na het opstellen van de begroting 2022 wordt deze in paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting 2022 uitgewerkt en onderdeel van het actuele risicoprofiel.

Algemene uitkering

Op dit moment verkeren gemeenten in Nederland in onzekerheid over de hoogte van de algemene uitkering. Het is de nieuwe, nog te formeren, regering die zal beslissen over de herverdeling van het gemeentefonds, het al dan niet beschikbaar stellen van extra geld voor de jeugdzorg alsmede over de ontwikkelingen van het accres en de opschalingskorting. Aangezien de meicirculaire 2021 hier nog geen duidelijkheid over zal geven, vraagt het van ons behoedzame keuzes voor de raming van de algemene uitkering voor de jaren 2022-2025. In dit onderdeel van de kadernota maken we helder welke keuzes we hebben gemaakt.

Herverdeling gemeentefonds

In het meerjarenperspectief van deze kadernota is geen rekening gehouden met de herverdeling van het gemeentefonds. Het voorstel over de herverdeling is, op verzoek van de raad voor het openbaar bestuur (ROB), terug naar de tekentafel. Hierdoor blijft het daadwerkelijke effect voor onze begroting voorlopig nog onduidelijk. De kans is reëel dat de herverdeling negatief uitpakt voor Overbetuwe. Voor ons risicoprofiel gaan we met ingang van 2023 uit van een korting op de algemene uitkering van 1 miljoen euro met een ingroeiperiode van 4 jaar.

Jeugdzorg

Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten, landelijk gezien, op de Jeugdzorg te maken hebben met een tekort van € 1,7 miljard. Momenteel is onduidelijk in hoeverre het bedrag van 300 miljoen euro tot en met 2022 structureel en opgehoogd wordt. Ook moet nog helder worden of en zo ja welke mix van middelen en maatregelen er aanvullend beschikbaar komen om het volledige tekort structureel te dekken.

Wij schatten in dat het bedrag van 300 miljoen euro, dat tot en met 2022 is toegezegd, structureel opgehoogd gaat worden. Deze opbrengst bedraagt voor Overbetuwe 807.000 euro en is vanaf 2023 toegevoegd aan de meerjarenbegroting. We kiezen ervoor om op dit moment niet verder vooruit te lopen op eventuele extra compensatie van het tekort of nieuwe wetgeving op het bijsturen van de instroom.

Opschalingskorting

Ten tijde van de geplande herindelingsoperatie van gemeenten, besloot het toenmalige kabinet tot een korting op de algemene uitkering. Veronderstelt werd dat deze schaalvergroting zou leiden tot lagere apparaatskosten voor gemeenten.

De stijging van de huidige opschalingskorting is voor 2020 en 2021 bevroren. Het is onbekend of het nieuwe kabinet ingaat op het verzoek van gemeenten om deze korting (deels) te schrappen. Wij hebben ervoor gekozen om de opschalingskorting conform de huidige ramingen door te laten lopen

tot het maximum bereikt is. Wanneer uit in de meicirculaire blijkt dat het demissionaire kabinet de tijdelijke bevrozing van de opschalingskorting met een jaar verlengt is dit een meevaller.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

Met ingang van 2022 is er een nieuwe verdeelsleutel van toepassing op de verdeling van de brandweerkosten. In deze kadernota is rekening gehouden met het financiële effect van deze herverdeling. In deze herverdeling zijn de huisvestingskosten van de brandweer nog buiten beschouwing gebleven. De VGGM zal onderzoeken wanneer en op welke wijze gekomen kan worden tot een adequaat en toekomstgericht huisvestingskader. Deze exercitie zal voor Overbetuwe leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Om welke bedrag het gaat is nog onzeker.

Hier staat tegenover dat er momenteel een benchmark uitgevoerd wordt door de VGGM. Wij gaan er op dit moment van uit dat dit onderzoek zal leiden tot heroverweging van beleid waarvan het financieel effect ook in de begroting 2023 zichtbaar wordt.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. Deze nieuwe wet vraagt inhoudelijke keuzes van de gemeenteraad die effect hebben op de kwaliteit van de leefomgeving, tevredenheid van betrokkenen, maar ook op de interne werkprocessen, formatie en legesopbrengsten. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om op basis van deze keuzes het eigen beleid vorm te geven. Wat de structurele effecten zullen betekenen voor gemeenten, is op dit moment nog niet in te schatten. Met het mettertijd inzichtelijk worden van de nog te maken keuzes, wordt het financiële effect steeds concreter. Of dit effect positief of negatief uitpakt hangt samen met het te kiezen scenario (dienstverlenend, financieel gestuurd of een combinatie hiervan).

In afwachting van de nog te nemen besluiten, houden we in ons risicoprofiel rekening met terugloop van de legesopbrengsten met 10% vanaf 2023.

Fysieke projecten

Voor de lopende projecten is een analyse gemaakt van kosten die we in eerdere projectfasen nog niet konden inschatten, bijvoorbeeld beheer- en exploitatiekosten, kosten van aanpalende openbare ruimte en het al dan niet verkrijgen van middelen van derden. Dit is ook in het projectenboek benoemd bij de verschillende projecten. Echter, de omvang van deze risico's is op dit moment niet op geld te waarderen en de risico's begeven zich veelal nog buiten het meerjarenperspectief van deze kadernota. Naarmate een project vordert qua fasering neemt het risicoprofiel af.

Verschuiving ingang Wet Inburgering

De nieuwe Wet inburgering treedt definitief per 1 januari 2022 in werking. Gesprekken tussen de minister en de VNG hebben er ook toe geleid dat er extra financiële middelen beschikbaar komen om de inburgeraars die langer onder de huidige wet vallen te begeleiden. Toegezegd is dat er extra middelen beschikbaar komen voor gemeenten om de voorbereidingen voor de implementatie voort te zetten en de groep inburgeraars die onder de huidige wet vallen extra te begeleiden. Het gaat totaal om € 30 miljoen, waarvan € 21 miljoen voor de begeleiding van de ondertussen-groep en € 9 miljoen voor extra invoeringsmiddelen. In de meicirculaire wordt dit nader toegelicht. Welke extra middelen hiervoor beschikbaar komen voor Overbetuwe is nog niet bekend.

Centralisering zware jeugdzorg

Op 11 maart 2021 heeft de VNG met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp gesproken. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Helaas heeft dit overleg tot onvoldoende resultaat geleid en heeft de VNG besloten arbitrage in te roepen. Inmiddels is er door het kabinet voor 2021 wel een incidentele bijdrage gedaan waarover een schrijven naar Overbetuwe onderweg is.

Corona

In het financieel perspectief van deze kadernota is nog geen rekening gehouden met mogelijke structurele effecten van de coronapandemie. In aanloop naar de begroting 2022 zullen we de structurele effecten voor onze gemeente in beeld brengen.

Ambities

Voor een aantal ambities waar we aan werken is nog geen, of wellicht niet genoeg budget beschikbaar. Dit kan leiden tot het bijstellen van de ambitie of een integrale afweging bij de kadernota 2023. Het betreft de volgende ambities:

- Fietsagenda
De beschikbare budgetten zijn niet toereikend voor de uitvoering van de volledige agenda.
- Woonwagenlocaties
Hiervoor zijn nog geen middelen in de kadernota opgenomen, omdat nog geen zicht is op de kosten voor aanleg en realisatie van de standplaatsen
- Hoogspanningsdossier
Hiervoor zijn nog geen financiële middelen opgenomen in de kadernota.
- Sportbeleid
Het sportbeleid is in voorbereiding voor besluitvorming. Er zijn middelen begroot om uitvoering te geven aan sportbeleid; deze vormen het kader voor het nieuwe beleid. Voor ambities die verder reiken dan dit kader is geen ruimte in de begroting opgenomen.
- Speelbeleid
Er wordt gewerkt aan de vormgeving van dit beleid. Daarin liggen alternatieven met verschillende financiële perspectieven voor. Deze perspectieven zijn nog onvoldoende scherp om in de kadernota op te nemen.

Onzekerheden in afwachting van nader onderzoek

Vervangingsinvesteringen

In het IKP OR wordt ook gesproken over het meer inzichtelijk maken van de noodzakelijke vervangingsinvesteringen. Dit inzicht ontstaat in de integrale beheer- en onderhoudsplannen, waarin ook een vervangingsplan van de bestaande openbare ruimte wordt opgenomen. Een start met het opstellen van deze plannen is gemaakt en de plannen zullen in 2022 ter vaststelling worden voorgelegd. Hieruit zal ook een beter beeld ontstaan van wat er nodig is voor vervangingen/rehabilitaties. Voor de elk jaar stijgende kapitaallasten houden we rekening met een bandbreedte van € 85.000 tot € 170.000 per jaar.

Vervangingsinvesteringen ICT

Naar de omvang van de vervangingsinvesteringen voor ICT loopt momenteel nog een onderzoek. Dit onderzoek wordt in de zomer afgerond, zodat het financiële effect, dat we inschatten tussen de € 100.000 en € 200.000, meegenomen kan worden in de begroting 2022.

Projectplan de Meeuwenberg

De komende weken wordt het projectplan voor de Meeuwenberg opgesteld. Dit kan een effect hebben op het financieel perspectief. Wanneer dit zo is komen we hier bij de begroting 2022 op terug.

Bijdrage aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Op basis van de concept begroting 2022 van de MGR daalt de gemeentelijke bijdrage voor Overbetuwe. Het grootste deel van de daling (€ 328.000) is het gevolg van de daling van het aantal deelnemers aan de WSW. Omdat hier een relatie met de rijksvergoeding bestaat achten we het nog te voorbarig om dit bedrag als netto voordeel in de kadernota te verwerken.

In de begroting 2022 komen we op deze vier onzekerheden terug

Samenvatting van de risico's en onzekerheden

In de onderstaande tabel zijn de onzekerheden samengevat. Ze zijn geordend naar risico's (kunnen de meerjarenbegroting negatief beïnvloeden, kansen (kunnen het meerjarige beeld positief beïnvloeden) en onzekerheden (kunnen een positief of negatief effect hebben).

(bedragen x € 1.000)		2022	2023	2024	2025
Risico's					
Herverdeling gemeentefonds	<i>nadeel</i>	-	-250	-500	-750
VGGM nieuwe verdeling huisvestingslasten	<i>nadeel</i>	-	pm	pm	pm
Omgevingswet	<i>nadeel</i>	-	-115	-115	-115
Corona	<i>nadeel</i>	pm	pm	pm	pm
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte	<i>nadeel</i>	-130	-260	-390	-520
Vervangingsinvesteringen ICT	<i>nadeel</i>	-150	-150	-150	-150
		-280	-775	-1.155	-1.535
Kansen					
Opschalingskorting gemeentefonds	<i>voordeel</i>	pm	pm	pm	pm
VGGM benchmark	<i>voordeel</i>	-	pm	pm	pm
Bijdrage MGR	<i>voordeel</i>	328	328	328	328
		328	328	328	328
Onzekerheden					
Meicirculaire	<i>onzeker</i>	pm	pm	pm	pm
Totaal risico's en onzekerheden		48	-447	-827	-1.207

We gaan ervan uit dat we de komende maanden meer inzicht krijgen in de status van bovengenoemde onzekerheden. Dat kan leiden tot een aangepaste raming in de begroting 2022 of het opnemen van het risico in de risicoparagraaf van de begroting.

5. Financieel technische uitgangspunten begroting 2022

Het is gebruikelijk om in de kadernota een voorstel op te nemen voor de te hanteren uitgangspunten voor de eerstvolgende begroting. Naast de gebruikelijke uitgangspunten, leggen we u elders in deze kadernota ook een aantal nieuwe en een aantal wijzigingen op de reeds bestaande uitgangspunten voor. In deze paragraaf staan we specifiek stil bij een aantal significante uitgangspunten.

In bijlage 2 “Uitgangspunten begroting 2022” zijn alle uitgangspunten in beeld gebracht.

Loon- en prijsinflatie

De loonstijging voor 2022 is nog niet te baseren op een lopend cao akkoord. Voor de verwachte cao ontwikkeling én een stijging van de sociale lasten hanteren we voor 2022 2%. Met ingang van 2021 baseren we de prijsinflatie in de begroting op het indexcijfer materiele overheidsconsumptie IMOC. Het percentage voor 2022 is 1,4% en wordt gehanteerd voor het bepalen van de stelpost prijsstijgingen en voor de inflatoire aanpassingen van de opbrengst uit belastingen en heffingen.

Bijdrage aan verbonden partijen

De bijdrage aan verbonden partijen is gebaseerd op de concept begroting 2022 van de verbonden partij. Daar waar de bijdrage verandert door andere ontwikkelingen dan inflatie, is dit specifiek verwerkt in het actuele meerjarenperspectief 2022-2025 onder het kopje “Nieuwe ontwikkelingen en wetgeving”.

Algemene uitkering

In onderstaande tabel is het financieel effect van bovenstaande afspraken in beeld gebracht. Als de raad instemt met deze uitgangspunten dan leidt dit tot een uitzetting van de begroting. We gaan ervan uit dat de loon- en prijsstijgingen via een verhoging van de algemene uitkering gecompenseerd worden. Dit wordt duidelijk in de meicirculaire 2021.

(bedragen x € 1.000)		2022	2023	2024	2025
	inc./str.				
Loonstijgingen	s	-548	-548	-548	-548
Prijsstijgingen	s	-668	-668	-668	-668
Bijdrage aan verbonden partijen	s	-137	-150	-158	-233
Belastingen en heffingen	s	175	175	175	175
Bruto effect inflatieaanpassingen		-1.178	-1.191	-1.199	-1.271
Compensatie via algemene uitkering (mei circulaire 2021)	s	1.178	1.191	1.199	1.271
Netto effect inflatieaanpassingen		0	0	0	0

Constance prijzen

De begroting 2021 is gebaseerd op constante prijzen. Dat wil zeggen dat de loon- en prijsinflatie 2021 structureel geraamd is, en dat er geen inschatting is gemaakt van de inflatoire effecten in de jaren erna. Deze methode is vooralsnog alleen voor de begroting 2021 vastgesteld. Het voorstel is om de methode van constante prijzen met ingang van 2022 als vast uitgangspunt te hanteren.

Voorstel:

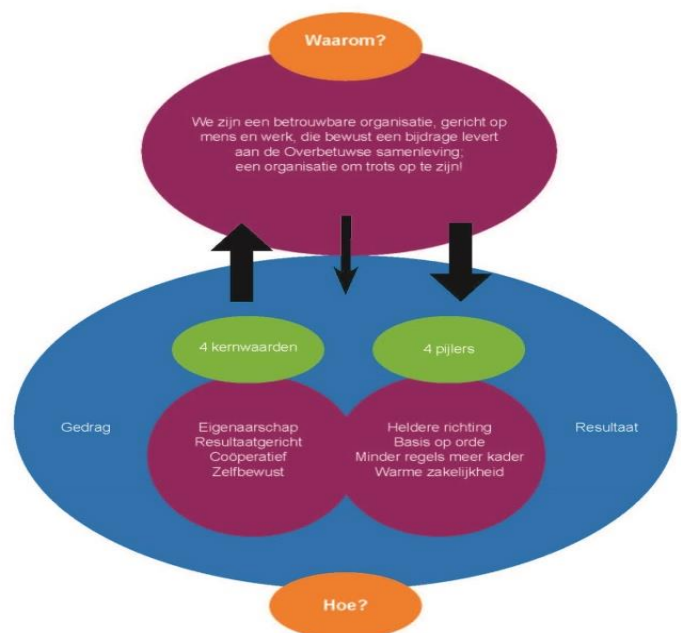
Met ingang van de begroting 2022 de lasten en baten ramen op basis van constante prijzen

6. Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

In 2022 geven we verder invulling aan de ingezette organisatieontwikkeling. Tijdens de informatiebijeenkomst op 15 juni 2021 informeert de gemeentesecretaris de raad uitgebreid over deze ontwikkelingen. In hoofdlijnen zien de ontwikkelingen er als volgt uit. We hebben als organisatie een missie (zie afbeelding; waarom?).

Onze missie geeft aan wie we willen zijn en waar we naar toe willen groeien. We werken naar deze missie toe door sturing op houding en gedrag (4 kernwaarden) en door sturing op resultaten (4 pijlers). De volgende stap is hoe we dat gaan doen. Om dat concreet te maken, is een Ontwikkelagenda 2021-2022 gemaakt. Hierin benoemen we welke majeure opdrachten op het vlak van organisatieontwikkeling de komende jaren prioriteit hebben en wat het gewenste resultaat is. Voorbeelden hiervan zijn de investeringen in de kwaliteit van de organisatie, waaronder het opstellen en uitvoeren van strategisch personeelsbeleid, het verankeren van de kernwaarden bij medewerkers en de investeringen in de productiviteit aan de hand van een ICT verbeterplan.

Evaluatie systematiek personeelsbudget (p-budget) 2021 / 2022

Eind 2020 is gestart met de eerste fase van de evaluatie systematiek p-budget. De grondslag voor deze evaluatie is het vastgestelde uitgangspunt bij de evaluatie systematiek p-budget 2019 en deze luidt: *De systematiek rond het p-budget wordt toegepast tot 2022 en in het 1e kwartaal 2021 vindt een evaluatie plaats. Op basis van deze evaluatie worden nieuwe afspraken gemaakt over de verdere ontwikkeling van de systematiek.*

In deze eerste fase is door Berenschot de benchmark formatie en kosten 2021 uitgevoerd. De benchmark is in maart 2021 afgerond en de uitkomsten zijn onderstaand opgenomen. De verwachting is dat de tweede fase, de evaluatie van de systematiek p-budget (uitgangspunten), in de eerste helft 2022 is afgerond. De uitkomsten worden gerapporteerd in de kadernota of Programmabegroting 2023. Wij praten dan graag met u over de vraag of u wilt (blijven) sturen op fte's of dat de raad liever stuurt op kosten van de organisatie.

In hoofdlijnen ziet de uitkomst van de benchmark er als volgt uit:

- De 'kosten per inwoner' zijn voor Overbetuwe lager dan bij de gemeenten waarmee we zijn vergeleken (referentiegroep). De totale kosten van Overbetuwe zijn afgerond € 850.000 lager ten opzichte van de referentiegroep.
- Overbetuwe belegt minder taken bij derden dan de referentiegroep.
- Het aantal formatieplaatsen ligt in Overbetuwe hoger dan de referentiegroep.

- De totale kosten zijn wel gestegen ten opzichte van de benchmark 2018 en 2014. Het verschil tussen onze organisatie en de vergelijkbare gemeenten is kleiner geworden.
- De huisvestingskosten zijn lager dan gemiddeld in vergelijking met de referentiegroep.
- De gemiddelde loonkosten zijn vergelijkbaar met de referentiegroep.

Wij zijn qua totale kosten relatief goedkoper dan vergelijkbare gemeenten bij bijv. Groen, Openbare orde en veiligheid, Kunst, cultuur en oudheidkunde, Burgerzaken, Jeugd en Informatisering en Automatisering. We zijn in vergelijking met andere gemeenten relatief duurder bij bijv. Afval, Maatschappelijke opvang en welzijn, Werk en inkomen en schuldhulp en Recreatie en ontspanning.

Effecten taakstelling / investering voor het p-budget

Om financieel gezond te blijven, moet Overbetuwe de komende jaren bezuinigen, en dit vraagt ook om een bijdrage vanuit de organisatie. In deze kadernota, hoofdstuk E Ombuigingen, taakstelling op organisatie zijn de voorgestelde taakstelling op de organisatie en de benodigde investeringen beschreven. De bezuinigingen en investering die een effect hebben op de ontwikkeling van het P-budget 2022 en later zijn:

- De formatiereductie van totaal € 1.000.000 (14,5 fte) in de periode 2022-2024, zodat onze formatie in de toekomst vergelijkbaarder is met gemeenten uit de benchmark en wij qua organisatiekosten aanzienlijk goedkoper zijn dan vergelijkbare gemeenten. Wij streven ernaar om het deel van de taakstelling dat we invullen door formatiereductie te realiseren via natuurlijk verloop en de frictiekosten hierbij te minimaliseren.
- De automatische groei van de formatie / p-budget bij groei van het aantal inwoners o.b.v. de systematiek p-budget vooralsnog te bevroren. Hierover worden in 2022 nieuwe afspraken gemaakt als de uitkomst van de evaluatie van de systematiek p-budget bekend is.
- De incidentele investering van totaal € 450.000 (€ 150.000 per jaar, 2022 t/m 2024) voor een investering in kwaliteit (kennis en kunde, juiste mens op de juiste plek).

Ontwikkeling p-budget

In onderstaand overzicht wordt een geactualiseerd beeld (in aantallen en financieel) gegeven van de ontwikkeling van het p-budget 2022-2025. Dit conform de huidige vastgestelde uitgangspunten (kadernota 2012 en evaluatie systematiek p-budget 2019) en inclusief de eerder genoemde investering en taakstelling op de organisatie, zie hoofdstuk 3E "Ombuigingen in het financiële deel.

Voor de jaarlijkse sociale premie- en salarisontwikkeling is in 2022 een stijgingspercentage opgenomen van 2% (in 2021 3%). Dit heeft te maken met de looptijd van onze cao gemeenten tot 1 januari 2021. De berichten over de op dit moment lopende cao onderhandeling en de stijging bij de cao van het Rijk zijn aanleiding om dit percentage te hanteren.

Taakstelling, investering en premie- en salarisontwikkeling (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Taakstelling fte totaal € 1.000 (14,5 fte)	-€250	-€650	-€1.000	€ 1.000
Investering kennis en kunde, juiste mens op de juiste plek	€150	€150	€150	0
Toename p-budget (sociale premie en salarisontwikkeling 2% *	€514*	€514	€514	€514

* Uitgangspunt is dat compensatie plaatsvindt vanuit de algemene uitkering.

Totale omvang p-budget (in mlj. €)	2019	2020	2021	2022
Totale omvang p-budget o.b.v. primaire begroting	€ 23,8*	€ 26,4*	€ 26,3*	26,8***
Totale omvang p-budget o.b.v. aangepaste begroting	€ 25,3*	€ 26,0*	€ 26,8 */**	N.n.b.
Werkelijke uitgaven p-budget	€ 25,3	€ 25,6	N.n.b.	N.n.b.

* Inclusief € 0,41 miljoen voor de formatie van de gemeente Lingewaard i.h.k.v. de belastingsamenwerking die door de gemeente Lingewaard één op één wordt terugbetaald.

** Inclusief € 333.000 (2/3 van € 500.000 voor 2020 t/m 2022) incidenteel budget organisatieontwikkeling.

*** Inclusief bedragen uit bovenstaande kolom Taakstelling, investering en premie- en salarisontwikkeling 2022.

Ontwikkeling formatie	2022	2023	2024	2025
Prognose aantal inwoners*	48.634	49.054	49.474	49.894
Geactualiseerde B-norm** (Benchmarknorm) fte per 1.000 inwoners o.b.v. uitkomsten lokale benchmark 2021. Incl. correctie fte's werkzaam voor derden waarvan de kosten worden verhaald bij derden.	6,4	6,4	6,4	6,4
Aantal fte B-norm	311	314	317	319
Geactualiseerde O-norm** (Overbetuwnorm) fte per 1.000 inwoners o.b.v. de uitkomsten lokale benchmark 2021: Incl. correctie fte's werkzaam voor derden waarvan de kosten worden verhaald bij derden.	6,7	6,7	6,7	6,7
Aantal fte O-norm** / ***.	326	322,5	317	311,5
Taakstelling fte (14,5 fte) op de organisatie 2022 t/m 2024.	-3,5	-5,5	-5,5	0
Aantal fte O-norm minus taakstelling fte (14,5 fte, € 1.000.000).	322,5	317	311,5	311,5
Totaal verschil aantal fte B-norm t.o.v. O-norm	+11,5	+3	-5,5	-5,5

* Uitgangspunt inwonersontwikkeling 420 inwoners (175 woningen x 2,4 inwoners) per jaar o.b.v. de woonagenda.

** Excl. fte's werkzaam voor derden en waarvan de kosten worden verhaald (bijv. projecten en de Belastingssamenwerking met gemeente Lingewaard).

*** Door de taakstelling wordt de Overbetuwnorm bevroren en groeien we toe naar een gelijke formatie als die van de referentiegemeenten (de Berenschotnorm). In de Kadernota 2023 zullen wij voorstellen doen hoe we in de toekomst zouden willen sturen op de kosten van de organisatie.

IV. Ombuigingsvoorstellen

Naast de ombuigingen die we op de organisatie willen realiseren, zijn er enkele tientallen mogelijkheden geïnventariseerd binnen de drie domeinen. Deze voorstellen worden in dit document in drie categorieën beschreven. U treft aan het begin van elke categorie een overzichtstabel aan met de voorstellen die het college heeft geselecteerd. Daaronder treft u een tabel aan met de mogelijkheden waar het college niet voor heeft gekozen.

Binnen deze categorieën zijn de voorstellen geordend naar programma. Na een overzichtspagina per categorie treft u de uitgewerkte voorstellen aan. De voorstellen zijn onderverdeeld naar de volgende categorieën:

1. Quick wins
2. Ambities
3. Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen

Zoals afgestemd worden de voorstellen in het eerder afgestemde format weergegeven:

- Nummer en titel van het voorstel
- Programma
- Portefeuillehouder
- Geraamde ombuiging
- Toelichting
- Eventueel risico
- Categorie
- Toetsingskader maatschappelijke gevolgen; waar de impact in alle velden op 0 wordt ingeschat, is geen effect op het webdiagram zichtbaar

Overzicht Quick wins

In de bovenste tabel treft u de voorstellen aan die het college heeft geselecteerd en die bijdragen aan het totaaloverzicht voor de ombuigingen op pagina 4. In de onderste tabel treft u de mogelijkheden aan waar het college niet voor heeft gekozen.

In de hierop volgende pagina's worden eerst de voorstellen toelicht waar het college wel voor heeft gekozen en vervolgens de voorstellen die het college niet heeft geselecteerd.

1 Quick wins	inc./str.	2.022	2.023	2.024	2.025
1 Integraliteit middelen jongerenparticipatie	s	0	0	24000	24.000
2 Overtollige verkeersborden	s	15.000	15.000	15.000	15.000
3 Alternatieve invulling coördinator Volwasseneducatie	s	0	0	7.249	7.249
4 Integraliteit middelen lokaal onderwijsbeleid	s	4.067	4.067	4.067	4.067
5 Onderwijs en Arbeidsmarkt	s	0	5.000	5.000	5.000
6 Vervreemden vastgoed	i	100.000	100.000	100.000	100.000
7 Lager onderhoudsniveau gemeentelijke accommodaties	s	14.000	14.000	14.000	14.000
8 Kortere looptijd onderbouwing VZ groot onderhoud accommodaties	s	50.000	50.000	50.000	50.000
9 Verhoging prijs zwembadkaartje	s	60.000	60.000	60.000	60.000
10 Communicatieplatform Overbetuwe Beweegt	s	0	0	5.000	5.000
11 Overbetuwe doet	s	0	0	32000	32.000
12 Vrijval bijdrage Airborne Herdenking	s	7.000	7.000	7.000	7.000
13 Klanttevredenheidsonderzoek	s	10.000	10.000	10.000	10.000
14 Rationaliseren welzijnssubsidies	s	0	100.000	100.000	100.000
15 Bijzondere bijstand - anders organiseren	s	0	75.000	75.000	75.000
16 Slimmer beheren, inkopen en aanbesteden beheer openbare ruimte	s	0	100.000	100.000	100.000
17 Hart van Driel	i	65.000	130.000	130.000	65.000
18 Hart van Oosterhout: deelproject nieuwbouw SamSam	i	0	136.000	0	0
19 Multifunctioneel sportcentrum	s	0	780.000	780.000	780.000
20 Verkoop overtollige gronden / reststroken	i	30.000	30.000	30.000	10.000
21 Juridische procedures, inhuur huisadvocaat	s	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Quick wins		365.067	1.626.067	1.588.316	1.473.316

Onderzochte, maar niet gekozen mogelijkheden					
1 Laanboompact	s	5.000	5.000	5.000	5.000
2 Kostendekkende tarieven voor uitleen materialen	s	25.000	25.000	25.000	25.000
3 Vierdaagse	s	15.000	15.000	15.000	15.000
4 Hart van Driel - ambitie bijstellen	s	65.000	130.000	130.000	130.000
5 Hart van Oosterhout: deelproject nieuwbouw SamSam omzetten	s	0	136.000	68.000	68.000
6 Hart van Oosterhout: deelproject verplaatsen dorps huis naar de kerk	s	0	85.000	85.000	85.000
7 Vervallen, deze optie is in Kadernota verwerkt in voorstel 1.19					

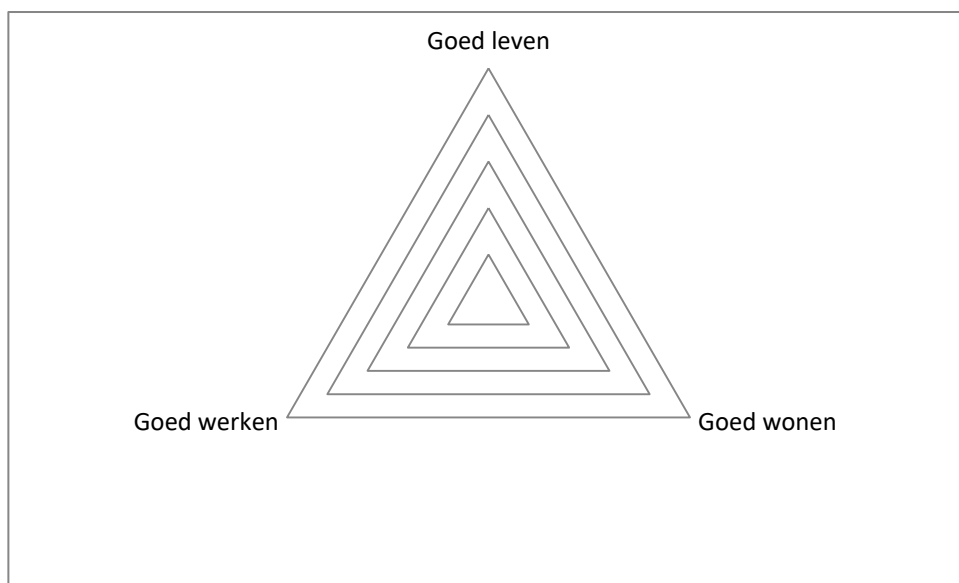
Voorstel**1.1 Integraliteit middelen voor jongerenparticipatie**

Programma
Portefeuillehouder

10. Algemeen Bestuur
Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	24.000	24.000

Toelichting		Deze activiteit is n.a.v. een raadsmotie ingesteld ter bevordering van jongerenparticipatie. De middelen worden ingezet als afzonderlijke subsidie aan Forte voor jongerenparticipatie. Dit leidt tot versnippering van aandacht en maakt het houden van overzicht en integrale afweging ingewikkelder. Dit bevordert de effectiviteit van de inzet van middelen voor jongerenparticipatie niet. De subsidieverstrekking aan Forte is gebaat bij een integrale aanpak. Daarmee kan op basis van integrale afweging effectiever gestuurd worden op jongerenparticipatie; in verbinding met de interactievisie. Vernieuwing van het subsidiebeleid staat op de rol. Na vaststelling van dit beleid in 2022 kan deze subsidie worden afgebouwd in 2023. Vanaf 2024 vervalt dit budget.	
Risico		Gelet op het geringe aantal initiatieven is de maatschappelijke impact van deze bezuiniging zeer gering.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.2 Overtollige verkeersborden**

Programma

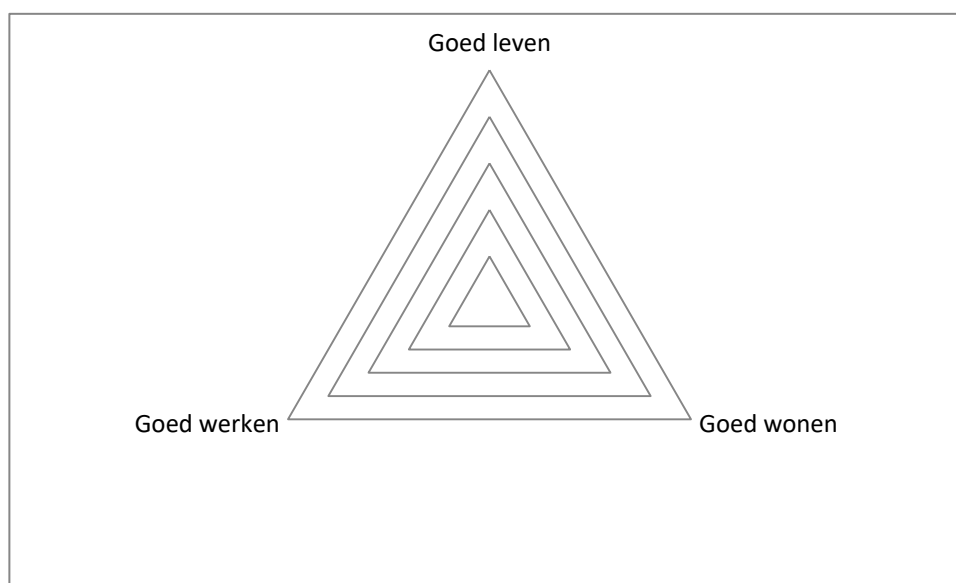
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Portefeuillehouder

Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000

Toelichting		Het budget verkeersmaatregelen (106.000) bestaat uit diverse onderdelen zoals straatmeubilair, borden etc. Het betreft hier niet de maatregelen ten aanzien van de verkeersveiligheid maar vooral sturing van houding en gedrag. Veel borden en paaltjes in de openbare ruimte zorgen voor verwarring, onnodige obstakels en ook voor extra onderhoudskosten. Dit is in de lijn met de motie van de gemeenteraad (Registratienummer: 16rb000062) die reeds in 2016 is aangenomen; "Actie KAN WEG: haal overtollige borden weg! ", waar we nu concreet uitvoering aan kunnen geven. We stellen daarom voor om het aantal palen, bordjes etc te verminderen.	
Risico		Geen	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

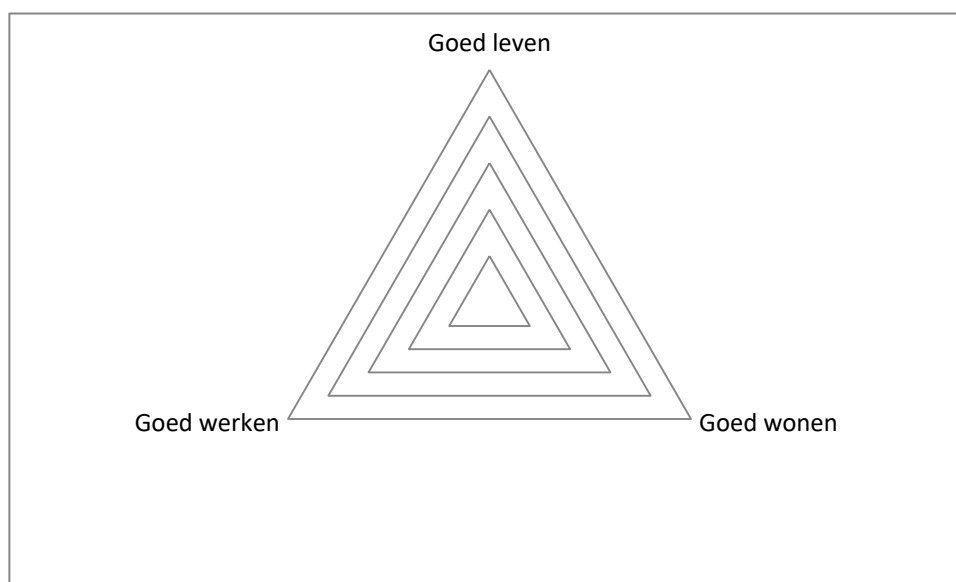
Voorstel**1.3 Alternatieve invulling coördinator Volwasseneducatie**

Programma
Portefeuillehouder

4. Onderwijs
Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	7.249	7.249

Toelichting		Betreft middelen voor inzet van een coördinator voor bestrijding van laaggeletterdheid. Deze stimuleert het informele netwerk voor leren. De activiteiten die dit betreft worden gefinancierd vanuit de middelen voor onderwijs en achterstanden. De financiering van de coördinator kan worden opgenomen binnen deze middelen, zodat een integraal afwegingskader ontstaat. Dat bevordert effectiviteit en efficiëntie van de inzet van deze middelen waardoor de financiering binnen het meerjarig begrote budget kan worden opgelost.	
Risico		Geen	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief. We nemen laaggeletterdheid op als taak binnen STO en zetten hier cliëntondersteuning op in. Dan ontstaat geen negatief effect op bestrijding van laaggeletterdheid. Dit gebeurt ook zo in andere gemeenten met goede effecten.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

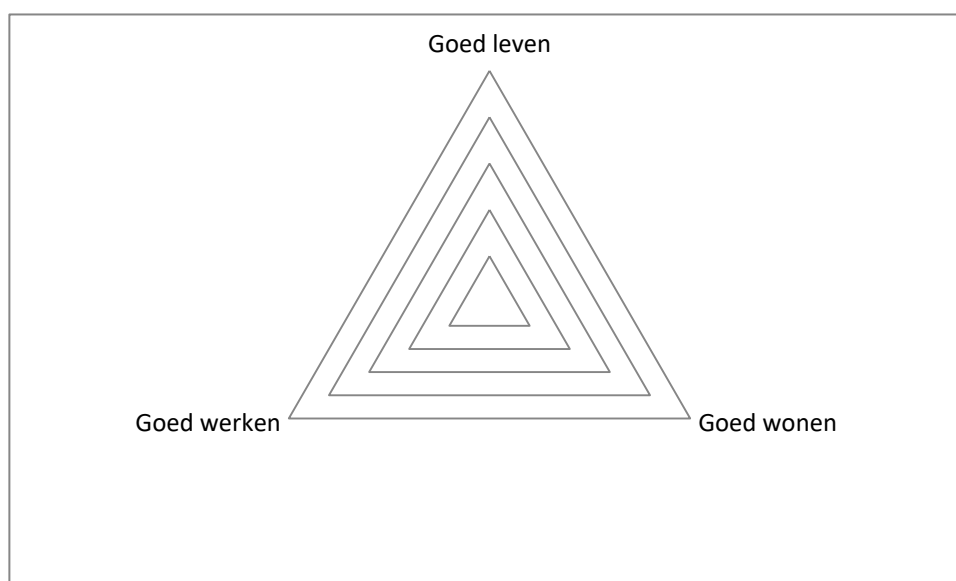

Voorstel **1.4 Integraliteit middelen lokaal Onderwijsbeleid**

Programma 4. Onderwijs
Portefeuillehouder Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	4.067	4.067	4.067	4.067

Toelichting		Onderwijsbeleid krijgt primair vorm in regioverband. Lokaal onderwijsbeleid is additioneel aan dit regionaal beleid. Integreren van de voor lokaal onderwijsbeleid geormerkte middelen binnen de totale middelen voor onderwijsbeleid zorgt voor een integraal afwegingskader en betere mogelijkheden voor effectieve en efficiënte inzet van deze middelen. Daardoor kunnen de nu voor lokaal onderwijsbeleid bestemde middelen komen te vervallen. Keuzes voor lokale invulling van onderwijsbeleid vinden dan plaats binnen de totale middelen voor onderwijsbeleid.	
Risico		Geen	
Categorieen	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.5 Opheffen budget Onderwijs en Arbeidsmarkt**

Programma

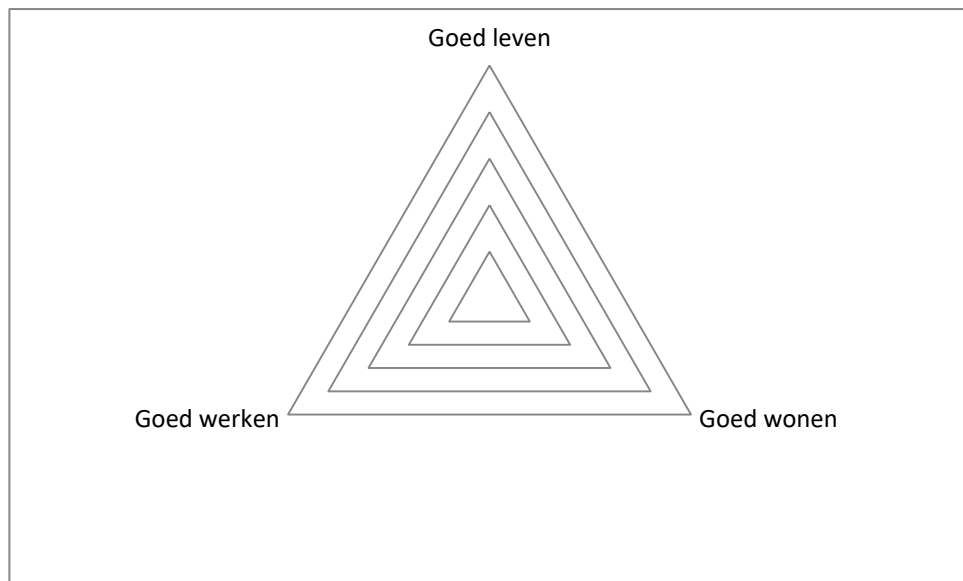
4. Onderwijs

Portefeuillehouder

Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging		5.000	5.000	5.000

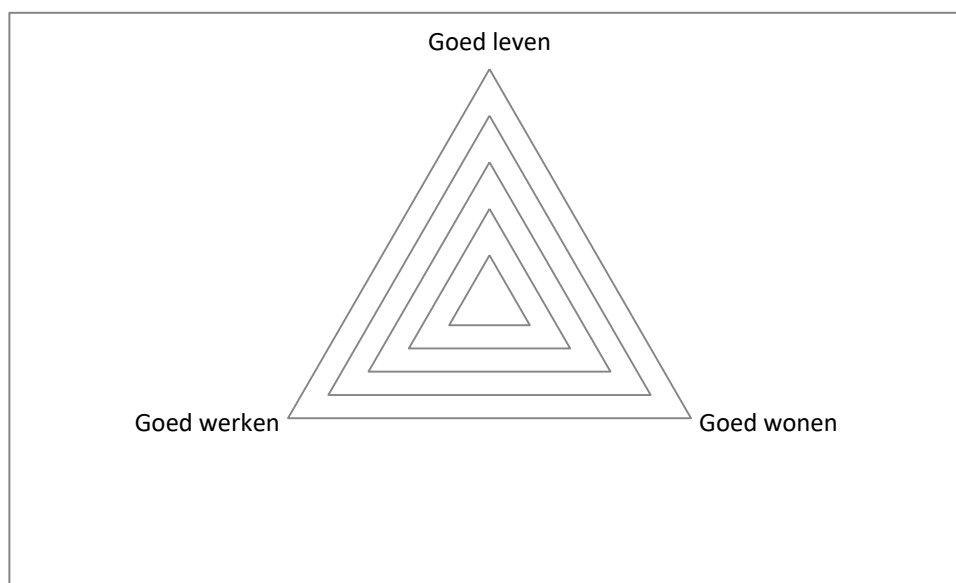
Toelichting		Dit geld wordt ingezet ter verbinding van arbeidsmarkt en lokale economie waar andere dekking voor is. Op dit moment wordt het besteed aan Betuwe on Stage waar dekking voor is binnen de re-integratiemiddelen. Dit budget kan worden afgeraad.	
Risico		Geen	
Categorieen	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De negatieve impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Programma	Diversen
Portefeuillehouder	Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000

Toelichting		We hebben een groot aantal panden in ons bezit. Het is niet onredelijk te verwachten dat we elk jaar een pand kunnen vervreemden met een opbrengst van 100K incidenteel per jaar, met een planhorizon tot 2026, bijv. de vrijkomende schoollocaties en de gymzaal Herveld. In de loop van het jaar wordt een lijst gepresenteerd voor het maken van keuzes. De geprognosticeerde opbrengst is boekhoudkundig als éénmalig aan te merken, maar deze zijn gekapitaliseerd naar te verwachten inkomsten per jaar.	
Risico		Door verslechterde marktomstandigheden zou in enig jaar de geraamde opbrengst niet gerealiseerd kunnen worden. Dit speelt nog belangrijkere mate voor het jaar 2022	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.7 Lager onderhoudsniveau gemeentelijke accommodaties**

Programma

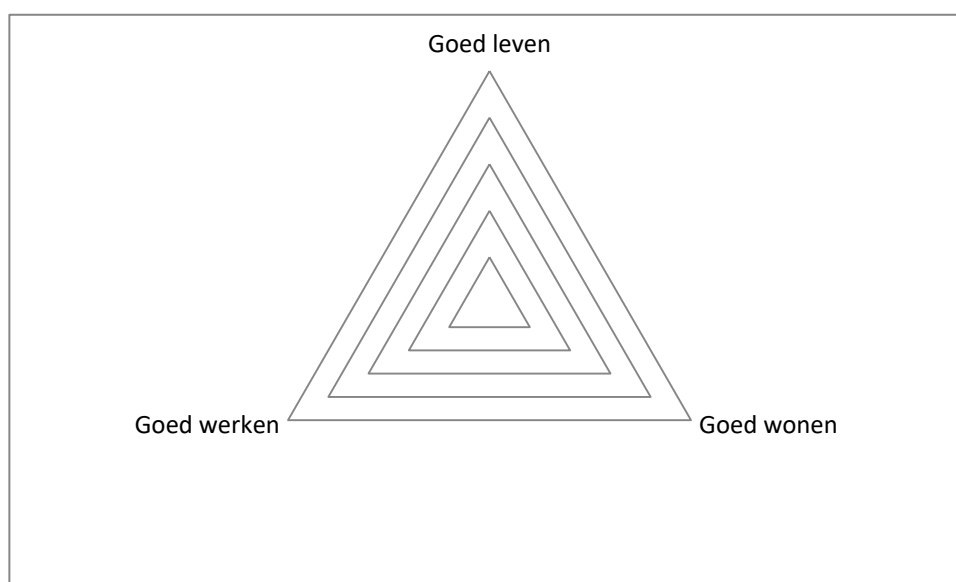
Diversen

Portefeuillehouder

Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	14.000	14.000	14.000	14.000

Toelichting		Het onderhoudsniveau van de gemeentelijke accommodaties is op basis van de visie op Vastgoed gebaseerd op NEN 2767 conditiescore 2 (goed). Door deze voor niet storingsgevoelige onderdelen (geen primaire installaties) op conditiescore 3 (redelijk) te zetten kan een besparing gerealiseerd worden, waardoor de structurele storting in de voorziening groot onderhoud accommodaties verlaagd kan worden. Dit zal niet leiden tot hogere onderhoudskosten en/of meer storingen.
Risico		Nagenoeg geen (alleen esthetisch).
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		0
Goed wonen		0
Goed werken		0

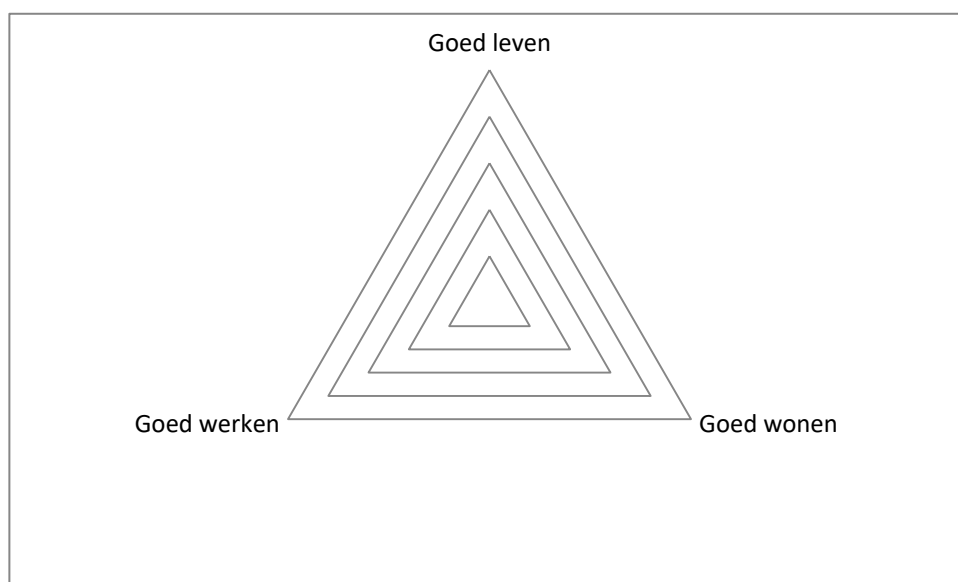

Voorstel **1.8 Kortere looptijd onderbouwing VZ groot onderhoud accommodaties**

Programma Diversen
 Portefeuillehouder Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000

Toelichting		De huidige onderbouwing van de voorziening groot onderhoud accommodaties is gebaseerd op een looptijd van 20 jaar. Het verkorten van de looptijd naar 10 jaar (dus de beschouwde periode) leidt tot een lagere structurele storting in de voorziening. De looptijd is daarmee gelijk aan die van de scholen. Daarnaast zijn de werkzaamheden beschouwd en heeft een egalisatie van het uitgavepatroon plaatsgevonden.
Risico		Voor de beschouwde periode geen risico. Op de lange termijn (na de 10-jaarsperiode) kan dit leiden tot een hogere storting
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 0
		Goed werken 0

Voorstel**1.9 Verhoging prijs zwembadkaartje**

Programma

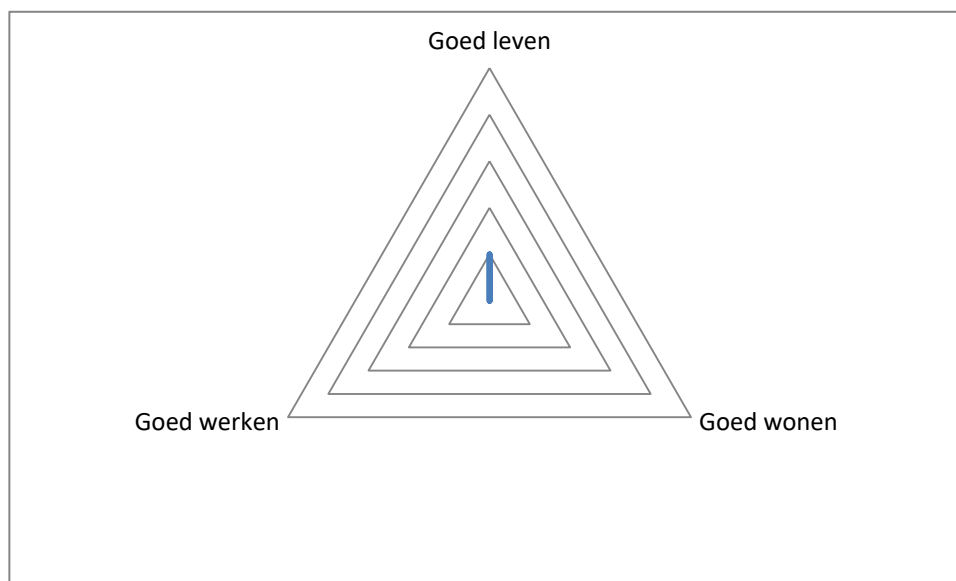
5. Cultuur, sport en recreatie

Portefeuillehouder

Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	60.000	60.000	60.000	60.000

Toelichting		Ten opzichte van de zwembaden in omliggende gemeenten is de prijs van een zwembadkaartje van De Helster een stuk lager. Door verhoging van de prijs kunnen extra (structurele) inkomsten worden gegenereerd. In vergelijking met omliggende zwembaden met dezelfde uitstraling en hetzelfde voorzieningenniveau liggen de kaartjes/abonnementen ca. 20% lager in prijs. Een verhoging van ca. 10% zorgt er nog steeds voor dat de Helster goedkoper is dan alle andere zwembaden.
Risico		Gering. De prijsstijging wordt gecompenseerd binnen de MEEdoenregeling in het armoedebeleid.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		1
Goed wonen		0
Goed werken		0

Voorstel**1.10 Communicatieplatform opnemen binnen Overbetuwe Beweegt**

Programma

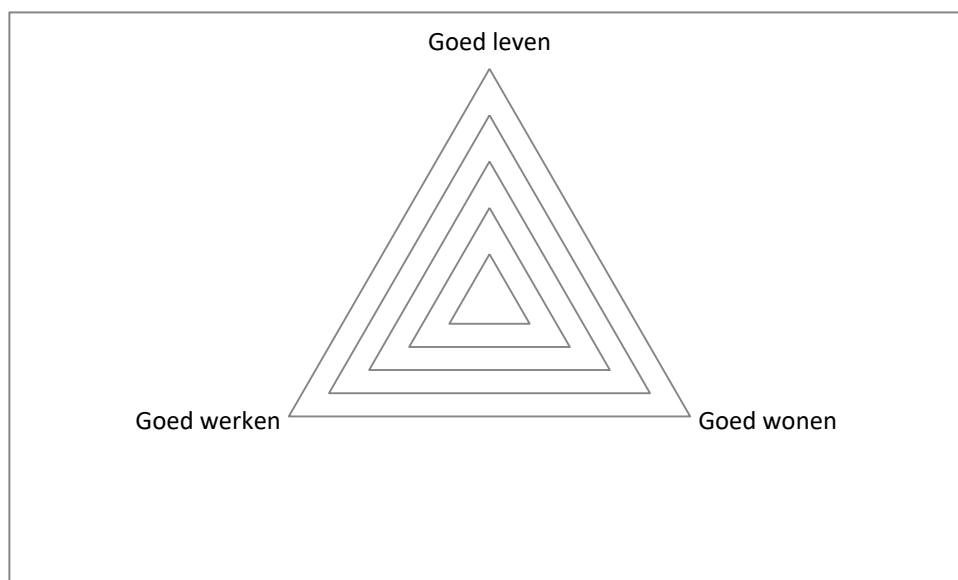
5. Cultuur, sport en recreatie

Portefeuillehouder

Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	5.000	5.000

Toelichting		De middelen voor het communicatieplatform worden benut voor de promotie van Overbetuwe Beweegt. Voorstel is deze kosten niet afzonderlijk te ramen maar op te nemen als integraal onderdeel van de uitvoeringskosten Overbetuwe Beweegt. Dit bevordert een efficiënte inzet van deze middelen waardoor een besparing kan worden gerealiseerd. Dit afzonderlijke budget kan vanaf 2024 vervallen.	
Risico		Geen	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

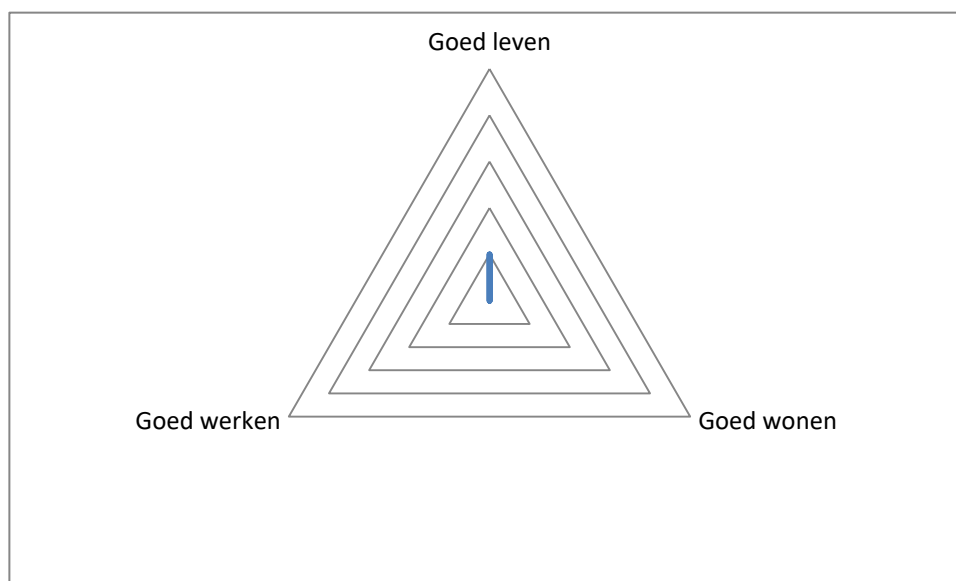

Voorstel **1.11 Verlagen Overbetuwe doet**

Programma 5 Cultuur, sport en
recreatie
Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	32.000	32.000

Toelichting		Overbetuwe Doet is een voucherregeling voor inwonersinitiatieven. Initiatieven die voldoen aan de criteria worden hiermee ondersteund. Het geraamde budget is een plafond; dit wordt niet alle jaren behaald. Voorstel is om dit bedrag met 32K af te ramen naar 200K per jaar. Dit kan voor een deel (12K) worden gerealiseerd door efficiënter te werken. Overige deel (20K) kan worden gerealiseerd door minder toekenningen van vouchers. Kan vanaf 2024 in gaan vanwege verplichtingen in eerdere jaren.
Risico		De initiatieven verbinden inwoners en zorgen voor levendigheid in de kernen. Een reductie van middelen kan leiden tot minder activiteiten.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 1
		Goed wonen 0
		Goed werken 0

Voorstel**1.12 Vrijval bijdrage Airborne Herdenking**

Programma

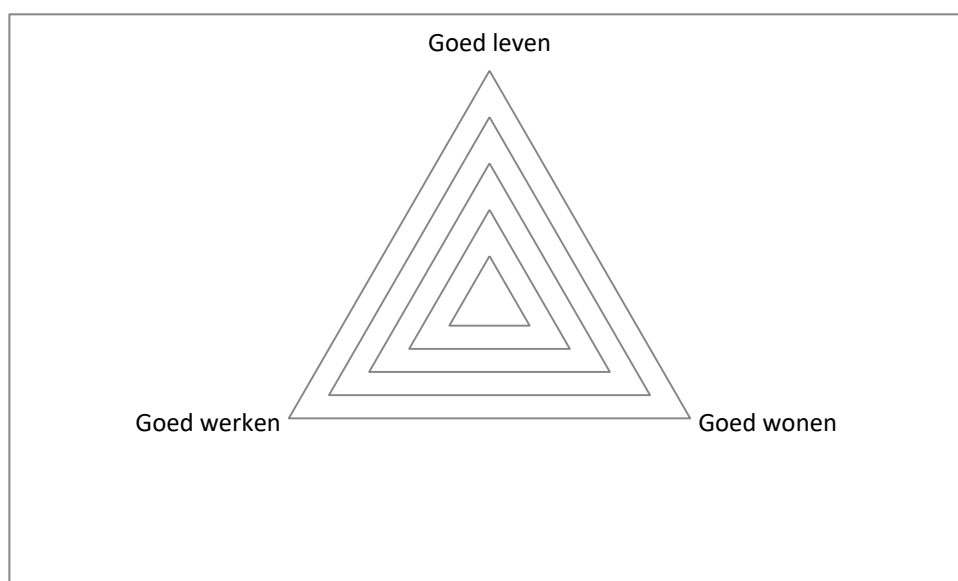
5 Cultuur, sport en recreatie

Portefeuillehouder

Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	7.000	7.000	7.000	7.000

Toelichting		De jaarlijkse bijdrage aan Stichting Airborne Herdenkingen is komen te vervallen. Dit betekent een besparing van 7K.	
Risico		Geen	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

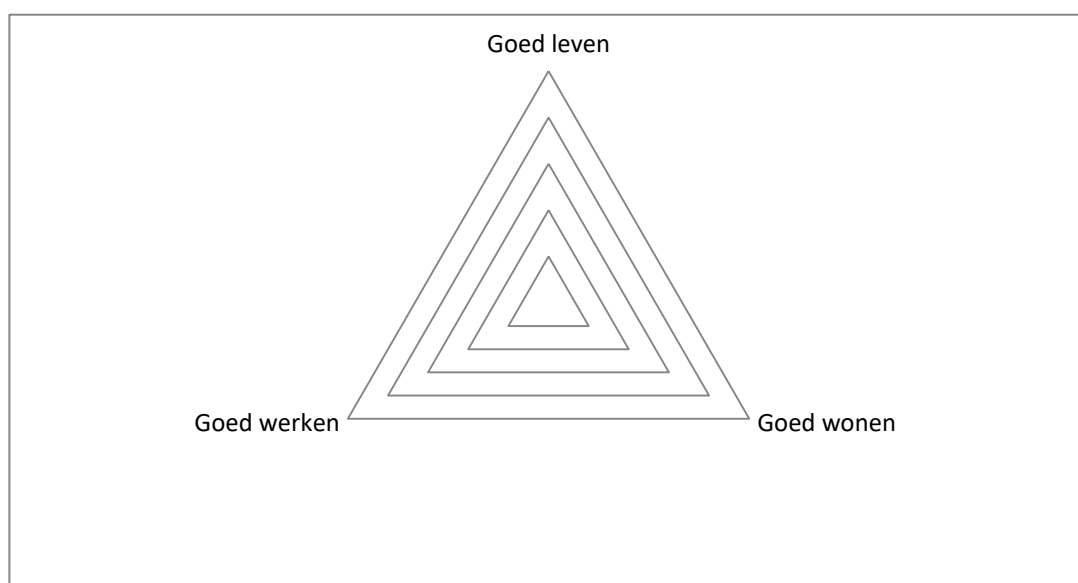

Voorstel **1.13 Klanttevredenheidsonderzoek**

Programma 6 Sociale voorzieningen
 Portefeuillehouder Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		Voor Wmo en Jeugdwet is een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek verplicht. Dit is tot nu toe uitgevoerd door BMC. Kurtosis kan dit ook voor ons uitvoeren en direct in de monitor sociaal domein verwerken. De kosten bij Kurtosis zijn lager en het is efficiënter.
Risico		Geen
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		0
Goed wonen		0
Goed werken		0

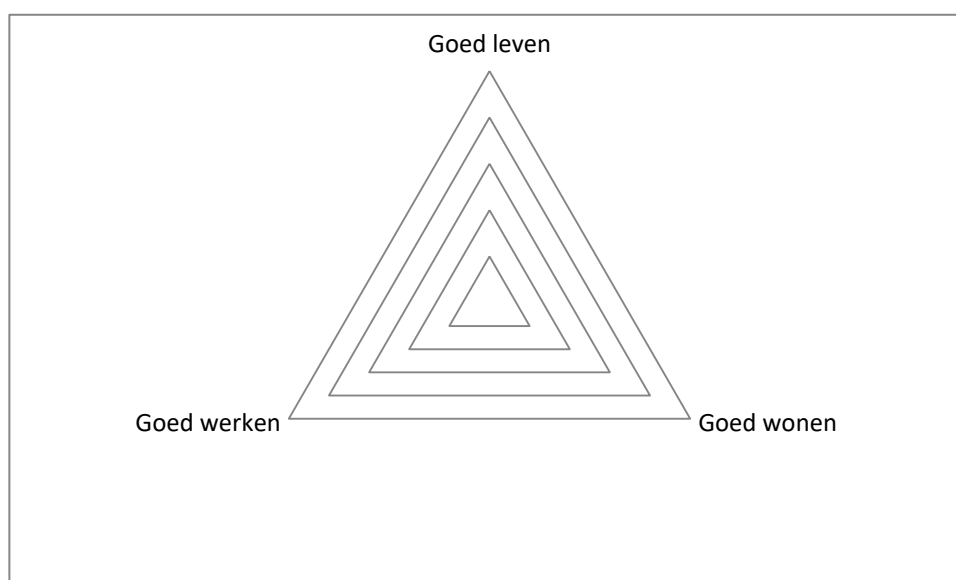
Voorstel**1.14 Rationaliseren welzijnssubsidies**

Programma
Portefeuillehouder

6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	100.000	100.000	100.000

Toelichting		In het kader van het nieuwe subsidiebeleid zullen wij de effectiviteit van de inzet van subsidies beter kunnen sturen, door meetbare prestatieafspraken. Het meten van deze prestaties (KPI's) gebeurt via de monitor sociaal domein. Deze rationalisering leidt tot een besparing van 100K (op een volume van € 3,2 miljoen).	
Risico		Risico is de doorlooptijd van de besluitvorming over het nieuwe subsidiebeleid. Deze besluitvorming moet in 2021 afgerond zijn om in 2023 besparingen te kunnen realiseren.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.15 Bijzondere bijstand - anders organiseren**

Programma

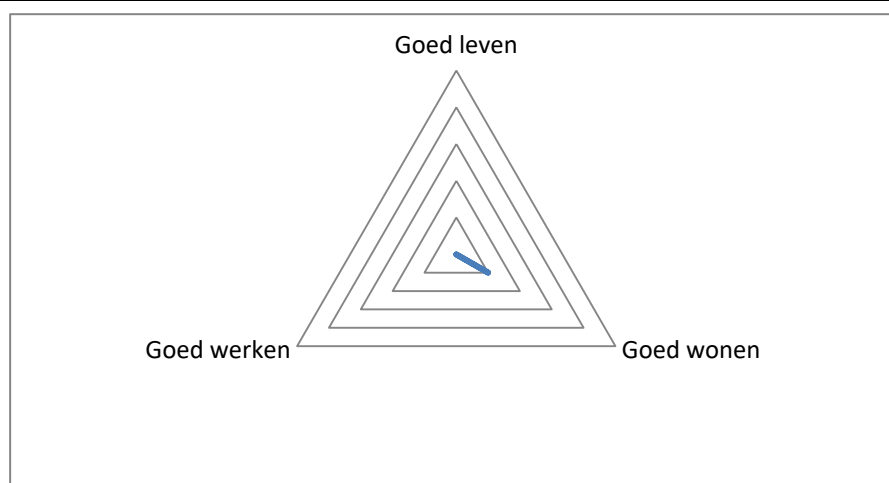
6 Sociale voorzieningen

Portefeuillehouder

Dimitri Horsthuis - Tangelder / Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	75.000	75.000	75.000

Toelichting		Het totale budget voor bijzondere bijstand is 650K. De helft daarvan krijgen we vergoed door de Participatiewet. De andere helft is een beleidskeuze en vullen we aan uit eigen middelen. We willen deze kosten beter beheersen door preventie en afspraken te maken met onze partners. We stellen tevens voor een aantal regelingen voor bijzondere bijstand anders te organiseren. Wij nemen zelf de organisatie op ons van het beschermingsbewind door dit onder te brengen in het STO. We maken afspraken met bewindvoerders om rechtelijke bevelen die hoge kosten veroorzaken voor te zijn. Daarnaast verstrekken wij meer bijstand in natura en minder in geld, m.n. bij woninginrichting. En tot slot maken wij afspraken met woningcorporaties over de inrichting van woningen voor statushouders en de doorstroming van mensen met te hoge woonlasten. Dit betekent een ombuiging van 75K. Deze maatregelen zijn bij veel gemeenten genomen en hebben geen negatief effect op het welzijn of de financiële situatie van onze inwoners.
Risico		Het risico is dat het maken van afspraken met de woningcorporaties niet tot stand komen.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief. Materieel heeft dit geen effect voor onze bijstandsontvangers.
		Goed leven 0
		Goed wonen 1
		Goed werken 0

Voorstel**1.16 Slimmer beheren, inkopen, aanbesteden beheer openbare ruimte**

Programma

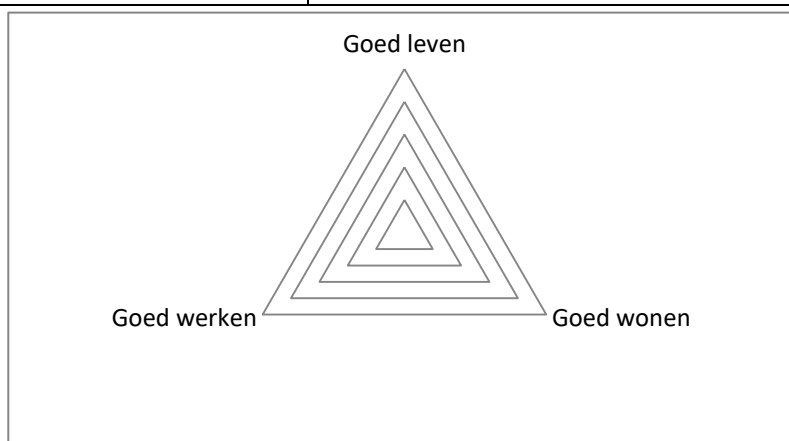
Diversen

Portefeuillehouder

Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging		100.000	100.000	100.000

Toelichting		Onlangs heeft de gemeenteraad het IKP-OR beleidsmatig vastgesteld. De scenariokeuzes voor onderhoudsniveau en ambities met bijbehorende financiële consequenties worden nog aan de gemeenteraad voorgelegd. Het scenario voor het onderhoudsniveau en ambities wat wordt voorgesteld is op basis op orde. Immers de essentie van het beheer is het zorgen voor een openbare ruimte die schoon en heel is, met andere woorden de basis op orde. Onafhankelijk van de scenariokeuze hebben we te maken met het feit dat de huidige bestekken/overeenkomsten met de huidige contractpartijen in 2022 aflopen. We zullen dus in 2022 nieuwe contracten moeten gaan opstellen en kunnen hiermee het huidige beheer en onderhoud onder de loep nemen zonder daarmee het onderhoudsniveau te veranderen. Met dit als uitgangspunt kunnen we wel kijken naar alle ontwikkelingen in de markt om slimmer te beheren, in te kopen en aan te besteden. In eerste instantie zit dit in het combineren van werkzaamheden, op een andere manier beheren, de contractduur vergroten/verlengen en mogelijke samenwerkingsverbanden aan te gaan.	
Risico		Het is een inschatting op het beheer en onderhoud van de gehele openbare ruimte en daarbij is er sprake van afhankelijkheid van de markt.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.17 Hart van Driel**

Programma

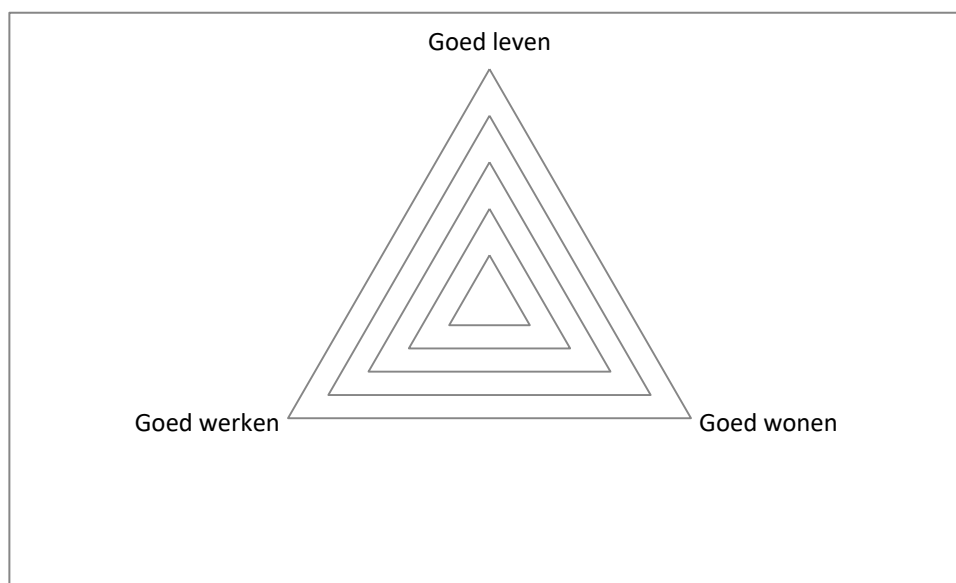
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouder

Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	65.000	130.000	130.000	65.000

Toelichting		Er zijn goede ideeën voor Hart van Driel, maar nog geen concrete plannen. We zitten in een fase van verkenning. Onze begroting gaat uit van realisatie Hart van Driel in 2023. Dit is niet realistisch. We gaan er van uit dat realisatie in 2025 op zijn vroegst haalbaar is.	
Risico		Het risico is dat dit niet aansluit bij de verwachtingen van de betrokkenen uit de gemeenschap in Driel.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Voorstel**1.18 Hart van Oosterhout: deelproject nieuwbouw SamSam**

Programma

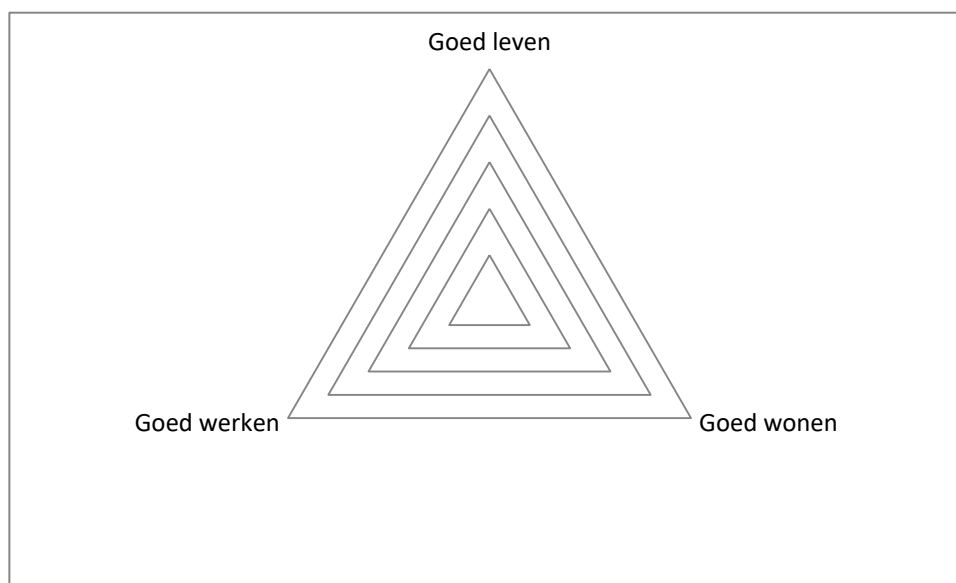
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouder

Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	136.000	0	0

Toelichting		Gelet op de projectplanning van de nieuwbouw van SamSam is realisatie in 2024 realistisch. Vooralsnog staat het voor 2023 in de boeken. De kapitaallasten schuiven een jaar door.
Risico		
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 0
		Goed werken 0

Voorstel**1.19 Multifunctioneel sportcentrum**

Programma

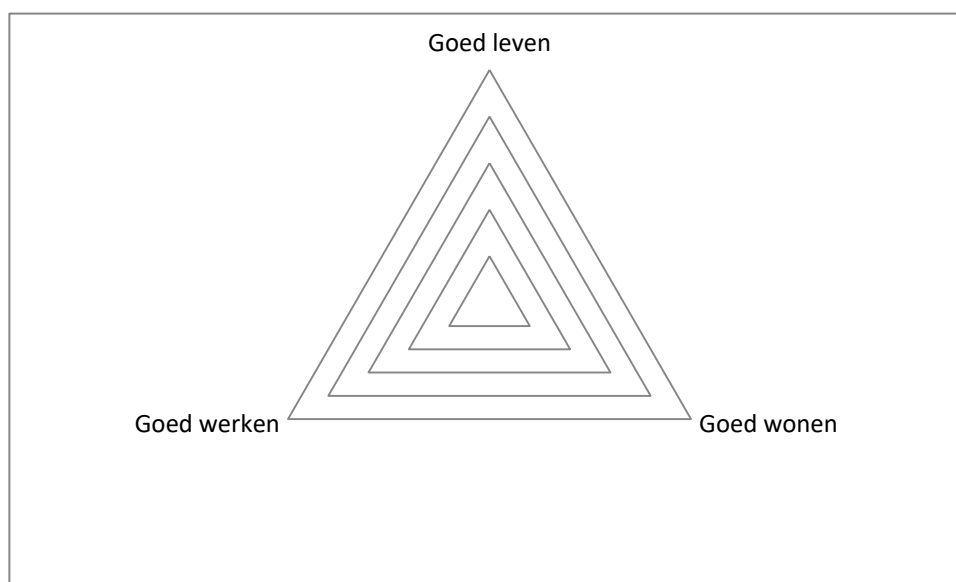
5 Cultuur, sport en recreatie

Portefeuillehouder

WH

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	780.000	780.000	780.000

Toelichting		Er is nog gedetailleerder gekeken naar de planning van de bouw van de multifunctionele sportaccommodatie. Bij een verwachte start bouw in Q4 van 2023 en een bouwtijd van 18 maanden vindt de oplevering plaats in het eerste kwartaal van 2025. Overeenkomstig de financiële verordening dienen de lasten in het daarop volgende jaar in de begroting te worden opgenomen. Wij kunnen daarom de lasten van 780.000 euro vanaf 2026 opnemen. In het jaar van oplevering hoeft ook niet de helft van de lasten al te worden opgenomen zoals wij in de eerdere voorstellen hadden opgenomen. In het najaar leggen wij een uitgewerkt voorstel voor voor de nieuwbouw van het multifunctionele sportcomplex met daarin een onderzoek naar het meer kostendekkend maken van de nieuwe voorziening inclusief de grondkosten. Wij denken dat de exploitatie nog realistische mogelijkheden geeft om een hogere kostendekkendheid.
Risico		
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 0
		Goed werken 0

Voorstel**1.20 Verkoop overtollige gronden / reststroken**

Programma

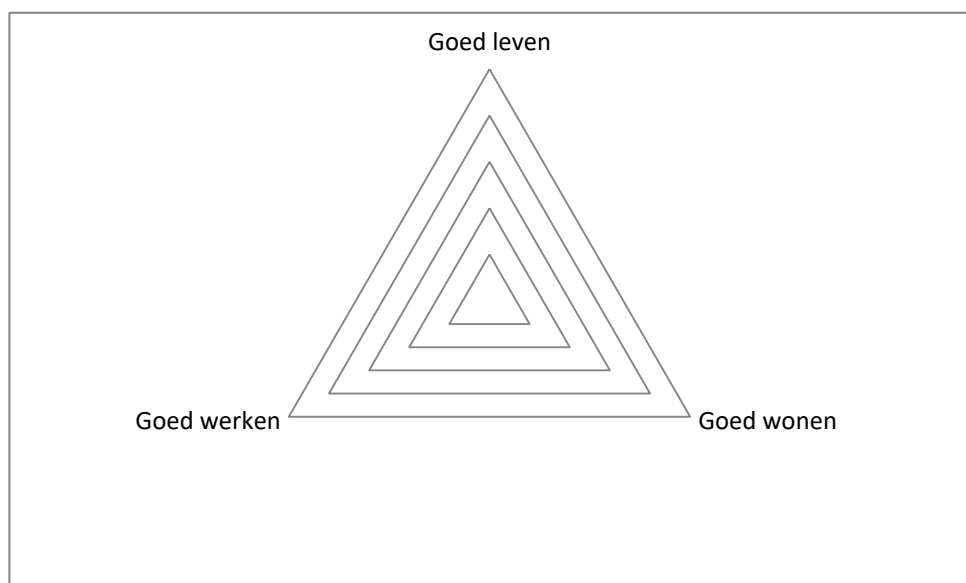
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouder

Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	30.000	30.000	30.000	10.000

Toelichting		We hebben de afgelopen jaren meer inzicht gekregen in de groenstroken die gemeentelijk bezit moeten blijven en welke we kunnen verkopen. Uit benchmark en taxatie blijkt dat we de prijzen kunnen verhogen naar € 200,=/m ² (verdubbeling). We stellen voor om de groenstroken die we kunnen verkopen tussen nu en 2025 tegen deze grondprijzen te verkopen.
Risico		De groenstroken worden niet allemaal verkocht.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		0
Goed wonen		0
Goed werken		0

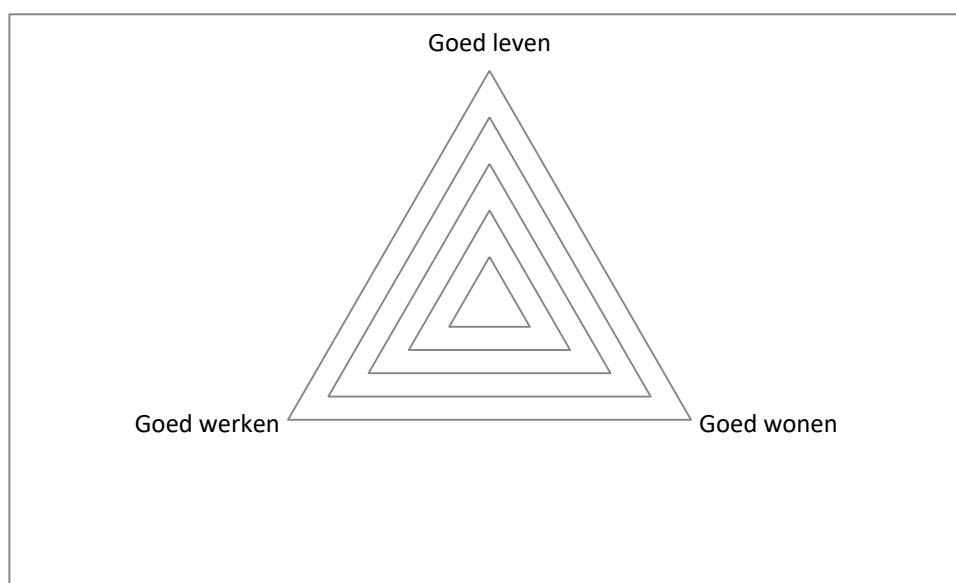
Voorstel**1.21 Juridische procedures, inhuur huisadvocaat**

Programma
Portefeuillehouder

9 Financiën en bedrijfsvoering
Patricia Hoytink-Roubos

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		Het budget voor juridische procedures is 45K per jaar. Dit bedrag wordt doorgaans niet volledig benut. Vandaar dat we voorstellen dit budget met een bedrag van 10K te verlagen.
Risico		Geen
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 0
		Goed werken 0

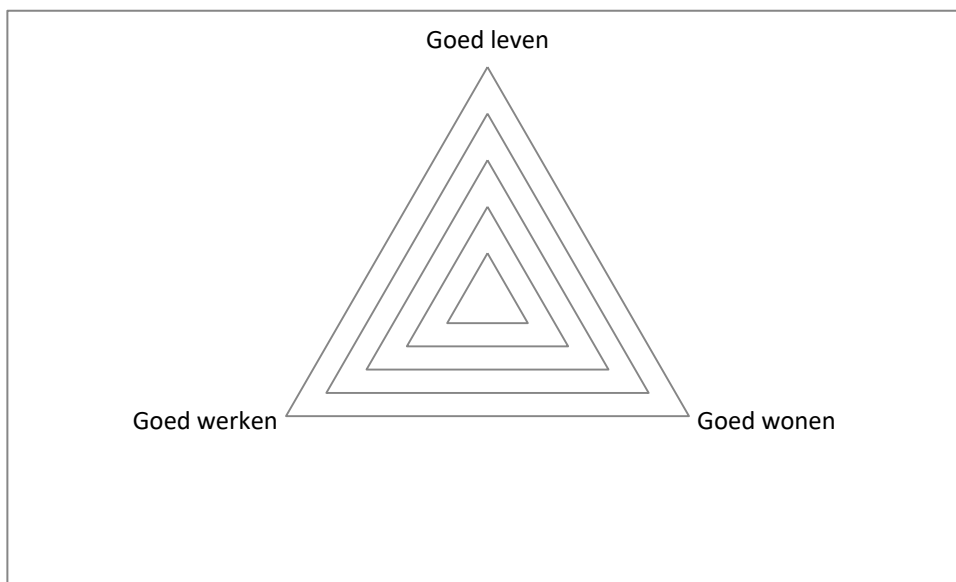

NIET GEKOZEN**A1.1 Laanboompact**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting		Binnen de gelden van het uitvoering stimuleringsplan is budget opgenomen voor het laanboompact. We kunnen uit het pact stappen. Dit bespaart € 5.000 .	
Risico		De inhoudelijke ambities van het laanboompact worden niet behaald. Dit heeft dus effect op de sector. Op dit moment zijn we met 2 projecten bezig die dan niet zouden kunnen worden voortgezet.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

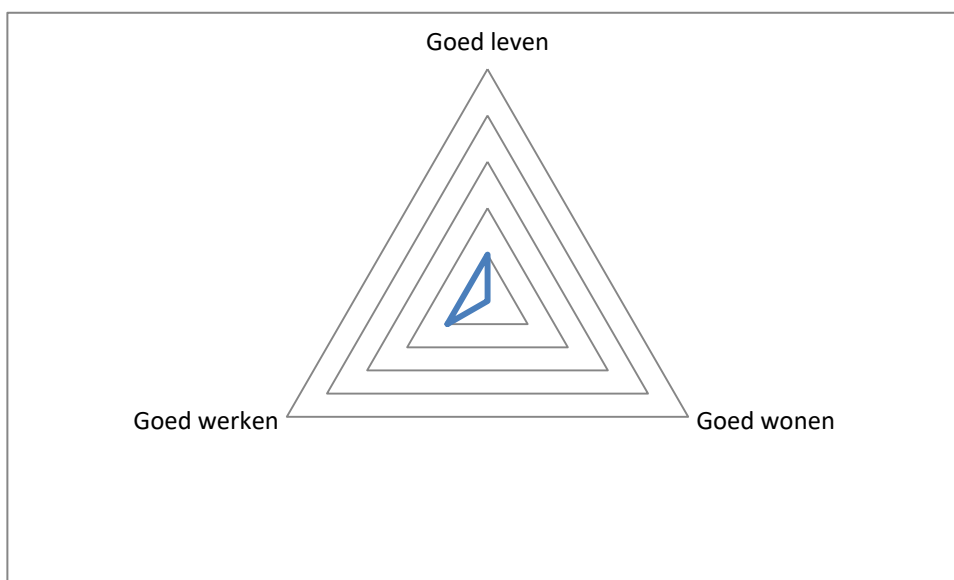

NIET GEKOZEN**A1.2 Kostendekkende tarieven voor uitleen materialen**

Programma 5.Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Brigitte Faber-de Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		Organisatoren van evenementen kunnen bij ons materialen krijgen voor hun evenementen (kliko's vlaggenmasten, hekwerken, stroom). Hiervoor kan een kostendekkend tarief voor in rekening worden gebracht.	
Risico		Het theoretisch risico bestaat dat meer kosten voor een evenementorganisatie kan leiden tot annulering van het evenement. En er treedt strijdigheid op met het evenementenbeleid waarin is aangegeven dat het materiaal kosteloos ter beschikking wordt gesteld.	
Categorieen	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	1

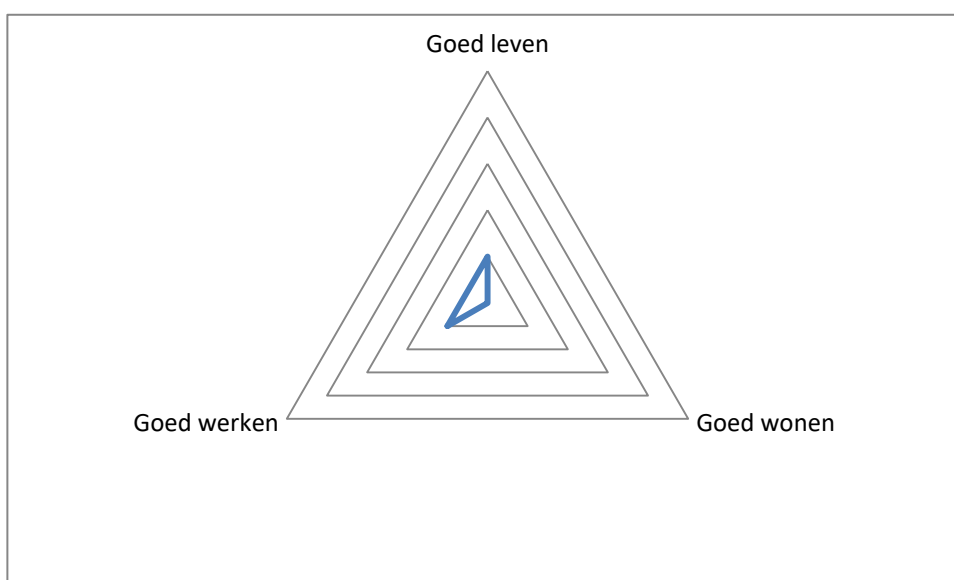

NIET GEKOZEN**A1.3 Vierdaagse**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000

Toelichting		In de begroting is een bedrag van ruim € 60.000,- opgenomen voor de doorkomst van de Nijmeegse Vierdaagse in Overbetuwe. De middelen zijn bestemd voor activiteiten rondom Blauwe Dinsdag (denk aan tenten, podia, aankleding, muziekkorpsen) en het organiseren van de Nacht van Elst de avond voor de doorkomst. Voorgesteld wordt om het budget met 25% te verlagen en de Vierdaagse activiteiten te versoberen.
Risico		
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		1
Goed wonen		0
Goed werken		1

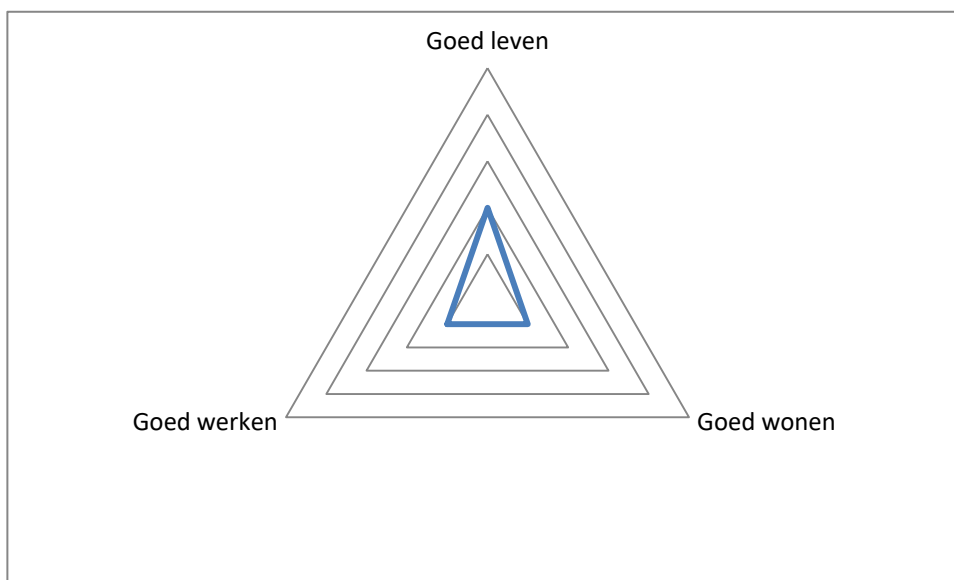

Programma
Portefeuillehouder

8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	65.000	130.000	130.000	130.000

Toelichting		het project Hart van Driel bevindt zich in de initiatieffase en er is ook nog geen concreet plan. De ambitie kan nog worden bijgesteld. Wel heeft de raad het plan omarmd	
Risico		Er zijn verwachtingen bij de inwoners van Driel dat er wordt investeert in het hart van Driel en dat meegedacht kan worden over het creëren van een sterker dorpshart. Het laten vervallen van deze plannen doet wat met het vertrouwen in de overheid.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	1
		Goed werken	1

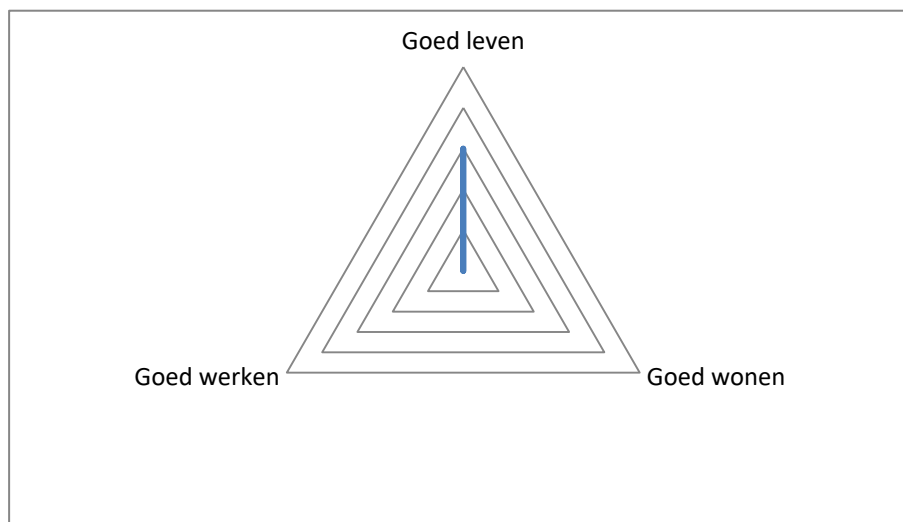
NIET GEKOZEN**A1.5 Hart van Oosterhout: deelproject nieuwbouw SamSam omzetten naar verbouw bestaande school**

Programma
Portefeuillehouder

8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	136.000	68.000	68.000

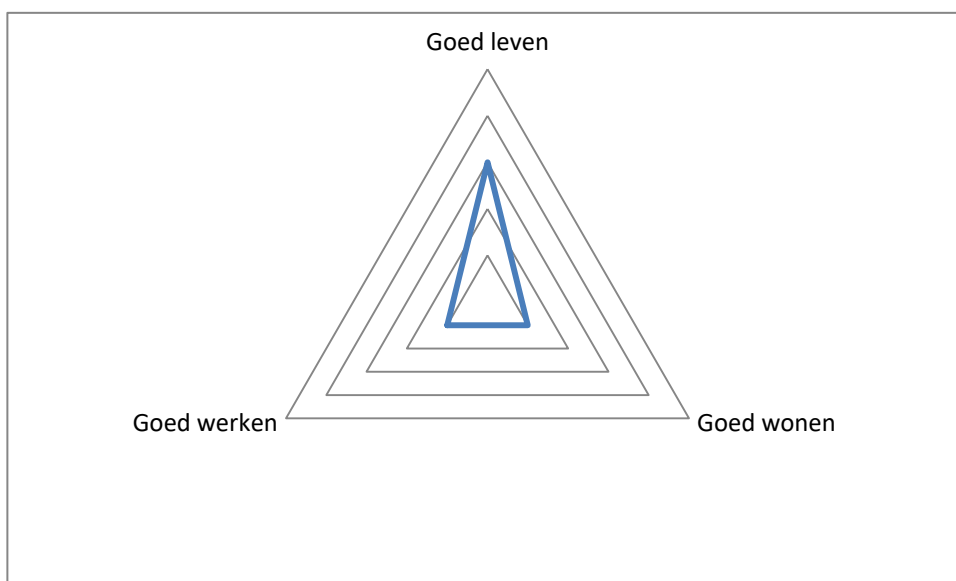
Toelichting		Het deelproject "Nieuwbouw SamSam" binnen de gebiedsontwikkeling Hart voor Oosterhout bevindt zich in de definitiefase. De bouw van de school is opgenomen in het meerjarenhuisvestingsplan onderwijs en draagt mede bij aan het creëren van een nieuw hart van Oosterhout. Dit is een burgerinitiatief vanuit Oosterhout. Bijstelling van de ambities zou kunnen inhouden deze nieuwbouw achterwege te laten en uitsluitend middelen in te zetten voor verbouw van de huidige school.	
Risico		Er zijn verwachtingen gewekt bij het schoolbestuur bij de vaststelling van het meerjarenhuisvestingsplan onderwijs. Er ontstaat ook geen nieuw hart in de kern Oosterhout. De mogelijkheden van verbouw zijn nog niet onderzocht.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	3
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
 Portefeuillehouder Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	85.000	85.000	85.000

Toelichting		Het deelproject "Verplaatsen dorpshuis naar de kerk" binnen de gebiedsontwikkeling Hart voor Oosterhout bevindt zich in de definitiefase. Dit project is gestart naar aanleiding van het burgerinitiatief. Bijstelling van de ambities zou kunnen inhouden deze verplaatsing achterwege te laten en uitsluitend middelen in te zetten voor aanpassingen aan het bestaande dorpshuis	
Risico		Er zijn verwachtingen gewekt bij de initiatiefnemers van deze verplaatsing en de inwoners van Oosterhout. Er ontstaat een nieuw hart in de kern Oosterhout. Het dorpshuis is sterk verouderd en zal met een paar aanpassingen geen andere uitstraling krijgen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	3
		Goed wonen	1
		Goed werken	1

Overzicht Ambities

In de bovenste tabel treft u de voorstellen aan die het college heeft geselecteerd en die bijdragen aan het totaaloverzicht voor de ombuigingen op pagina 4. In de onderste tabel treft u de mogelijkheden aan waar het college niet voor heeft gekozen.

In de hierop volgende pagina's worden eerst de voorstellen toelicht waar het college wel voor heeft gekozen en vervolgens de voorstellen die het college niet heeft geselecteerd.

2 Ambities	inc./str.	2.022	2.023	2.024	2.025
1 Leerlingenvervoer	s	60.000	120.000	180.000	180.000
2 Alternatieve bekostiging PO Jeugd	s	0	0	115.000	115.000
3 Overbetuwe beweegt	s	0	0	55.000	55.000
4 Reduceren budget Kunst	s	0	0	20.000	20.000
5 Kermissen	s	10.000	10.000	10.000	10.000
6 Tarieven voor afvoeren afval bij evenementen	s	15.000	15.000	15.000	15.000
7 Bijdrage ODRA	s	0	90.000	90.000	90.000
8 Duurzaamheidsbudget	s	90.000	90.000	90.000	90.000
Totaal Ambities		175.000	325.000	575.000	575.000

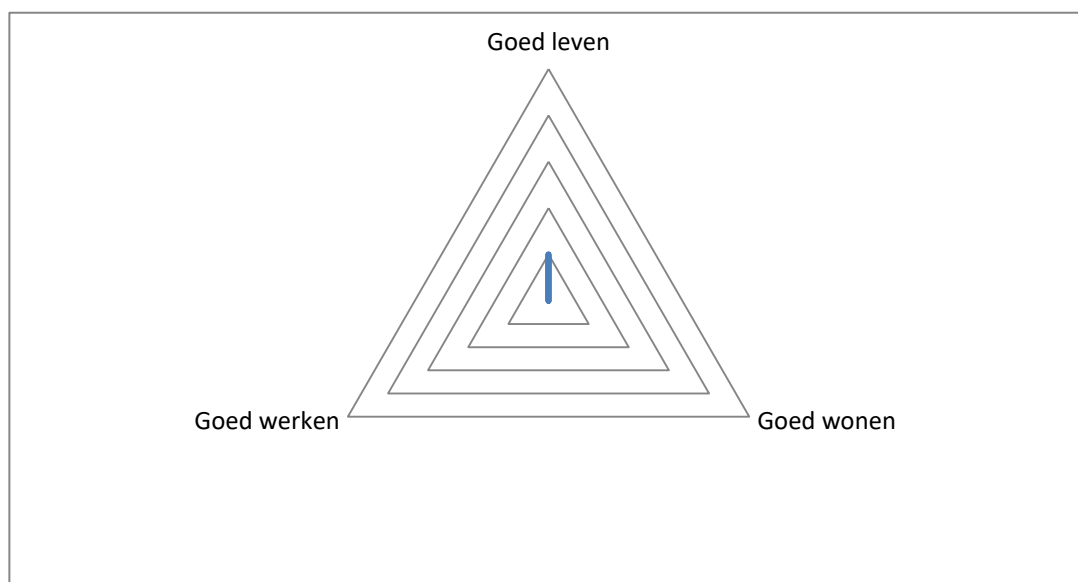
Onderzochte, maar niet gekozen mogelijkheden					
1 Buurtbemiddeling	s	13.000	13.000	13.000	13.000
2 Integraal veiligheidsbeleid	s	30.000	30.000	30.000	30.000
3 Service teams stations	s	71.000	71.000	71.000	71.000
4 Zwembad Zetten	s	0	0	0	230.000
5 Bijdrage molens	s	3.580	3.580	3.580	3.580
6 Paardenmarkt	s	12.000	12.000	12.000	12.000
7 Recreatie	s	40.000	40.000	40.000	40.000
8 Bijzondere bijstand - versoberen tot wettelijk niveau	s	0	250.000	250.000	250.000
9 Minimabeleid - noodfonds en voedselbank	s	0	21.500	21.500	21.500
10 Minimabeleid - algemeen	s	0	75.000	75.000	75.000
11 Versoberen activiteiten Representatie	s	13.000	13.000	13.000	13.000
12 Verlagen aanspraak persoonlijk minimabudget (IIT)	s	0	70.000	70.000	70.000
13 Kostendekkende tarieven voor uitleen materialen	s	25.000	25.000	25.000	25.000

Voorstel 2.1 Leerlingenvervoer

Programma 4 Onderwijs
Portefeuillehouder Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	60.000	120.000	180.000	180.000

Toelichting		het budget leerlingenvervoer stijgt jaarlijks met 60k. Er is geen toename in aantallen, het betreft een autonome stijging. We zetten het budget taakstellend op niveau 2021 (€1.204) en implementeren maatregelen om de autonome kostenstijging ongedaan te maken. M.n. het vinden van alternatieven voor groepsvervoer en combinatie WMO/leerlingenvervoer zijn hierin mogelijkheden.	
Risico		Gering	
Categorieen	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

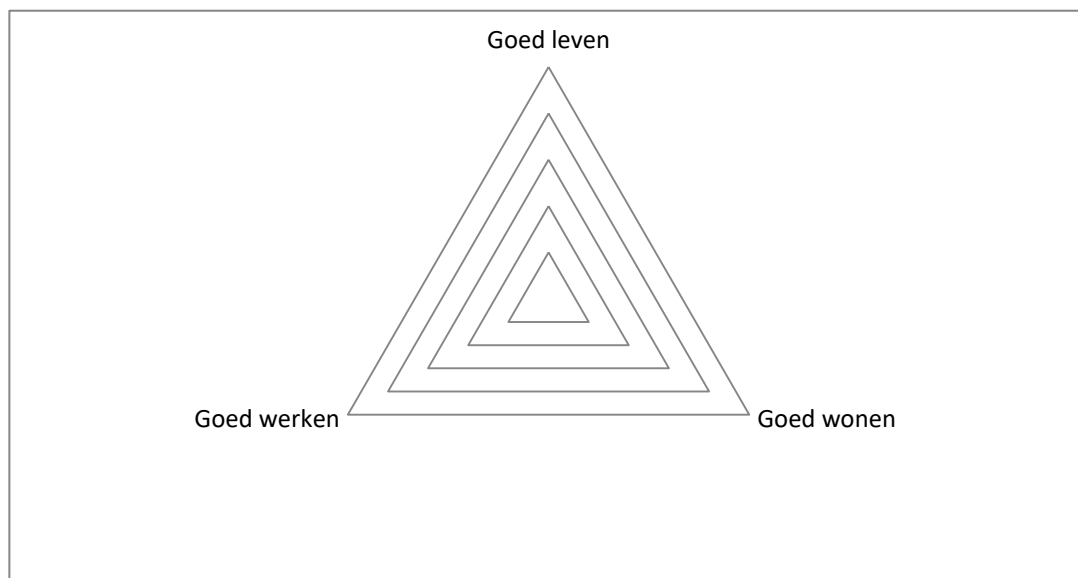

Voorstel 2.2 Alternatieve bekostiging PO Jeugd

Programma 6 Sociale voorzieningen
Portefeuillehouder Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	115.000	115.000

Toelichting		De kosten voor PO Jeugd wordt nu door de gemeente gefinancierd. In andere regio's draagt de zorgverzekeraar deze kosten, vanuit de afweging dat de PO Jeugd aantoonbaar bijdraagt aan de preventie van zorgkosten. Met Menzis wordt het gesprek gevoerd deze kosten door hen te laten dragen.	
Risico		Risico is dat Menzis voorwaarden stelt aan onze werkwijze.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

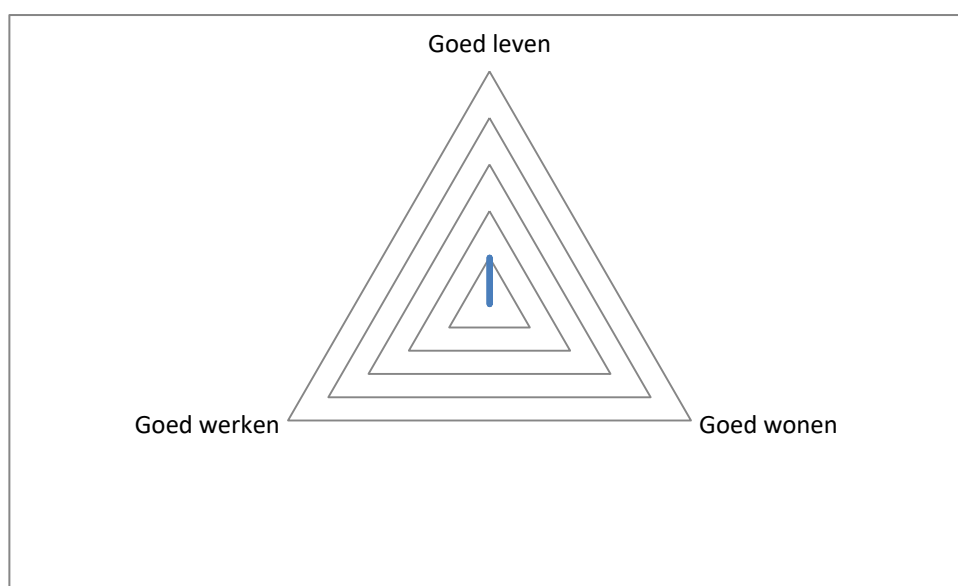

Voorstel 2.3 Overbetuwe beweegt

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	55.000	55.000

Toelichting		We krijgen een decentralisatieuitkering van 238K. Bestuurlijk is de afspraak gemaakt dat de deelnemende gemeenten 60% co-financiering doen (142K). Daar bovenop hebben we nog een budget van 55K. Daarmee verstrekken wij subsidies aan MEE en Forte om activiteiten te stimuleren in het kader van Overbetuwe Beweegt. We stellen voor die 55K te schrappen en dus het aantal activiteiten terug te brengen. We beperken onze financiële bijdrage aan Overbetuwe Beweegt tot wat bestuurlijk is overeengekomen.	
Risico		De aandacht voor beweging en gezonde leefstijl vooral bij jongeren maar ook bij andere doelgroepen vermindert iets.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

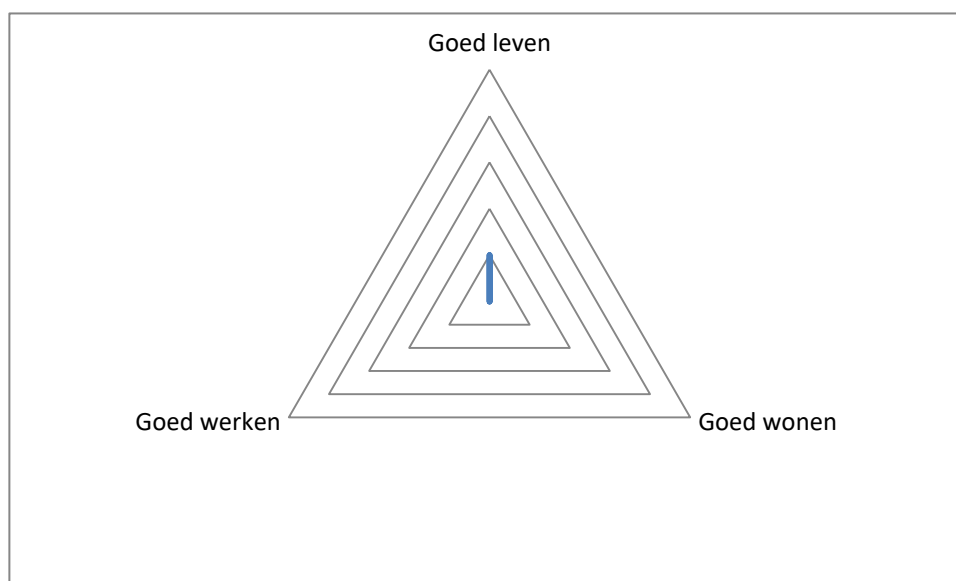

Voorstel 2.4 Reduceren budget Kunst

Programma 5 Cultuur
Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	20.000	20.000

Toelichting		We hebben een budget voor kunst in de openbare ruimte van 75K per jaar. Voor 25K daarvan zijn we verplichtingen aangegaan, bijv. onderhoud van bestaande kunstwerken , de kosten van de kunstadviescommissie of kapitaallasten van bestaande kunstwerken. Voor de overige 50K zijn er geen verplichtingen aangegaan. We stellen voor een deel van dat bedrag te bezuinigen.	
Risico		Kleinere toename van het kunstaanbod in de openbare ruimte. Tenzij we middelen opnemen bij bijv. nieuwbouwprojecten of investeringen in de openbare ruimte.	
Categorieen	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

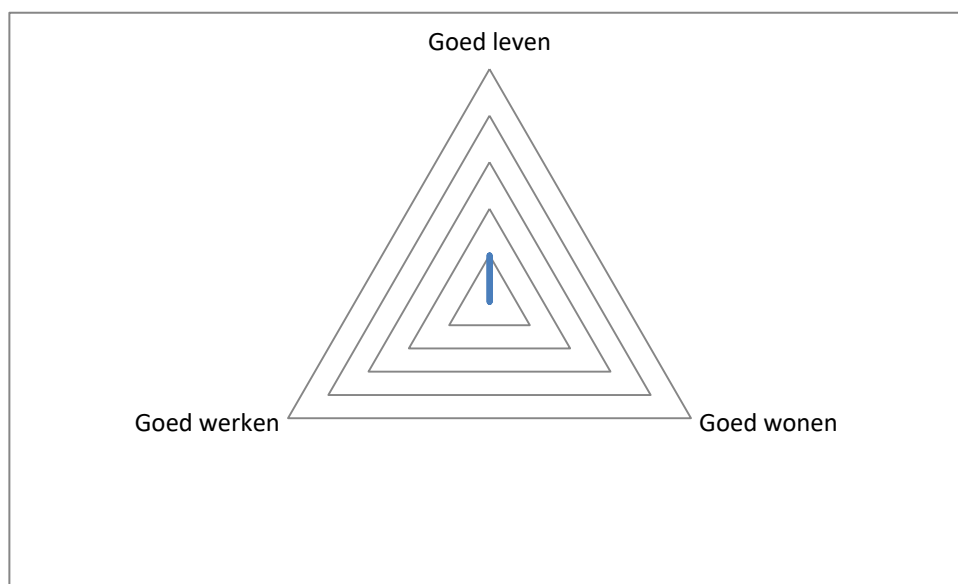

Voorstel 2.5 Kermissen

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		Het betreft middelen voor het organiseren van kermissen in de Overbetuwse dorpen. Het organiseren van een kermis is echter geen gemeentelijke taak. De meest recente kermis in Zetten is bijvoorbeeld georganiseerd door de Oranjevereniging. Ook in andere dorpen kan een dergelijke vereniging dit organiseren.	
Risico		Het theoretisch risico bestaat dat er in een of meerdere dorpen geen kermis meer wordt georganiseerd.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

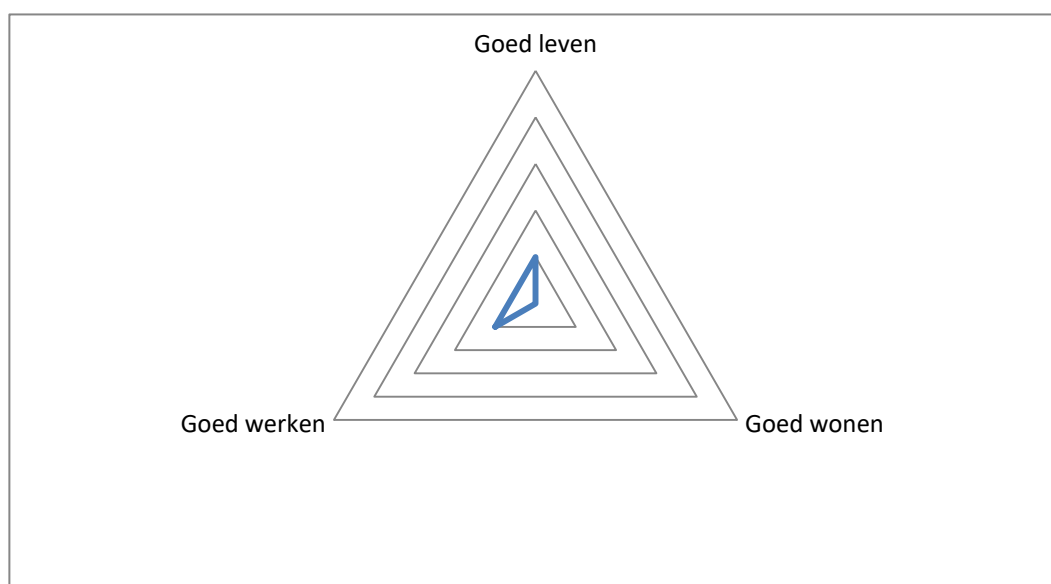

Voorstel**2.6 Tarieven voor afvoeren afval bij evenementen**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis-Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000

Toelichting		Aan organisatoren van evenementen worden klike's voor de afvalinzameling beschikbaar gesteld. Vanuit duurzaamheid en het voorkomen van oneigenlijk restafval wordt voorgesteld om bij evenementen een tarief te vragen voor het afvoeren van afval en dit niet voor rekening van de gemeente te laten komen. We sluiten daarmee aan bij de tarieven van de Afvalstoffenheffing. PMD kan daarmee gratis worden aangeboden.	
Risico		Organisatoren gaan wellicht kritisch kijken naar het aantal klike's. Bij te weinig klike's ontstaat de kans op meer zwerfafval. Dit kan voorkomen worden door achteraf en alleen voor de daadwerkelijk gebruikte (gevulde) klike's te betalen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	1

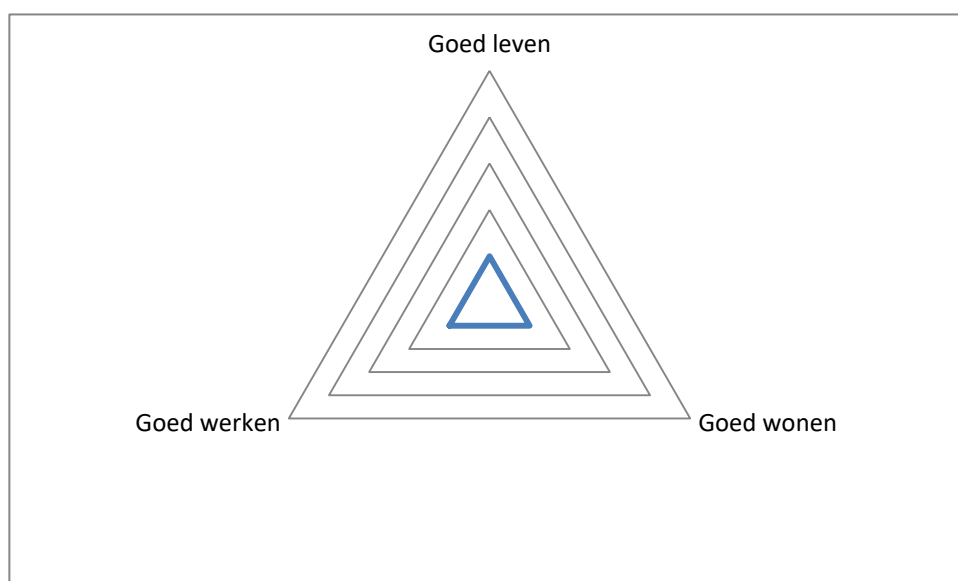

Voorstel 2.7 Bijdrage ODRA

Programma 7 Volksgezondheid en milieu
 Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis-Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	90.000	90.000	90.000

Toelichting		De besparingsmogelijkheid zit bij de projecten die de ODRA jaarlijks aanbiedt en uitvoert en waar we al dan niet aan deelnemen. De projecten waar de elf partners aan deelnemen zijn erg divers. Voorbeelden zijn: A15, asbestdaken, energie, GUOV, Omgevingswet, Ondermijning. We stellen voor om kritisch naar de deelname aan projecten te kijken. De overige taken die de ODRA uitvoert zijn verplichte taken, waar niet op kan worden bezuinigd.	
Risico		Projecten worden vaak gestart op basis van te verwachten wettelijke ontwikkelingen. Nemen we daar niet aan deel, dan zal er later afzonderlijk een inhaalslag gemaakt moeten worden.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	1
		Goed werken	1

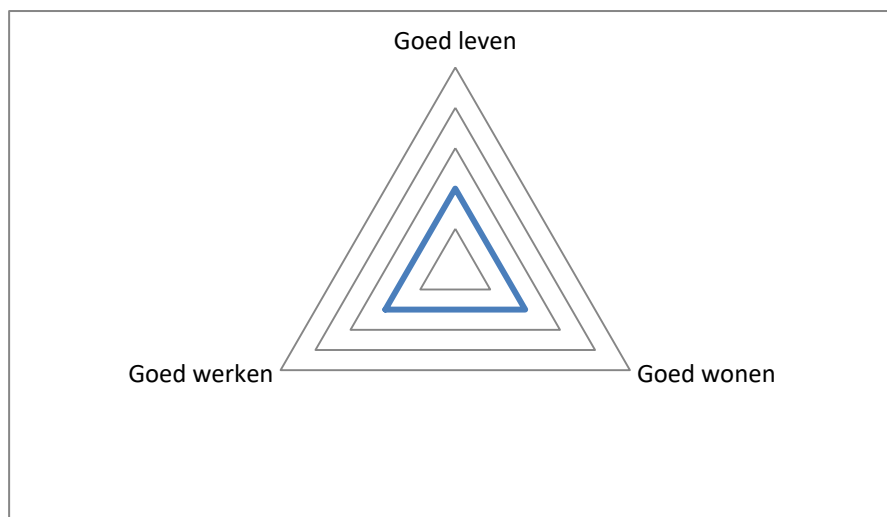

Voorstel 2.8 Duurzaamheidsbudget

Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	90.000	90.000	90.000	90.000

Toelichting		Er is bij de jaarrekening een bestemmingsreserve gevormd van 220k. Deze is gevuld met de onderuitputting van de afgelopen twee jaar. Jaarlijks is structureel 130k beschikbaar. De afgelopen jaren zijn ook incidentele middelen beschikbaar gesteld. Een deel van het structurele budget is vrij te besteden. Het voorstel is om dit deel met 90 k te verlagen. Er zullen dan minder duurzaamheidsprojecten worden opgepakt. Binnenkort wordt de geactualiseerde routekaart gepresenteerd. Daarin zal de keuze moeten worden gemaakt welke projecten we wel kunnen oppakken. De afgelopen jaren is dit budget niet volledig benut. Ook zijn er diverse subsidieregelingen waar we gebruik van hebben kunnen maken. O.a. voor het Warmteplan en de warmte transitie.	
Risico		Het risico bestaat dat we de klimaatdoelstellingen niet halen als er onvoldoende middelen tegenover staan.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	2
		Goed werken	2

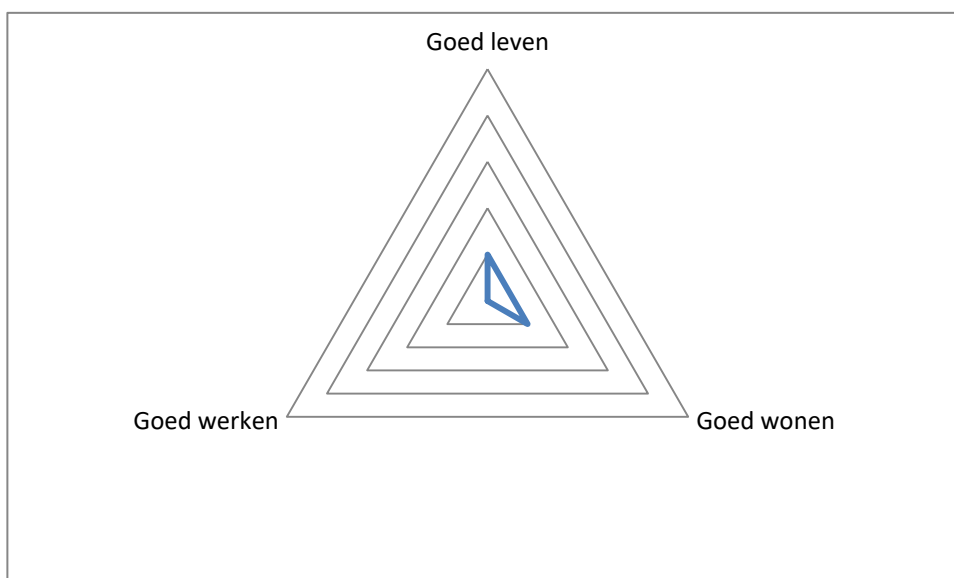

NIET GEKOZEN**A2.1 Buurtbemiddeling**

Programma 1 Openbare orde en veiligheid
 Portefeuillehouder Patricia Hoytink - Roubos

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	13.000	13.000	13.000	13.000

Toelichting		Door buurtbemiddeling kunnen conflicten vaak in de kiem gesmoord worden zodat escalatie voorkomen wordt. Dit bevordert de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in een buurt. Bovendien hoeft de politie zich niet bezig te houden met deze conflicten en kan de capaciteit van de politie ingezet worden op “grotere” veiligheidsthema’s. De effectiviteit van deze aanpak is inmiddels bewezen. Het voorstel is om met buurtbemiddeling te stoppen en dit thema te beleggen bij kernenadviseurs en het STO.	
Risico		Proces om te verlengen is met samenwerkingspartners gestart. Uittreden zal de verhoudingen niet ten goede komen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	1
		Goed werken	0

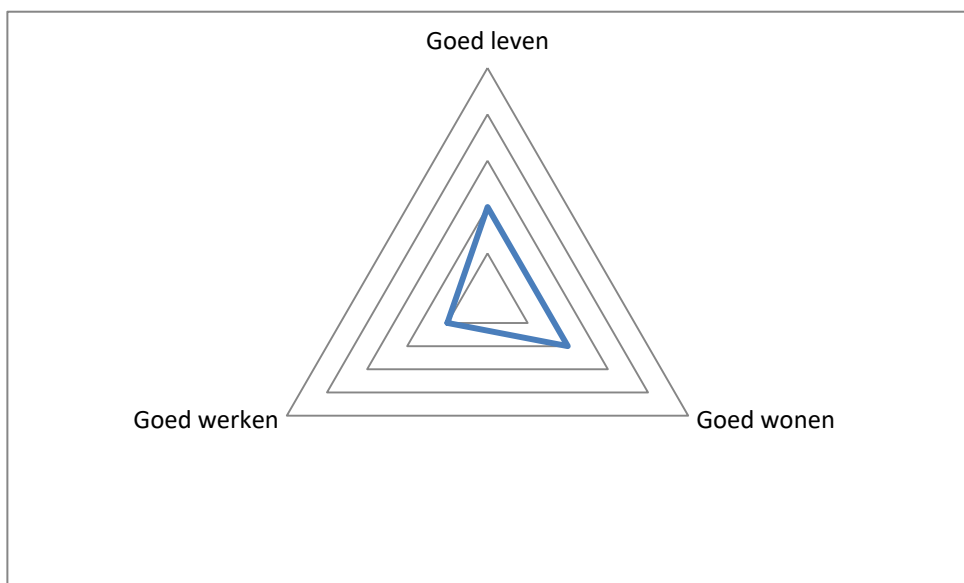
NIET GEKOZEN

A2.2 Integraal veiligheidsbeleid

Programma 1 Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder Patricia Hoytink - Roubos

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	30.000	30.000	30.000	30.000

Toelichting		We hebben geld beschikbaar voor preventie en weerbaar maken van de samenleving. We zouden die activiteiten kunnen stoppen.	
Risico		Het aantal slachtoffers van criminaliteit neemt toe. We werken hierin samen met diverse partners. Wanneer de gemeente stopt met haar activiteiten is de kans reëel dat de partners daar ook mee stoppen. Dat vergroot de nadelige effecten	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	2
		Goed werken	1

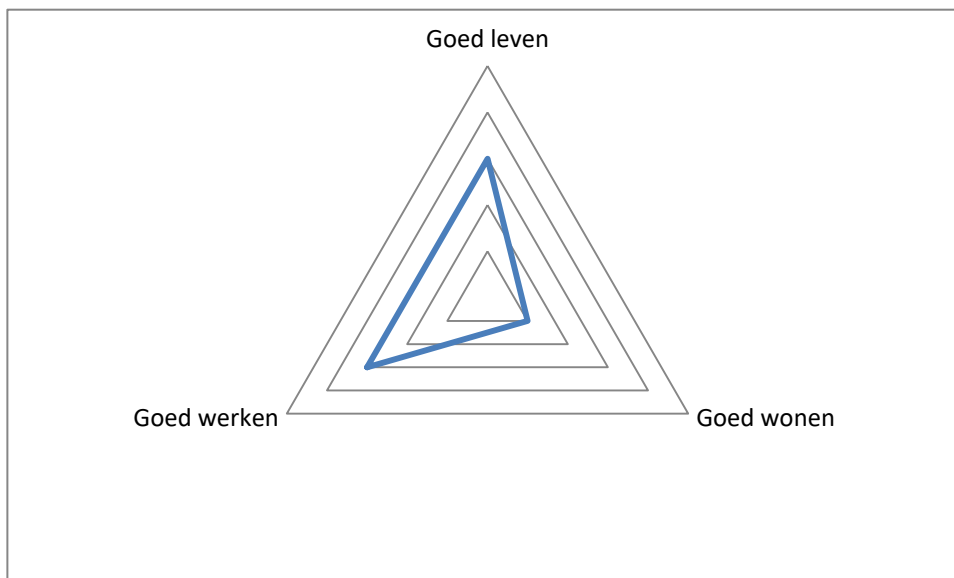

NIET GEKOZEN**A2.3 Service teams stations**

Programma 1. Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	71.000	71.000	71.000	71.000

Toelichting		Er is een serviceteam op het station Elst en Zetten. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dragen zo bij aan een schone en veilige leefomgeving op het station. Het is mogelijk te stoppen met het serviceteams op stations.	
Risico		Hoger onveiligheidsgevoel: toename fietsendiefstal. Toename zwerfafval. We halen de doelstelling van de banenafspraken niet.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	3
		Goed wonen	1
		Goed werken	3

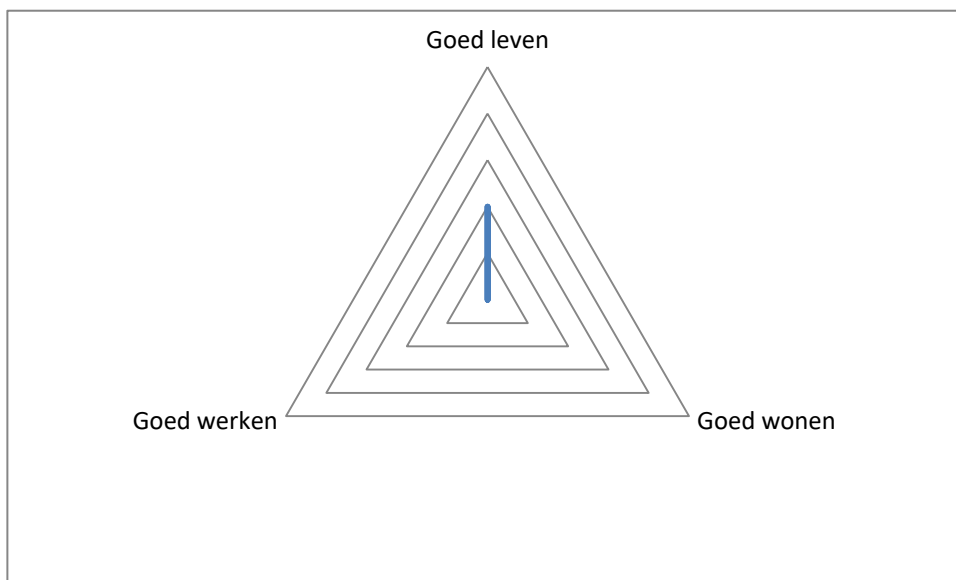

NIET GEKOZEN**A2.4 Zwembad Zetten**

Programma 5 Cultuur, sport en welzijn
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	0	230.000

Toelichting		We gaan ervan uit dat het nieuwe multifunctioneel sportcentrum vanaf 2025 volledig operationeel is. Vanaf dat moment vervalt de noodzaak van subsidiëren van het private zwembad in Zetten.	
Risico		Het risico is dat dit niet in lijn is met de verwachtingen van de inwoners in Zetten.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

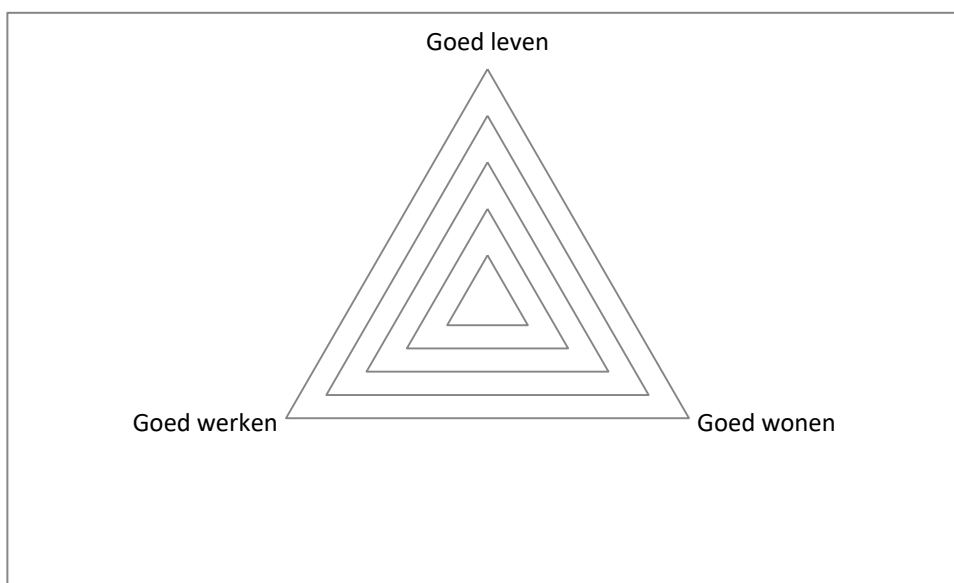

NIET GEKOZEN**A2.5 Bijdrage molens**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	3.580	3.580	3.580	3.580

Toelichting		Op grond van de "specifieke subsidieregeling onderhoudsactiviteiten cultuurhistorische waarden gem. Overbetuwe 2017" kunnen wij een subsidie toekennen voor een duurzame instandhouding van cultuurhistorische waarden in de gemeente. Aan onze twee molens kennen wij jaarlijks het maximaal bedrag toe van € 1.790,-. In de jaarlijkse toekenning is opgenomen dat het verstrekken van de subsidie alleen mogelijk indien en voor zover de middelen op de gemeentebegroting het toelaten.	
Risico		Stoppen of pauzeren we deze subsidiebetaling dan zullen de twee stichtingen op zoek moeten naar andere inkomstenbronnen of moeten bezuinigen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

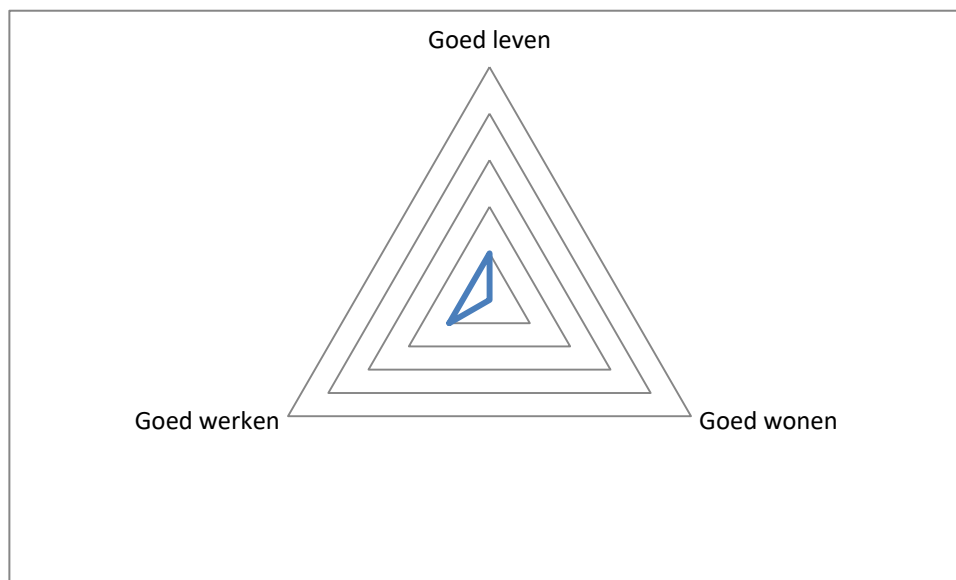

NIET GEKOZEN**A2.6 Paardenmarkt**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	12.000	12.000	12.000	12.000

Toelichting		Jaarlijks organisatie een stichting de Paardenmarkt in Elst. We stellen voor te stoppen met het verstrekken van deze subsidie.
Risico		De Paardenmarkt is verbonden met de identiteit van Elst. Het risico bestaat dat de stichting niet in staat is te voldoen aan de eisen die wij stellen voor het evenement. Dat heeft ook gevolgen voor de horeca-inkomsten.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 1
		Goed wonen 0
		Goed werken 1

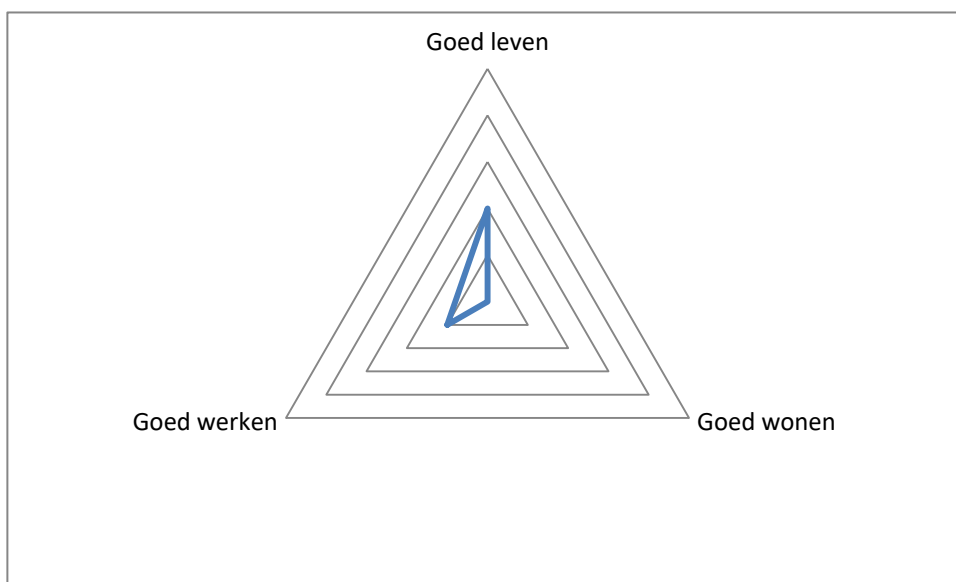
NIET GEKOZEN**A2.7 Recreatie**

Programma
Portefeuillehouder

5 Cultuur
Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	40.000	40.000	40.000	40.000

Toelichting		Dit budget betreft de kosten voor marketing en promotie van toerisme en recreatie. Het budget zou kunnen vervallen maar het college stelt voor om het budget te handhaven en de lasten te dekking uit de in te voeren toeristenbelasting. Hiervoor is een afzonderlijk voorstel opgesteld.	
Risico		Het imago van Overbetuwe als aantrekkelijke plaats voor recreatieve bezoeken en bedrijfsvestigingen kan niet worden versterkt. Dit kan tot minder bezoekers leiden, ook van publieke voorzieningen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	0
		Goed werken	1

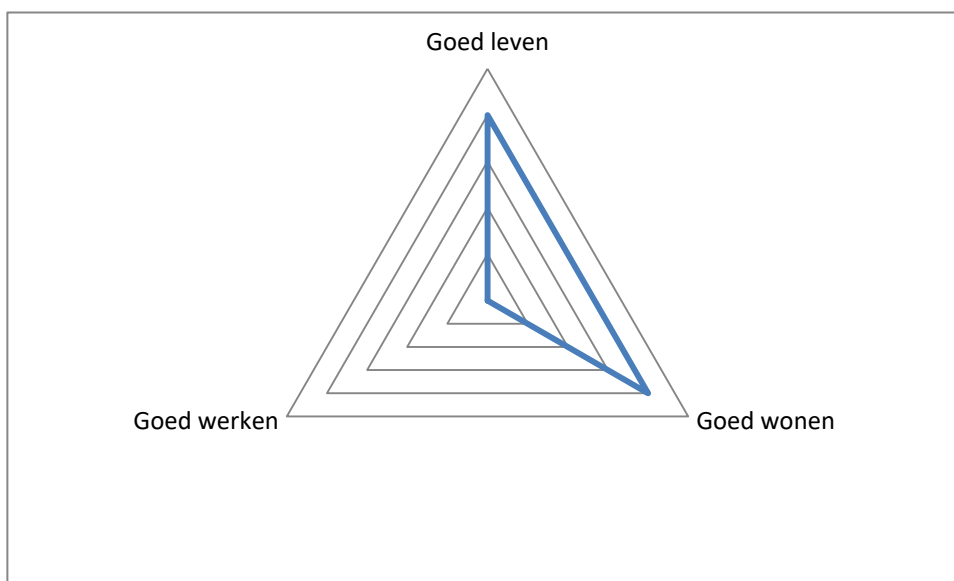
NIET GEKOZEN**A2.8 Bijzondere bijstand - versoberen tot wettelijk niveau**

Programma
Portefeuillehouder

6 Sociale vz
Dimitri Horsthuis - Tangelder / Rob Engels

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	250.000	250.000	250.000

Toelichting		Het totale budget voor bijzondere bijstand is 650K. De helft daarvan krijgen we vergoed door de Participatiewet. De andere helft is een beleidskeuze en vullen we aan uit eigen middelen. Wij stellen voor om onze uitgaven te beperken tot het bedrag dat we vergoed krijgen. Dat betekent dat onze bijstandsgerechtigden een lagere vergoeding krijgen voor noodzakelijke middelen voor het bestaan. Dit is een aanvullend voorstel op het voorstel bijzondere bijstand, anders organiseren.	
Risico		De kosten zouden kunnen verschuiven naar het minimebeleid en de schuldhulpverlening.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief. Voor de gezinnen die dit betreft kan dit grote consequenties hebben.	
		Goed leven	4
		Goed wonen	4
		Goed werken	0

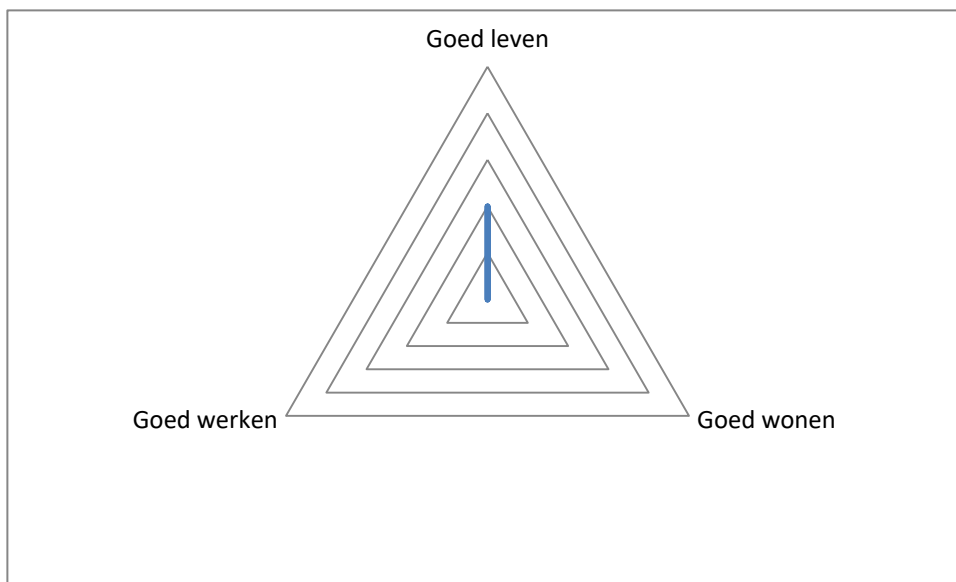
NIET GEKOZEN**A2.9 Minimabeleid - noodfonds en voedselbank**

Programma
Portefeuillehouder

6 Sociale voorzieningen
Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	21.500	21.500	21.500

Toelichting		Jaarlijks subsidiëren wij de voedselbank en het noodfonds met 21.500. Strikt genomen is dit geen gemeentelijke taak en wij stellen voor dit te beëindigen. Bovendien staat het noodfonds op gespannen voet met de Participatiewet.	
Risico		Wellicht dat het functioneren van de voedselbank in de knel komt.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

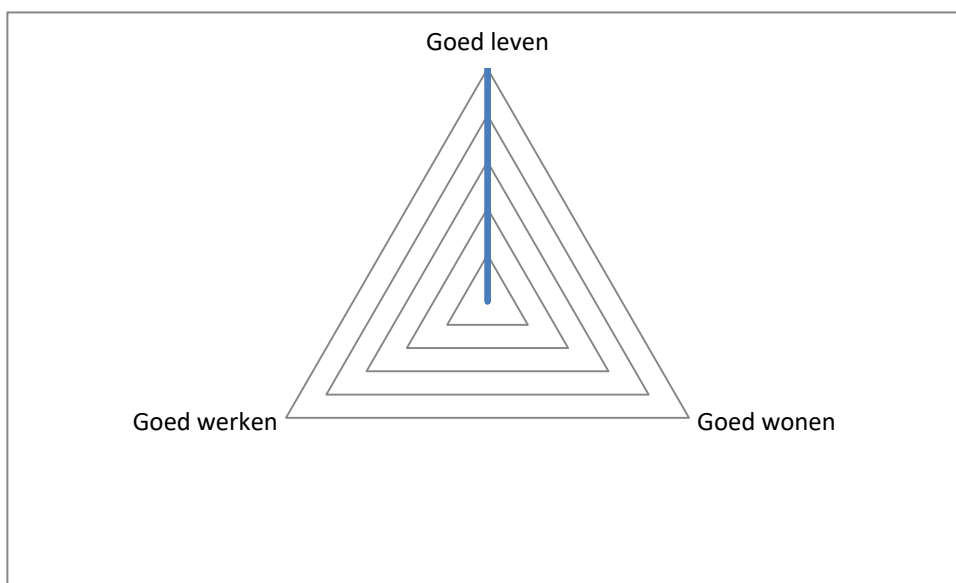

Programma
Portefeuillehouder

6 Sociale voorz.
Dimitri Horsthuis - Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	75.000	75.000	75.000

Toelichting		Het totale budget is 330K. We stellen voor het minimale beleid te versoberen. Dit gebeurt door de toets op inkomen en vermogen aan te scherpen tot het maximale wettelijke niveau. Dit raakt ongeveer zeshonderd huishoudens van de veertienhonderd die gebruik maken van deze regeling. Dit zijn overwegend huishoudens met een inkomen tussen 110% en 130% van het bijstandsniveau, en huishoudens met een eigen huis en auto maar een laag inkomen.	
Risico		De kans bestaat dat de armoede toeneemt en een groter beroep wordt gedaan op de schuldhelpverlening.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	5
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

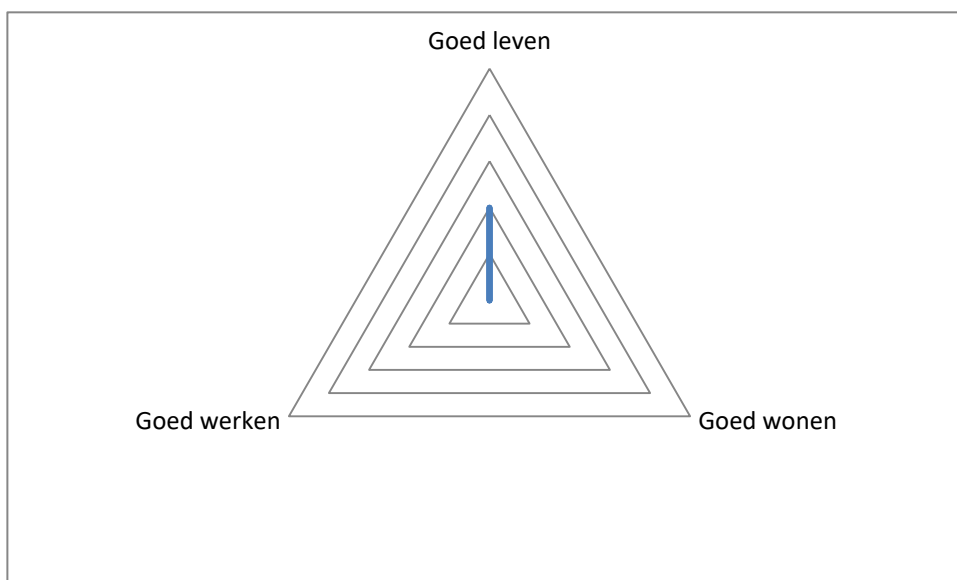
NIET GEKOZEN**A2.11 Versoberen activiteiten Representatie**

Programma
Portefeuillehouder

10 Algemeen Bestuur
Patricia Hoytink - Roubos

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	13.000	13.000	13.000	13.000

Toelichting		Representatie is geen wettelijke taak. We kunnen kiezen welke zaken we nog wel of niet doen. We stellen het volgende voor: 1. Stoppen met het organiseren van de 4 bijeenkomsten voor de 50-jarige gehuwden (12k). 2. De ontvangsten van Blauwe Dinsdag te versoberen met 1k.	
Risico		De waardering voor de gemeente bij met name de gouden bruidsparen neemt aanzienlijk af.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	2
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

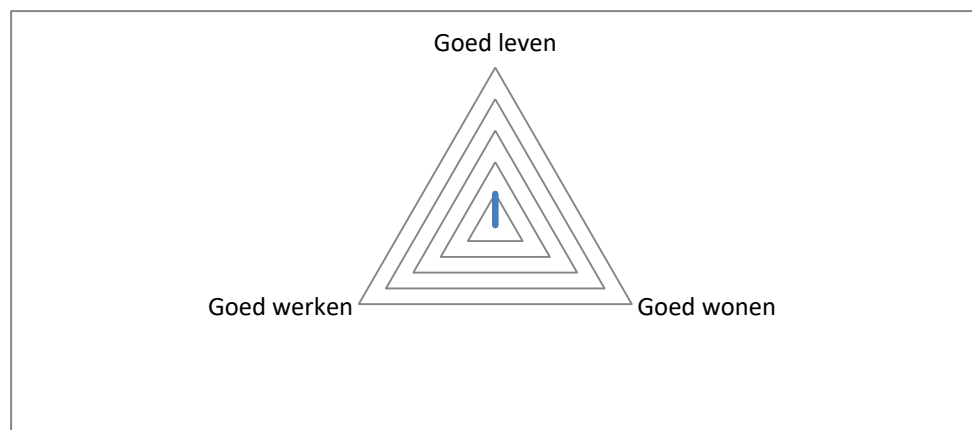

Programma
Portefeuillehouder

6 Sociale voorzieningen
Dimitri Horsthuis-Tangelder

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	70.000	70.000	70.000

Toelichting		Het persoonlijk minimabudget (oftewel individuele inkomenstoeslag) is een structurele uitkering aan minima. De gemeente heeft ruime beleidsvrijheid in het bepalen van de toegang tot de regeling. In 2019 heeft de gemeenteraad het beleidsplan ‘Samen zorgen voor perspectief’ vastgesteld. Dit beleidsplan vormt de basis voor het lokaal armoede- en schuldhulpverleningsbeleid van de gemeente Overbetuwe, waarbinnen het persoonlijk minimabudget een instrument is. Overbetuwe heeft gekozen voor een toetsingskader voor het persoonlijk minimabudget waarin de toegang ruimer is geformuleerd dan wettelijk vereist. Door striktere regels te hanteren (concreet: beleidsregels Nijmegen) kan een besparing worden gerealiseerd van 70K per jaar vanaf 2023. Dit voorstel raakt ongeveer 120 van de 650 personen die een beroep doen op deze regeling; niet degenen die een bijstandsuitkering hebben maar personen met een structureel laag inkomen (tot 130% bijstandsnorm).	
Risico		Theoretisch risico is dat minima met schuldenproblematiek te maken krijgen door het wegvallen van inkomsten. Omdat de regels recent verruimd zijn is dit risico niet hoog.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

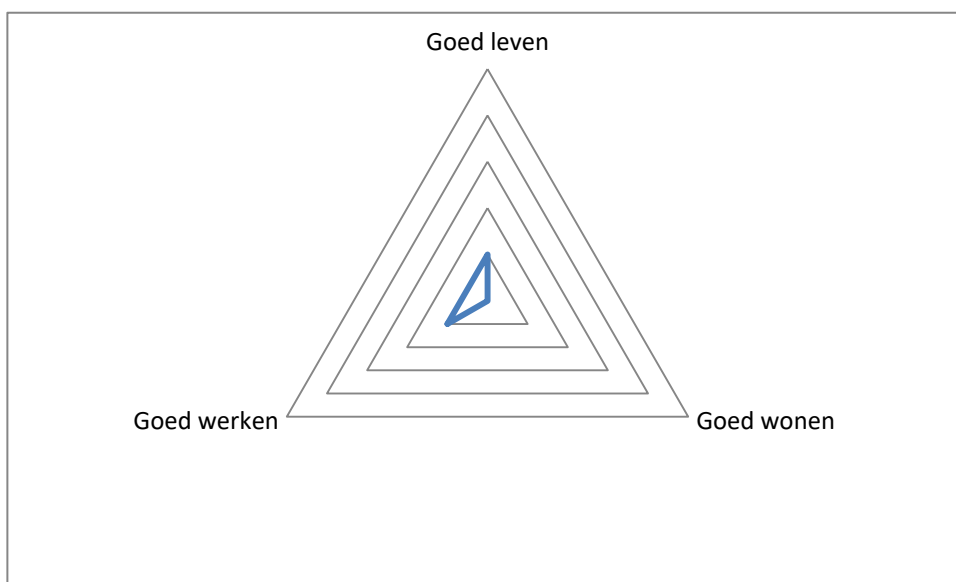

NIET GEKOZEN**A2.13 Kostendeekkende tarieven voor uitleen materialen**

Programma 5 Cultuur, sport en welzijn
 Portefeuillehouder Brigitte Faber-de Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		Organisatoren van evenementen kunnen bij ons materialen krijgen voor hun evenementen (kliko's vlaggenmasten, hekwerken, stroom). Het ligt in de rede daar een kostendeekkend tarief voor te vragen.	
Risico		Het theoretisch risico bestaat dat meer kosten voor een evenementorganisatie kan leiden tot annulering van het evenement.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	1

Overzicht Lastenverzwaring en inkomens verhogende maatregelen

In de bovenste tabel treft u de voorstellen aan die het college heeft geselecteerd en die bijdragen aan het totaaloverzicht voor de ombuigingen op pagina 4. In de onderste tabel treft u de mogelijkheden aan waar het college niet voor heeft gekozen.

In de hierop volgende pagina's worden eerst de voorstellen toelicht waar het college wel voor heeft gekozen en vervolgens de voorstellen die het college niet heeft geselecteerd.

3 Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	2.022	2.023	2.024	2.025
1 Hondenbelasting	66.188	66.188	66.188	66.188
2 Invoering Toeristenbelasting en forenzenbelasting	60.000	69.600	75.000	69.600
3 Begraafplaatsen	25.000	25.000	25.000	25.000
4 Kostendekking omgevingsvergunningen	300.000	300.000	300.000	300.000
5 Kostendekkendheid leges bestemmingsplannen	20.000	20.000	20.000	20.000
6 Kostendekkende leges evenementen Park Lingezege	0	0	20.000	20.000
Totaal Ambities	471.188	480.788	506.188	500.788

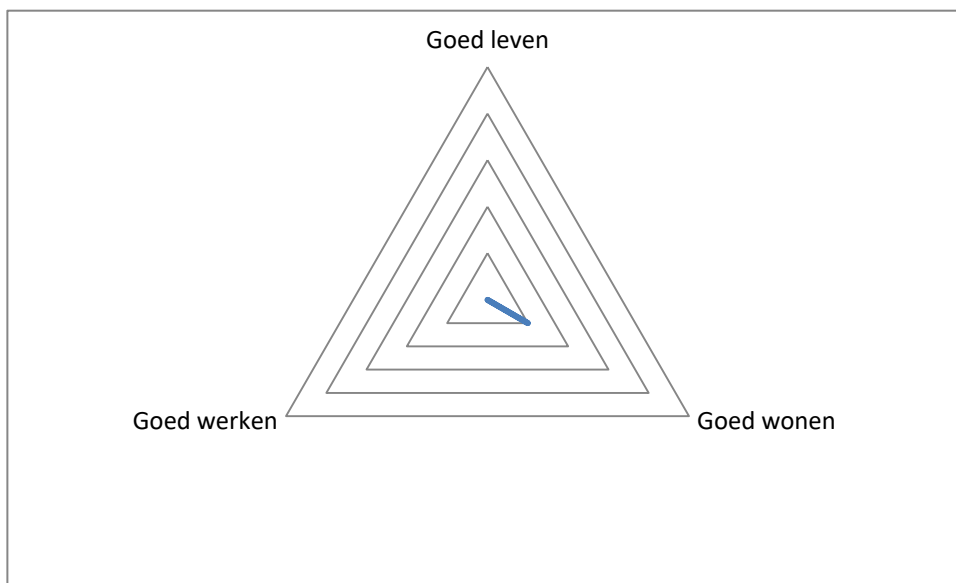
Onderzochte, maar niet gekozen mogelijkheden				
1 Kostendekkendheid leges APV en bijzondere wetten	200.000	200.000	200.000	200.000

Voorstel 3.1 Hondenbelasting

Programma Algemene dekkingsmiddelen
 Portefeuillehouder Brigitte Faber-de Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	66.188	66.188	66.188	66.188

Toelichting		Het voorstel is om onze tarieven van de hondenbelasting gelijk te maken met het landelijk gemiddelde.	
Risico			
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	1
		Goed werken	0

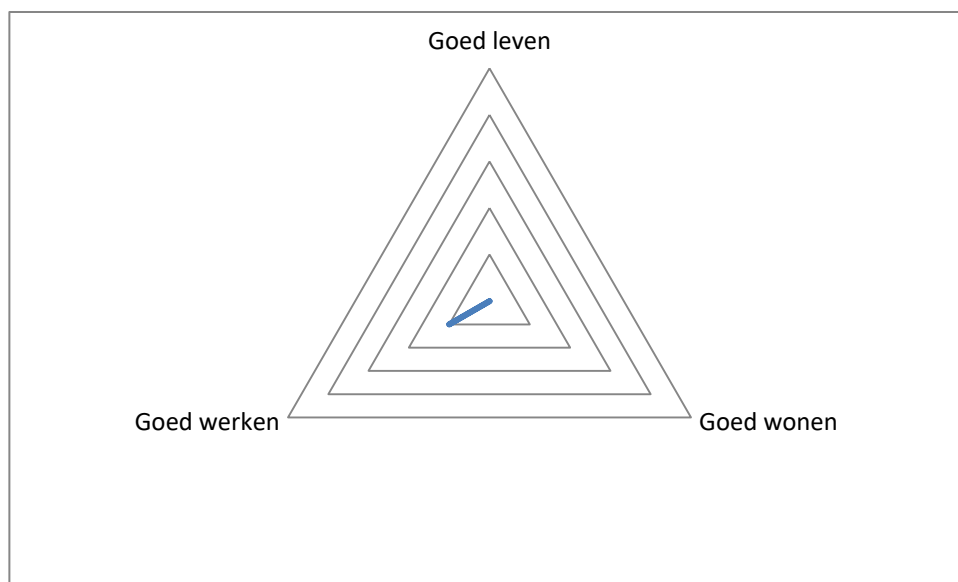

Voorstel 3.2 Invoering Toeristenbelasting en forensenbelasting

Programma Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	60.000	69.600	75.000	69.600

Toelichting		Door toeristenbelasting en forensenbelasting genereert Overbetuwe inkomsten zonder de lasten voor onze inwoners te verzwaren. Voor de toeristenbelasting is een voorlopige berekening gemaakt op basis van een tarief dat geldt in vergelijkbare gemeenten. Voor de invoering van forensenbelasting is een voorlopige schatting gemaakt.
Risico		Het theoretisch risico bestaat dat het invoeren van toeristenbelasting van invloed is op het aantal overnachtingen.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 0
		Goed werken 1

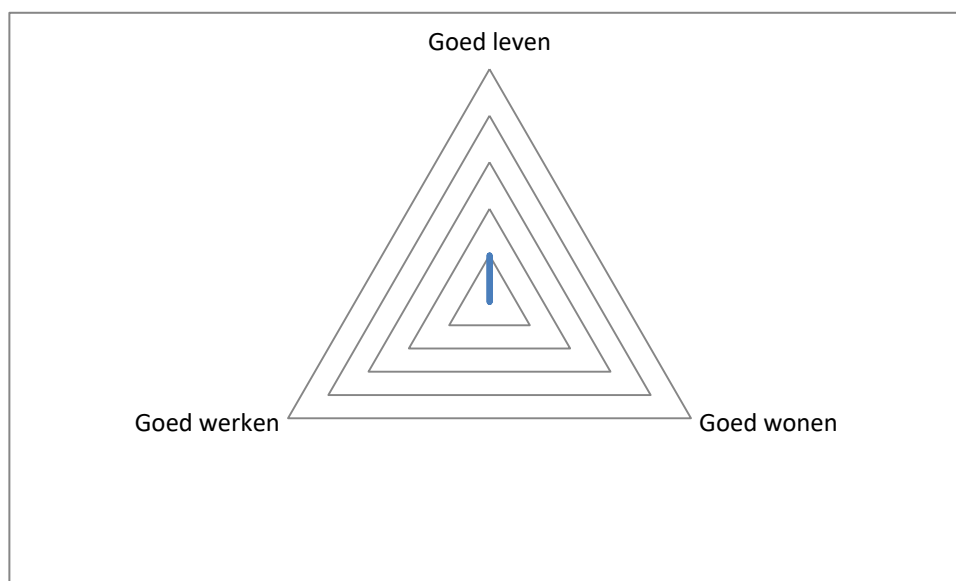

Voorstel 3.3 Begraafplaatsen

Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder Brigitte Faber - De Lange

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		In het kader van het profijtbegin­sel stellen we kostende­kende tarieven voor onder andere de grafrechten. Momenteel zijn de huidige grafrechten in de gemeente Overbetuwe relatief aan de lage kant als je dat vergelijkt met andere gemeenten.	
Risico		Kostende­kende tarieven komt ongeveer neer op een verdubbeling van de huidige tarieven. Dit heeft direct betrekking op de nabestaanden en wellicht levert het een neven effect op dat er een afname in de toekomst zal zijn van het aantal graven (verlengingen en nieuwe graven) en daarmee natuurlijk ook minder inkomsten.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	1
		Goed wonen	0
		Goed werken	0

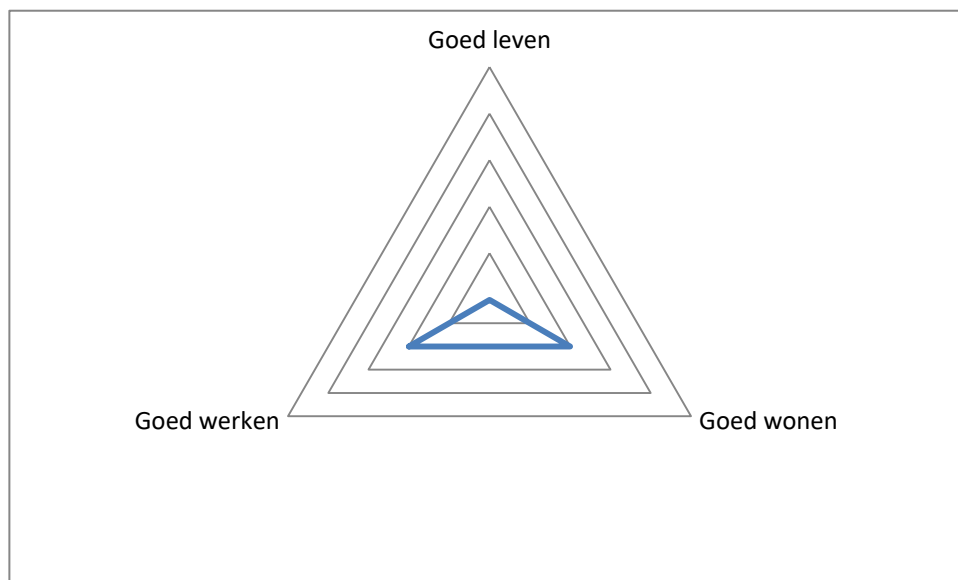

Voorstel 3.4 Kostendekking omgevingsvergunningen

Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
 Portefeuillehouder Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	300.000	300.000	300.000	300.000

Toelichting		De leges voor onze omgevingsvergunningen zijn niet kostendekkend. In het kader van het profijtbeginsel stellen we voor de leges kostendekkend te laten zijn.
Risico		1. Juridische procedures over de maximaal toegestane kostendekking. 2. invoering Omgevingswet
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 0
		Goed wonen 2
		Goed werken 2

Voorstel**3.5 Kostendekkendheid leges bestemmingsplannen**

Programma

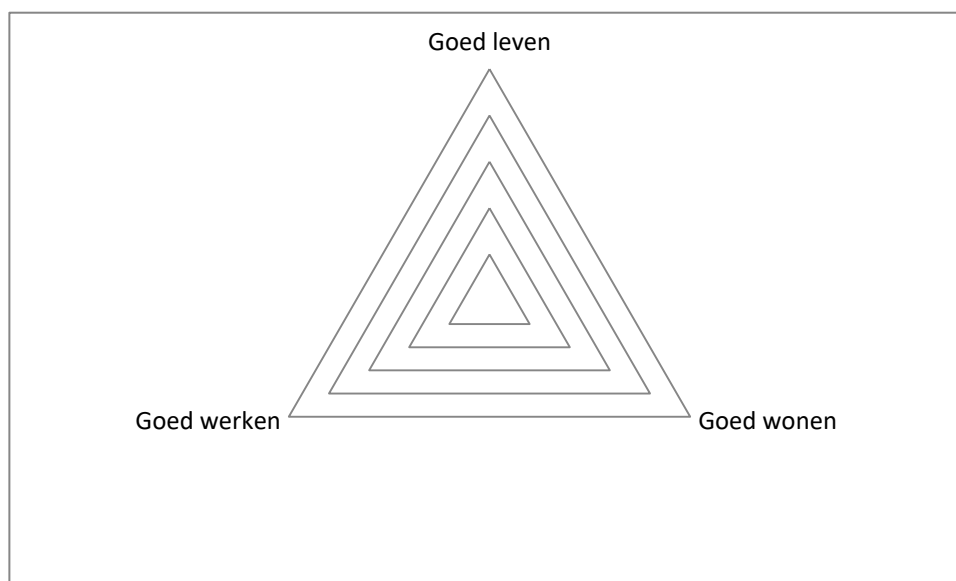
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouder

Wijnte Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	20.000	20.000	20.000	20.000

Toelichting		De leges voor principeverzoeken zijn niet kostendekkend. In het kader van het profijtbeginsel ligt het voor de hand deze tarieven kostendekkend te maken. Wel willen we de laagdrempeligheid van de regiekamer garanderen.
Risico		Inwerkingtreding omgevingswet
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
Goed leven		0
Goed wonen		0
Goed werken		0

Voorstel**3.6 Kostendekkende leges evenementen Park Lingezegen**

Programma

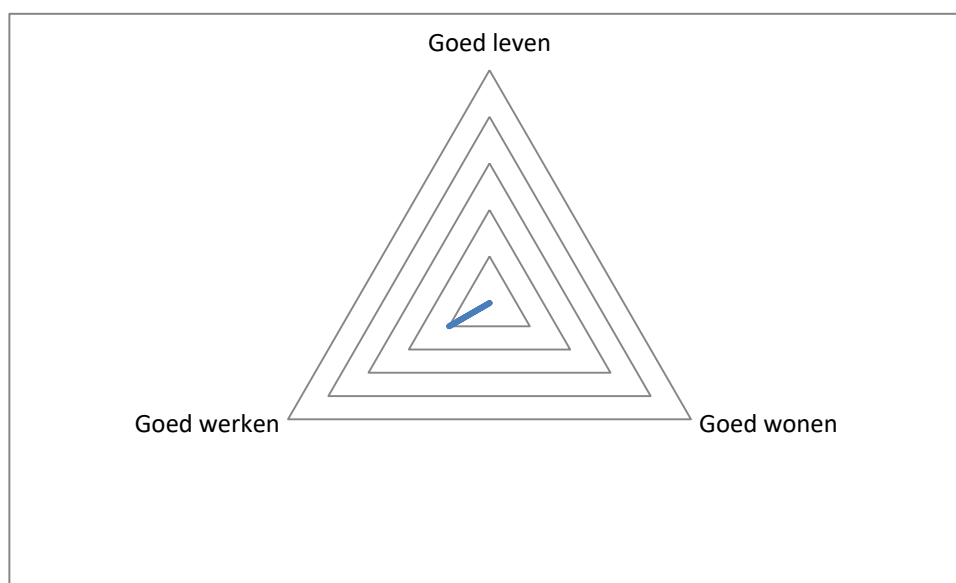
8Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouder

W. Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	0	0	20.000	20.000

Toelichting		In het kader van de afspraken die zijn gemaakt binnen het bestuur van de aangepaste gemeenschappelijke regeling Park Lingezegen zal voor evenementen in het Park leges in rekening worden gebracht voor de benodigde vergunningen. Dit om een uniform legesregime te hanteren bij de deelnemende gemeenten. Op dit moment wordt het evenementenbeleid voor het Park uitgewerkt. Het voorstel is om vanaf 2024 de leges daadwerkelijk in te voeren.	
Risico		De leges zijn afhankelijk van het aantal en de omvang van de evenementen die georganiseerd worden. Op dit moment is er nog geen evenementenbeleid op basis waarvan deze evenementen georganiseerd kunnen gaan worden.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.	
		Goed leven	0
		Goed wonen	0
		Goed werken	1

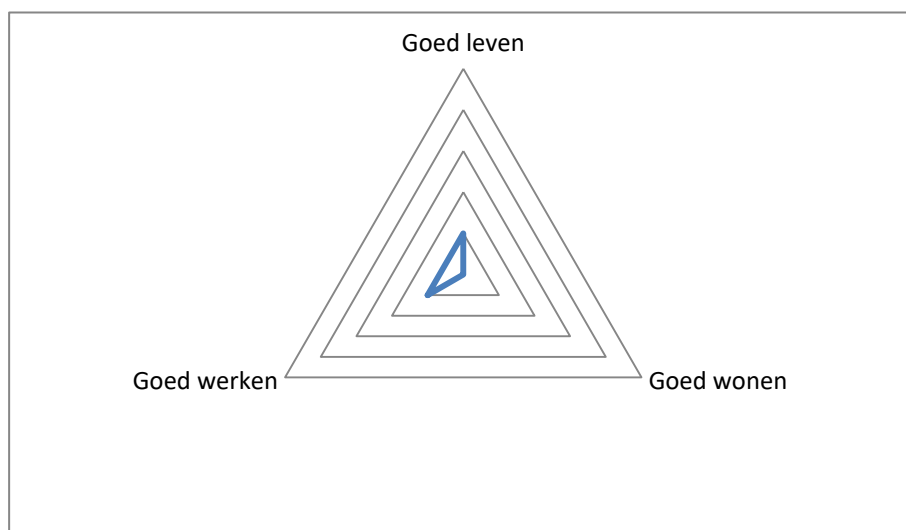

NIET GEKOZEN**A3.1 Kostendekkendheid leges APV en bijzondere wetten**

Programma 1 Openbare orde en veiligheid
 Portefeuillehouder W. Hol

	2022	2023	2024	2025
Geraamde ombuiging	200.000	200.000	200.000	200.000

Toelichting		Op dit moment heffen wij geen leges voor APV en bijzondere wetten. Er kan een kostendekkend tarief in rekening worden gebracht. Dit is evenwel niet overeenkomstig het huidige evenementenbeleid, Wel als het zou gaan om commerciële evenementen, maar die vinden nauwelijks plaats. Daar komt verandering in als Park Lingezegen evenementen gaat organiseren. Op dit moment organiseert vooral het verenigingsleven evenementen. Door de coronamaatregelen heeft Park Lingezegen nog geen gelegenheid gehad om een evenementenbeleid te ontwikkelen.
Risico		Het risico is dat er minder evenementen komen. Er treedt strijdigheid op met het evenementenbeleid. Dit zou eerst moeten worden herzien.
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring en inkomensverhogende maatregelen
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De impact op de beleving van de inwoner wordt weergegeven. 0 is geen invloed, 5 is maximaal negatief.
		Goed leven 1
		Goed wonen 0
		Goed werken 1

Bijlage 1: Financieel effect beleidsplan sociaal domein

a. Grondslag meerjarig kostenniveau

De realisatie 2020 wordt vastgesteld middels de jaarrekening. Die is in afronding en geeft het volgende beeld:

Jaar	Resultaat 2020
Basisvoorzieningen	3.524
Jeugdwet	19.692
Wmo	7.828
Participatiewet	5.168
Totaal	36.212

Het toepassen van de voorgestelde beslispunten leidt tot de volgende budgetten voor 2022-2025:

Jaar	2022	2023	2024	2025
Basisvoorzieningen	3.524	3.524	3.524	3.524
Jeugdwet	19.692	19.692	19.692	19.692
Wmo	7.828	7.828	7.828	7.828
Participatiewet	5.168	5.168	5.168	5.168
Subtotaal	36.212	36.212	36.212	36.212
Taakstelling	-750	-1.250	-1.250	-1.250
Totaal kadernota	35.462	34.962	34.962	34.962

Belangrijke kanttekening hierbij is dat verschillende algemene voorzieningen, zoals Veilig Thuis, zijn opgenomen binnen de post Jeugdwet. De beweging van maatwerk naar algemene voorzieningen is dus niet te herleiden tot bovenstaande tabel.

De "oude" ramingen 2022-2025⁴ zijn:

Jaar	2022	2023	2024	2025
Basisvoorzieningen	4.156	4.156	4.152	4.152
Jeugdwet	18.448	18.479	18.516	18.516
Wmo	6.957	7.025	7.092	7.092
Participatiewet	6.403	6.403	6.403	6.403
Taakstelling	-750	-1.250	-1.250	-1.250
Subtotaal begroting	35.214	34.813	34.913	34.913

⁴ Op basis van de begroting 2021-2024

Door de oude en nieuwe ramingen van elkaar af te trekken ontstaat het volgende verschil:

Resultaat	-248	-149	-49	-49
Saldo maatregelen			100	100
Resultaat kadernota	-248	-149	51	51

Bij toepassing van de beslispunten zijn de volgende overwegingen gehanteerd:

- Gedurende 2020 zijn uitgaven gedaan aan zorgaanbieders Wmo en Jeugdzorg voor niet-geleverde zorg, ter compensatie van weggevallen vraag door Corona. Omdat deze compensatie normaliter kosten in de vorm van zorgkosten waren geweest, maakt de compensatie voor 2020 onderdeel uit van de realisatie;
- In 2020 zijn declaraties betaald van zorg over voorgaande jaren (periode 2016-2019). Deze kosten maken onderdeel uit van het resultaat in jaarrekening 2020 maar worden niet meegerekend bij de vaststelling van het meerjarig kostenniveau;
- Ook over 2020 kunnen tot 2023 nog facturen binnenkomen van zorgaanbieders; dit is wettelijk toegestaan en gebeurt frequent. Van deze uitgaven hebben we op basis van de zorgverantwoordingen van de zorgaanbieders een reservering gemaakt in de jaarrekening 2020. Deze inschatting van toekomstige uitgaven die betrekking hebben op 2020 nemen we mee in de bepaling van het kostenniveau.

b. Realisatie maatregelen

De achttien maatregelen realiseren de kadernota. In onderstaand overzicht is in beeld gebracht welk effect de besparingen hebben ten opzichte van de kadernota 2020. Deze besparingen zijn per jaar in beeld gebracht.

Besparing per maatregel per begrotingspost	Saldo besparing				
	-2021-	-2022-	-2023-	-2024-	-2024-
4 Dagbesteding ombuigen	0	0	0	0	0
5 Alternatieve vervoersvoorzieningen - besparing Vervoer Wmo	0	-10	-35	-70	-70
6 Integrale begeleiding statushouders	0	0	0	0	0
7 Huishoudelijke ondersteuning (HO) - besparing Hulp bij huishouden	0	-100	-100	-100	-100
8 Basisondersteuning, regie, evaluatie - besparing Begeleiding - besparing Daghulp op locatie aanbieder	0	-20	-50	-100	-100
9 Screeningsteam STO - besparing Begeleiding	0	-30	-60	-60	-60
10 Praktijkondersteuner jeugd - besparing Ambulante hulp locatie aanbieder	0	-200	-400	-500	-500
11 Afschalen zware jeugdzorg - besparing Met verblijf gesloten plaatsing - toename Met verblijf gezinsgericht	0	-50	-100	-200	-200
12 Financieringsvorm / beschikkingsarm - besparing Begeleiding - besparing Ambulante hulp op locatie aanbieder	0	-500	-500	-500	-500
13 Inzet medewerkers bij ondersteuning - besparing formatie	0	0	0	0	0
14 Verbetering Administratieve processen - besparing formatie	0	0	0	0	0
15 Controle: woonplaatsbeginsel e.d. - besparing Met verblijf pleegzorg	0	-500	-500	-500	-500
16 Inzet op toezicht, handhaving, fraude - besparing PGB jeugd - besparing PGB Wmo	0	-50	-50	-50	-50
17 Regie op de overgang naar Wlz - besparing Begeleiding - besparing Dagbesteding - besparing Ambulante hulp op locatie aanbieder	0	-50	-75	-100	-100
18 Beleidsregels kinderopvang - besparing Kinderopvang (SMI) - besparing Ambulante hulp op locatie aanbieder	-25	-50	-50	-50	-50
TOTAAL Besparing	-25	-1560	-1920	-2230	-2230

Om deze besparingen te realiseren zijn eenmalige en structurele investeringen voorzien.

Investeringsmaatregel	-2021-	-2022-	-2023-	-2024-
- 5. Vervoer: subsidie vrijwilligers	10	10	10	10
- 7. HO: kwaliteitsmeting	0	50	0	0
- 8. STO: inzet gedragsdeskundige	0	90	90	90
- 8. STO: leertraject	0	50	50	50

- 9. Screenersteam: 2 fte extra	60	120	60	0
- 10. PO J	200	170	170	170
- 14. Aanschaf- en implementatie software	30	0	0	0
- 15. Formatie woonplaatsbeginsel en controles	110	60	0	0
- 16. Formatie handhavingsspecialist (dekking BUIG gelden)		80	80	80
TOTAAL Investering	410	630	460	400

Bijlage 2: Uitgangspunten begroting 2022

	Beleidsmatige uitgangspunten		
1	Ramingen zijn realistisch en volledig		
2	Structurele lasten worden met structurele baten gedekt		
3	Nieuwe uitgaven worden getemperd en zijn alleen mogelijk als bestaand beleid in gelijke mate wordt ingeperkt		
	Financiële uitgangspunten	Voorstel	Waarde
1	De algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2021		
2	De meerjarenramingen zijn gebaseerd op constante lonen en prijzen		
3	Aantal inwoners op 01-01-2022	Werkelijk aantal op 01-01-2021 plus inschatting groei in 2021 op basis van woningbouwprogramma	48.634
4	Rente		
	- investeringen	Conform BBV	1,5%
	- grondexploitaties	Conform BBV	1,34%
	- kortlopende leningen	Inschatting gebaseerd op de actuele marktrente	0,5%
	- nieuwe langlopende leningen	Inschatting gebaseerd op de actuele marktrente	1,5%
5	Formatie en salarissen		
	- Formatie	Gelijk aan 2021 (d.w.z. incl. de besparing in dat jaar)	0
	- salarissen - sociale lasten	Verwachte cao ontwikkeling incl. de verwachte stijging sociale lasten	2%
6	Prijsinflatie	Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC)	1,4%
7	Bijdrage verbonden partijen	Op basis van conceptbegroting verbonden partij. Indien de begroting ontbreekt geldt de prijsinflatie	1,4%
9	Belastingen		
	- Onroerende Zaak Belasting	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Toeristenbelasting	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Hondenbelasting	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Precariobelasting	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
10	Heffingen		
	- Marktgelden	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Begraafrechten	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Leges	Verhogen met prijsinflatie	1,4%
	- Rioolrecht	100% kostendekkend	1,4%
	- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend	1,4%
11	Huuropbrengsten	Conform opdracht Vastgoedvisie 2018	

Bijlage 3: Overzicht structurele en incidentele lasten en baten

(bedragen x € 1.000)					2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
					Structureel				Incidenteel			
A Actualisatie reeds besloten												
Structureel					-50	-59	-40	-50				
Septemercirculaire					727	-39	-102	-76				
MFC Valburg en buitenruimte					-40	-40	-40	-40				
De Wanmolen					64	64	-12	-12		-374		
Totaal					701	-74	-194	-178	0	-374	0	0
B 1e berap 2021												
Spoor 2a: reëel ramen d.d. 2 maart 2021					-907	-109	0	35	21	171		
Spoor 2a aanvulling reëel ramen 1e Berap 2021					-254	-254	-254	-254				
Decemercirculaire 2020					4	4	4	4				
Totaal					-1136	-188	-250	-215	21	171	0	0
C Overig												
Spoor 2a: Nieuwe wetgeving					-41	-41	-41	-41				
Omgevingswet					0	0	0	0	-140			
Regionale samenwerking					-105	-143	-143	-143				
Veilig thuis					105	105	105	105				
Totaal					-181	-79	-79	-79	-140	0	0	0
Totale bijstelling					-616	-341	-523	-472	-119	-203	0	0
Voorstellen 2022-2025												
					Structureel				Incidenteel			
D Planmatig ramen, vervangingsinvesteringen												
Spoor 2 Voorlopige inschatting Planmatig ramen					-326	-398	-470	-542				
Verlengen afschrijvingstermijnen openbare ruimte					800	800	800	800				
Kunstgrasvelden (componenten methode)					0	55	9	9				
Totaal					474	457	339	267	0	0	0	0
E OMBUIGINGEN												
Taakstelling op organisatie (incl. investering in productiviteit en kwaliteit)					350	750	1.100	1.100	-300	-300	-300	
--> al verwerkt in meerjarenraming taakstelling*					-300	-300	-300	-300				
1.	Quick wins				170	1.230	1.298	1.298	195	396	260	175
2.	Ambities				200	350	600	600				
3.	Lastenverzwaring				471	481	506	501				
Totaal					891	2511	3205	3199	-105	96	-40	175
Totaal voorstellen					1365	2967	3544	3466	-105	96	-40	175
Aandeel incidenteel in bijstellingen en voorstellen									-224	-107	-40	175

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon 14 0481

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl